ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ॥ ೪೭.

ಶಿವಶರಣರ

ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು.

ಭಾಗ ೧.

(ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯ, ಚಂದಿಮರಸು ಮತ್ತು ಅರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು.)

ಸಂಪಾದಕ

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್

ವಿಜಾಪುರ.



ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ॥ ೪೭.

ಶಿವಶರಣರ

ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನಗಳು

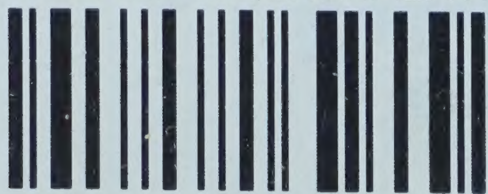
ಭಾಗ ೧.

(ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯ, ಚಂದಿಮರಸು ಮತ್ತು ಅರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳ ವಚನಗಳು.)

ಸಂಪಾದಕ
ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್
ವಿಜಾಪುರ.

ಬೆಲೆ:— ~~ಆಣೆ.~~ ೧-೪-೦



ಇದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ
ರಾ॥ ಸಾ॥ ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರು ತಮ್ಮ
"ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್ಸಿ" ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರು
ಮತ್ತು ಅವರು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ
ಉಪಲಿಬುರುಜದ ಹತ್ತರ ತಮ್ಮ ೧೬೨೦ (ಅ) ನೇ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಗಜೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ, ಚಂದಿಮರಸು ಮತ್ತು ಅರುವಿನಮಾರಿತಂದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇವರ ವಚನಗಳು ಬಹುತರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೇ ಮಹತ್ವಿಕರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ಅವರ ವಚನಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸತಿಪತಿ ಭಾವದ ವಚನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹು ಸೊಬಗುಳ್ಳವು ಇವೆ. ಚಂದಿಮರಸನ ವಚನಗಳಾದರೂ ಬಹು ಸುಂದರವಾದವುಗಳು. ಅರುವಿನಮಾರಿತಂದೆಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹು ಅರ್ಥಬೋಧಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಉಪಲಬ್ಧವಾದವುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥ ರೂಪಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವದು ಅನಾನುಕೂಲವೆಂದು ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೂವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ವಚನಕಾರರ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಯಥಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿ "ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ" ಗಳೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹು ಅಶುದ್ಧವಾದವುಗಳು. ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಚ್ಚಿಗೆ

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿಯದಂಥ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದುದರಿಂದ ವಾಚಕರು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಚನಕಾರರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅವರವರ ವಚನಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ನೋಡಬೇಕು.

ವಿಜಾಪುರ
ತಾ॥ ೨೬-೮-೧೯೩೮

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಕ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.



ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ವಚನಗಳು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯಬೋಧಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಸಾಮರಸ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸತಿಪತಿಭಾವದ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವು ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸುಂದರವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳು ಮಹಾ ಶಿವಶರಣೆಯಾದ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿವೆ. ಇವು ಆಕೆಯ ವಚನಗಳಷ್ಟೇ ಸುಂದರವೂ ಲಲಿತವೂ ಮಧುರವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಚಮತ್ಕೃತಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರುಹುತ್ತ ಬಹು ಅರ್ಥಬೋಧಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನುಡಿಯ ಸೊಬಗು ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನನ್ನು ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಶಿವಶರಣರಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಬಹುದು. ವಚನವಾಙ್ಮಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅವನ ವಚನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗುಬ್ಬೀಮಲುಹಣನು ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಡೆಗೆ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕರು ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಅವನು ಕರಜಿಗೆ ಗ್ರಾಮದವನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಏನಂದರೆ:—

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯಗಳ ಕಥೆ.

"ಕರಜಗೆ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಜಂಗಮ
ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುತ್ತ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇತರೇತರವ
ಮರೆದು ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಸರ್ಪ ಶರಭ ವೃಶ್ಚಿಕ ಭೂತ ವೇತಾಳ ಬಿರುಗಾಳಿ
ಅನಲ ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚು ಮಳೆಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಭಯ ಬಂದಡೆಯೂ ಲಿಂಗ
ಪೂಜೆಯ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಬಾರದೆಂಬ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪೂಜೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿ
ರಲು ಕೆಲಂಬು ಕಾಲ ನಡೆಯಲಾಗಿ, ಒಂದು ದಿನ ಮಸಣಯ್ಯನು ಗುರು
ದರುಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲೊಂದು ನದಿಯಂ ಕಂಡು ಶಿವ
ಪೂಜೆಗೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿ ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರ
ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯುವ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಶಿವನು ಗಗನವು ಇಬ್ಭಾಗವಪ್ಪಂತೆ
ಮಳೆಯ ಕರೆಯಲು ಮೂರು ಜಾವ ಹಿಂಗದೆ ಶಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿರಲು
ಮಳೆಯಿಂದ ನೆನೆದು ಚಳಿಯಿಂದ ಶಿವಪೂಜೆಯಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮಳೆ
ಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪೂಜೆ ಹಿಂಗದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗ ಮಳೆ ಹೊಳೆದು ಪೆರ್ನದಿ
ಯುರವಣಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ನಿಬ್ಬೆ
ರಗಾಗಿಪ್ಪುದಂ ಕಂಡು ನದಿಯು ಮೇಲೆ ಮುಸುಕಿ ಬರಲಮ್ಮದೆ ತಾಳ
ಮರದುದ್ದದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬೊಳಿಯಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಾನವಂಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ
ಆಗಲಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡಿ ಪರಿವುದಂ ಕಂಡು ಧರೆಯ ಜನರೆಲ್ಲರುಂ ಪಾದ
ಪೂಜೆಯಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶರಧಿ ಅಂಜುವದೆಂದು ಕೊಂಡಾ
ಡುತ್ತಿರಲು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಳೆಹೊಯ್ದು ಹೊಳೆಬಂದುದು
ಕನಸಿನಂತಾಗಲು ಆಗ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರ
ನೆಂಬ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನುತಿಸಿದರು, ಇಂತೆಂದು:— "ಅಗಲಿದ
ನಲ್ಲನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಸುಖಿಯಾದಿರವ್ವಾ. ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾ
ದರೆ ಆವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ. ಮನಸುಳ್ಳವರು ನೀವು ಪುಣ್ಯಗೆಯ್ದಿರವ್ವಾ.
ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರನು ಅಗಲಿದರೆ ನಿದ್ರೆ ನಮಗೆ ಬಾರದು, ಕನಸೆ
ಲ್ಲಿಂದ ಬಹುದವ್ವಾ" ಎಂದು ಲಿಂಗವ ನುತಿಸುವ ವಿಕಳಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ
ವಯಲಾದರು."

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನ ವೃತ್ತಾಂತವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯನು ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನೆಂಬದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವೆಲ್ಲವು ಬಹು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಾಪುರ. **ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ**

ತಾ. ೧೫–೨–೧೯೩೮. ಸಂಪಾದಕ

ಗಜೇಶಮಸಣಯ್ಯಗಳ
ವಚನಗಳು.

(೧) ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಬಲ ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಒಲಿಸುವ ರೀತಿಗಳು.

ವಿವರಣೆ:— ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ದೇವರಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಉತ್ಕಟ ಅನುರಾಗವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾತುರನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಒಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತನ್ನ ಮಧುರ ವಚನಗಳಿಂದ ಬಹು ಸರಸಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಗಿಡಮರಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಲವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು, ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸಾರವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಪರಮಾತ್ಮನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು, ಅವನ ತೊತ್ತು ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವನಾಗಬೇಕು, ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಲವು ಉಂಟಾಗುವದೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಆಲಿಕಲ್ಲು, ಮರದ ಗಿರಿಯಲಿಹ ಮಗಮಗಿಸುವ ಗಾಳಿ, ಉಂಡು ಉರವಣಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸರಗೈವ ಕೋಗಿಲೆ, ಗಗನದ ಚಂದ್ರಮ, ನೀವತ್ತ ಸಾರಿರೇ. ಅಗಲಲಾರೆನು ಸಖಿಯೇ. ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲಾಯಿತ್ತು. ಅಗಲಲಾರೆನು ಎನ್ನಿನೆಯನ. ದಶಾವಸ್ಥೆಗೊಂಡೆನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಳಿದಡೆ.

ಆಲಿಕಲ್ಲು=ಅಣೆಕಲ್ಲು.

೨. ಕೋಗಿಲೆಯು ಗಳಹು ಹೋದ ಬನದಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ರಾಮರಾಡಿದ ಹೊಳಲಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಜವ್ವನ ಬಳಲ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಶಾಂತಿಯಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಪರಿಮಳವಿಲ್ಲದ ಪುಷ್ಪದಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಚಂದ್ರಮನಿಲ್ಲದ ಇರುಳಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನಗಲುವದರಿಂದ ಸಾವುದು ಸುಖ ನೋಡವ್ವಾ.

ಗಳಹು = ಸ್ವರ, ಹೊಳಲು = ಪಟ್ಟಣ, ಗ್ರಾಮ, ಜವ್ವನ = ಯೌವ್ವನ.

೩. ಗಿಡುಮರದ ಕುರುಬಿತಿಯು ಜವ್ವನದಂತೆ, ನುಡಿಯಲರಿಯದೆ ಮುಗ್ಧೆಯಾಗಿರ್ದೆನವ್ವಾ. ಹಗಲನರಿಯದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಮನ ಬಯಸುತ್ತಿರ್ದೆನವ್ವಾ. ಹಲವು ಕಾಲ ಎಲವದ ಮರನ ಸಾರಿರ್ದ ರಗಿಳಿಯಂತಾದೆನವ್ವಾ. ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಬರವ ಕಾಣದೆ, ಇವರೆಲ್ಲರ ವಿಧಿಯ ಹೊತ್ತೆನವ್ವಾ.

ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ = ಚಕ್ರವಾಕ ಪ್ಷಿ.

೪. ಅವುಗೆಯು ಕಿಚ್ಚಿನಂತಾದೆನವ್ವಾ. ಆವ ಓಡ ಸುಟ್ಟನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ. ಅಂದು ಹೋದವನೆಲ್ಲಿ ಉಳಿದನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ. ನಿರಾಳ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವನುಳಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದಡೆ ಬೆಂದೆನವ್ವಾ.

ಓಡು = ಮಣ್ಣಿನಪಾತ್ರೆ, ನಿರಾಳ = ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಶಾಂತವಾದ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಿತಿ.

೫. ಋತುಕಾಲ ತಪ್ಪಿದ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ನುಡಿಯುದಂತಿರ್ದಳಲ್ಲಾ. ಪರಿಮಳ ತಪ್ಪಿದ ಭ್ರಮರನಂತೆ ಸುಳಿಸುಳಿಗೊಳುತಿರ್ದಳಲ್ಲಾ. ಫಲವು ತಪ್ಪಿದ ಬಂಜೆ ಬನದೊಳಗಣ ಅರಗಿಳಿಯಂತಿರ್ದಳಲ್ಲಾ. ದರದುರದ ಜವ್ವನದಲ್ಲಿ ತೋರಣದೆಲೆಯಂತೆಯಾದಳಲ್ಲಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ ಮರುಳುಗೊಂಡಳಲ್ಲಾ.

ದರದುರ = ರಭಸ.

೬. ಚಕೋರನಂತೆ ದಿನವನೆಣಿಸುತಿರ್ದಳವ್ವೆ. ದರುವಕ್ಕಿ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿರ್ದಳವ್ವೆ. ಮೋಡಂಬೊಕ್ಕ ಚಂದ್ರನಂತಿರ್ದಳವ್ವೆ. ದಶಾವಸ್ಥೆಯುವಳಾನು. ಆಚೆಯ ತಡೆಯುಲಿರ್ದವರನು ಈಚೆಯ ತಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಬಂತೆ, ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಎನಗೆ ಕಾಹು.

ಕಾಹು = ರಕ್ಷಣೆ.

೭. ಹೆರರಿಗೆ ಕೂರ್ತವಳ ತೆಗೆದಪ್ಪಿಕೊಂಡೊಡೆ ಅರ್ಥಗೆಡಹುವುದಲ್ಲದೆ ಮನವು ಬೇರೆ. ಇದ್ದಿಲ ಮಿಡಿದಡೆ ರಸವುಂಟೇ? ಸಾಧಕ ಸಾಧಿಸಿದ ನಿಧಾನವನೊಯಿದ ಕುಳಿಯಂತೆ, ಅವರ ವಿಧಿ ಎನಗಾಯಿತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ.

ಕೂರ್ತವಳ=ಪ್ರೀತಿಸುವವಳ, ಮಿಡಿ=ಹಿಚುಕು, ಸಾಧಕ=ಮಾಂತ್ರಿಕ, ನಿಧಾನ=ಹಣದಮೊತ್ತ, ಕುಳಿ=ಕುಣಿ, ಗುಂಡಿ.

೮. ನೇಹವೆಳದಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ನೋಟ ವಿಪುಳವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಅಂಗದ ಕಳೆ ಕಂಗಳ ನೋಟ ಸೈರಿಸದು. ಬಲುಹಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಪಡರಿತ್ತು. ಮತ್ಸ್ಯ ಬೆನ್ನ ಬಸಿರ ತೋರಿತ್ತು. ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿದ್ದೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊಲವಿಂಪೆನಗೆ ಹೆರಣದ ಬರವೆಯವ್ವಾ.

ನೇಹ =ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಬಲುಹು = ಶಕ್ತಿ, ಕಂಪು = ಸುಗಂಧ, ಮೂಗ = ಮೂಕಿ, ಒಲವು= ಪ್ರೀತಿ.

೯. ಸರ್ವಜನ ಸನುಮತವೆಂಬ ಮಾತು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ಅವ್ವಾ? ತಾ ಮೆಚ್ಚ. ಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪವರನೊಬ್ಬರನಾರುವ ಕಾಣೆನವ್ವಾ. ತಾ ಸತ್ತು ಹೆರರ ಕೊಂದವಸ್ಥೆಯ ಚಂದವ ಚಂದ್ರಮತಿಯಲಿ ಕಂಡೆನು. ಇಂದು ಕಂಡೆನು ಗಜೇಶ್ವರಮಸಣಯ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರು ಮಾಡಿದುದ.

೧೦. ಅಯ್ಯಾ ಒಲಿವವರ ಕೊಲುವರೆ ಮಸೆದ ಕೂರಲಗೇಕೆ? ಅವರನೊಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಮಳಲ ಪ್ರತುಮೆಯನಡಿಗಡಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದಂತೆ. ಅವರ ನೊಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರನಗಲಿ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚ ನಂದಿಸಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ.

ಕೂರಲಗು = ಹದನಾದ ಕತ್ತಿ.

೧೧. ಅಗಲಿದ ನಲ್ಲನ ಕನಸಿನಲಪ್ಪಿ ಸುಖಿಯಾದಿರವ್ವಾ. ಕಂಡ ಕನಸು ದಿಟವಾದಡೆ ಅವ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲ. ಮನಸುಳ್ಳವರು ನೀವು ಪುಣ್ಯಗೈದಿರವ್ವ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನನಗಲಿಪಡೆ, ನಿದ್ರೆ ಎನಗಿಲ್ಲ. ಕನಸೆಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿ ಬಹುದವ್ವಾ?

೧೨. ಅಪ್ಪಿನ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನಗಲುವ ಮನಕಿಂದ ಬಂಜೆಯಾಗಿಪ್ಪುದು ಕರ ಲೇಸು ನೋಡವ್ವಾ. ಕಂಗಳ ನೋಟ ಮನಕ್ಕೆ ಸೈರಿಸದು. ಎಣೆಗೊಂಡು ಬಡವಾದ ಪರಿಯು ನೊಡಾ ಅವ್ವಾ. ತುಪ್ಪವನಿಕ್ಕಿದ ಹಂಸೆಯಂತಾದೆನವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದರೆ.

ಎಣೆಗೊಳ್ಳು = ಕೂಡು, ಹಾಲಿಲ್ಲದೆ ಬಾಲಕರು ಸೊರಗುವದು.

೧೩. ಮಾಘ ಮಾಸದ ನವಿಲಿನಂತಾದೆನವ್ವಾ. ಇರುಳು ತೊಳಲುವ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಲುಬುತಿರ್ದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿರ್ದೆ ನೋಡವ್ವ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಅನುಭಾವ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬರವೆನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಬರವು ನೋಡವ್ವಾ.

೧೪. ಒಳಗೆ ಶೋಧಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಧವಳಿಸಿ, ಭಾವದಿಂದ ಗುಡಿ ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದೆನಯ್ಯ. ಲಿಂಗ ಬಾರಯ್ಯ, ಎನ್ನ ದೇವ ಬಾರಯ್ಯ. ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ನಾನಿದಿರುಗೊಂಬೆ. ನೀ ಬಾರಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ ನೀ ಬಾರಯ್ಯ.

ಧವಳಿಸು= ಶುದ್ಧಮಾಡು.

೧೫. ಕೂಪರನಗಲುವಾತನಾತ ಘಾತಕನವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ದಿಬ್ಯವ ತುಡುಕಿದರೆ ಕೈ ಬೇವುದಲ್ಲದೆ, ಮೈ ಬೇವುದೇ? ಒಲಿದವರನಗಲಿದರೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಬೇವುದವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಶರಣರನಗಲಿ ಆವುಗೆಯ ಮಧ್ಯದ ಘಟದಂತಾದೆನವ್ವಾ.

ಕೂಪರು = ಪ್ರೀತಿಸುವವರು, ದಿಬ್ಯ = ಪಣಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ವಸ್ತು.

೧೬. ಅನಂತ ಅನಂತ ಕಾಲ ನಿತ್ಯವೆಂಬಿರಿ. ಸಂಸಾರ, ಸಂಸಾರ, ಇದು ಹುಸಿ, ಇದು ಹುಸಿ, ನೋಡಾ! ಎಲವೊ, ಇಂದಿನಿಂದಿನ ಸುಖವಿಂದಿಂಗೆ ಪರಿಣಾಮ. ದಿನದಿನದ ಸುಖವು ಹುಸಿ ಕಂಡಾ. ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡೆಲವೋ.

೧೭. ನೀನೊಲಿದು ಕೂರ್ತವರು, ನಿಮಗೊಲಿದು ಕೂರ್ತವರು, ನಿಮ್ಮ ಪರಿಯೇ ಅವರು. ನಿಮ್ಮ ರೂಹೇ ಅವರು. ಆಳಾರು, ಅರಸಾರೆಂದು ಅರಿಯಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ರೂಹೇ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನೊಲಿದು ಪೂಜಿಸಿದವರು ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ

ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿಗಳ ಪಡೆದರು. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು.

ರೂಹು = ರೂಪು.

೧೮. ನೋಟಕ್ಕೆಯೂ ಕೂಟಕ್ಕೆಯೂ ಕಣ್ಣು ಮನವೇ ಕಣ ಪವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಕಂಗಳು ತಪ್ಪಿ ನೋಡಲಮ್ಮೆ, ಅಮ್ಮೆ. ಕೇಳಿಲೆಯವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಕಿವಿಗಳು ತಪ್ಪಿ ಕೇಳಲಮ್ಮೆ, ಅಮ್ಮೆ. ಕೇಳಿಲೆ ಅವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಕಲಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸೋವಂತೆ ತನು ಮನ ಧನದ ಭಂಗವೇಡು ನೆರೆವನವ್ವಾ ಮಹಾಲಿಂಗಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನವ್ವಾ.

ನೋಡಲಮ್ಮೆ = ನೋಡಲಾರೆನು, ಸೋವು = ದೂಡು, ನುಗಿಸು.

೧೯. ಬೇರೆ ಗತಿ ಮತಿ ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದವಳು. ತೊತ್ತಿನ ಮುನಿಸು ಸಲುವುದೇ? ಅವಳು ಮುನಿದಡಾಗಳೆ ಕೆಡುವ. ಅರಸು ಮುನಿದಡಾ ಗಳೆ ಕೆಡುವ. ತೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜರಕ್ಷಣೆ ಧರ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯಾ.

೨೦. ಮಾತಂಗಿಯ ಹೊಳೆಯಲಿ ಉತ್ತಮನ ನೆಳಲು ಸುಳಿದಡೆ ರೂಹು ಹೊಲೆಯನಾಗಬಲ್ಲುದೇ ಅಯ್ಯಾ? ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಾನವ ರೊಳಗೆ ಶರಣ ಸುಳಿದಡೆ, ಶರಣ ಸೂತಕಿಯಾಗಬಲ್ಲನೇ ಅಯ್ಯಾ? ಮರ್ತ್ಯರ ಭವಿತನವ ಅಗಿದೊಗೆಯದೆ ಮಾಬನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇ ಶ್ವರಯ್ಯಾ?

ಮಾಬನೇ = ಬಿಡುವನೇ.

೨೧. ರಿಪುಗಳ ಕಾಳಗ ಕೊಳುಗುಳದನುಭವ, ಉದಕ ಹೋಗಿ ನಿಂದ ಮುಮ್ಮುರಿಯಂತೆ. ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನರಿವನೇ ಬಲ್ಲ.

ಕೊಳಗುಳ = ಯುದ್ಧ, ಮುಮ್ಮುರಿ = ಕಾದ ಉಸಿಕು.

೨೨. ಬರು ಮನವಾದುದೆಂದು ಬೆರಗುವೋದಳು ನೋಡವ್ವೆ. ಕಮ್ಮರಿವರಿದಳು ನೋಡಾ ಅವ್ವೆ! ಸಮಧಾತುವಿಲ್ಲ. ನೋಡೆಮಗೆ, ಮದ್ದುಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರ ಒಲವು ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ.

ಕಮ್ಮರಿ = ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಕಂದರ ಪ್ರದೇಶ.

೨೩. ಚಂದ್ರಮನ ಕಂಡು ಮಂಡೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಏಳು ಬಂಧವ ತೋರಿ ಬೆರೆದನವ್ವಾ. ಮಗಳ ಕುಂಕುಮದ ತಿಲಕವ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ನೊಸಲಲ್ಲಿ ಎಸೆಯ ಬಂದ ಕಾಮ ಕೈಮರೆದನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಸಂಪಗೆಯ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶರಣೆನ್ನು ಮಗಳೇ.

೨೪. ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೂಟ ಸಪ್ಪೆ ಕಾಣಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಮಿಕ್ಕಿನ ರಾಗ, ಶಿವನಲ್ಲದ ದೈವ, ಫಲವಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೇ ಅಯ್ಯ. ಮಿಕ್ಕಿನ ತುಂಬುರ ನಾರದರು ಶಿವನ ಕೇಳಿಸುವ ರಾಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನಚ್ಚಿನ ರಾಗ.

೨೫. ಪರಮ ಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪರಮ ಪದವಿಯ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವಾ ಪರಮಪದವ ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

೨೬. ಗಾಂಧಾರಿ ಮಾಂಧಾರಿ ಎಂಬ ಹೊತ್ತಿನಣ ತ್ರೆರಟ್ಟೆಯ ರೆಂಬರಿರವು ಮಲಹಣ ಮಲಹಾಣಾ ನಿಮ್ಮನೆಂತು ಬಲ್ಲೆ? ಎಮಗೆಂತರಿಯೆ. ಮಲಹಣಾ ಮನೆಯವರು ಬರಲೀಯ್ಯರು. ಅನ್ನವನು ಬಿಡಲಾರೆ. ದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೋ ಮಲಹಣಾ. ಅಂಬುಜ ಮುಖ ಲಂಪಟಳು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ನಿಮಗೆಂತು ಬಲ್ಲೆ? ಎಮಗೆಂತರಿಯೆವೊ?

(ಬಹಳ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ.)

(೨) ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿರುವದು.

ವಿವರಣೆ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಮರೆತಿರಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಆನಂದಿಸ ಬೇಕು. ಸಿಟ್ಟು ಖೇದ ಮುಂತಾದ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರಾಗಿ ರಬೇಕು. ಆಗ ಅವನು ಶುದ್ಧನಾಗುವನು, ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಳವಾಗುವದು, ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗೂಢ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿರುವದೂ ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೭. ಭಕ್ತಿ ಸಮ್ಮೇಳ, ಒತ್ತಿಹ ಹಳವಳಿಕೆ, ಸಮಕಳೆ, ಸಮರತಿ ನೆರೆವ ಭರದಲ್ಲಿ ಅರಿಯದಿದ್ದಳು. ಸಂಯೋಗ ವಿಯೋಗ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಧಿ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಏಕೋಭಾವ.

೨೮. ಆತನ ನೋಡಿದಂದು ದೆಸೆಗಳ ಮರೆದೆನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ, ಆತನ ನುಡಿಸಿದಡೆ, ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವರ್ದುದಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ, ಕೈಹಿಡಿದಡೆ ಎನ್ನ ನಿರಿಗಳು ಸಡಿಲಿದವಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ. ಇಂದೆಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನಪ್ಪಿದೆನೆಂದಡೆ, ನಾನಪ್ಪ ಮರೆದೆನಿನ್ನೆಂತವ್ವಾ.

೨೯. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಡರು ಚೆಲುವರೆಂದು ಕೊಂಡಾಡುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಪುಣ್ಯಜೀವಿಗಳವ್ವಾ. ನಾನು ಎನ್ನ ನಲ್ಲನೆಂತಹವನೆಂದರಿ ಯೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ನಿರಿಯ ಸೆರಗ ಸಡಿಲಿಸಲೊಡನೆ ಆನೇನೆಂದರಿಯೆನವ್ವಾ.

೩೦. ಹಗಲು ಮನಸಿಂಗಂಜಿ, ಇರುಳು ಕನಸಿಂಗಂಜಿ, ಧ್ಯಾನ ಮೌನಿಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ. ಸಖಿ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಡೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ಳವ್ವೆ? ಏನೆಂದು ನುಡಿವಳವ್ವೆ? ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸವೆದು ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವನು ಮೋಕ್ಷರನಾಗಿರ್ದನವ್ವಾ.

೩೧. ಇರುಳಿನ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತಗಲಿ ಹಲುಬುತ್ತಿರೆ, ಇರುಳಿನ ತಾವರೆಯಂತೆ ಮುಖ ಬಾಡಿ, ಇರುಳಿನ ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚದೆ, ಇರುಳಿನ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಘನವಾಗಿ, ಸಲೆಯುಮ್ಮಳಿಸಿ, ಸಂಜೆ ಹರಿದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಬರವಿಂಗೆ ಜೀಗಾಯಿತ್ತು.

೩೨. ಅಗಲದ ನಲ್ಲನನಗಲಿ ನೆರೆವೆನೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯರ ಭಂಗವ ನೋಡಾ. ಆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಅನುವಿನೊಳಿರ್ದು ನೆರೆದಿಹೆನೆಂಬ ಭರವೆನಗವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರನಗಲುವರೆ ನಾನೇನು ಕಲುಮರದವಳೇ ಅವ್ವಾ?

ಭಂಗ = ಅವಮಾನ.

೩೩. ಇಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಮುನಿಸು ಮರೆದಿರ್ದಳವ್ವೆ. ಅವನ ನೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾದಳು. ಅಗಲಿದಡೆ ಕರಿಗೊಂಡಳು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮನ ನೋಂಕಿ ಮನ ಲೀಯ್ಯವಾದಳವ್ವೆ.

ಕರಿಗೊಳ್ಳು = ಬೇಯು.

೩೪. ಕಂಗಳ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹೆನೆಂಬೆನೆ? ಕಂಗಳು ತನ್ನ ನಲ್ಲದೆ ನೋಡವು. ಮನದ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹೆನೆಂಬೆನೆ? ಮನ ದೊಡೆಯನು. ತನುವಿನ ಬಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿದಿಹೆನೆಂಬೆನೆ? ತನು ತಾಳಲಾರದು. ಇಂತಹ ಮನ ಪ್ರೇರಕ ಮನಚೋರಕನೆ ತಾನಧೀನವಾಗಿ ಮನದವಳ ಮೆಚ್ಚುವನವ್ವಾ. ಮನದಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವೆ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವೆ. ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ದೇವ ಮುನಿಸಿಂಗೆ ಮನವ ತರಲೀಸನವ್ವಾ.

೩೫. ಉದರ ತಾಗಿದ ಮಾತು ಅಧರ ತಾಗಿದಲ್ಲಿ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ಅಧರವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವ್ವೆ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳವ್ವೆ. ಪರಿಮಳ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ಅಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿದಳವ್ವೆ. ಮನ ಬೀಸರವೋದುದೆಂದು ದಿನಕರನ ಕಾವಲ ಕೊಟ್ಟಳವ್ವೆ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ.

ಬೀಸರ = ನಷ್ಟ, ಅಂತ್ಯ.

೩೬. ಮೂಗಿನ ಕಪ್ಪು, ಪ್ರಣುತೆಯ ಕತ್ತಲೆ, ಜ್ಯೋತಿ ಎಂಬರು. ವಿವರಣ ಹೋಗವಡೆಂತೋ? ರಸದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಸ್ಫಟಿಕದ ಪಾರಣ, ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆನೆವ ಮನದ ಕಾವಳ ತಳವೆಳಗು ಭೋ.

ವಿವರಣ = ವಿವರ್ಣ, ಬಣ್ಣಗೆಡುವದು; ಪಾರಣ = ಕೆತ್ತುವದು ಕಾವಳ = ಕತ್ತಲೆ, ತಳವೆಳಗು = ಬೆರಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

೩೭ ನಲ್ಲನುಳಿವನೆಂದೊಂದು ಮಾತನಟ್ಟಿದರೆ, ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ದಿಲು ಮೂಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ. ಉದಕದೊಳಗೆ ತಾವರೆ ಬಾಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಎನ್ನ ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದನೆಂದರೆ ಒಂದೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೂ ಮೂಡಿತ್ತ ಕಂಡೆನವ್ವಾ.

೩೮. ನೇಹದ ಮುತ್ತು ಅಧರದ ಬಿತ್ತು ಅದರ ಸವಿ ರಸ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತ್ತವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ ತನು ವಿಕಸಿತವಪ್ಪುದು. ನಾಗೇಂದ್ರನ ಸೂತ್ರದ ದೃಷ್ಟದಂತವ್ವಾ. ನೇಹದ ಮುಗುದೆ ವಿಕಳೆಯಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾವರಗೊಂಡಿದ್ದಳವ್ವೆ.

ಮುತ್ತು= ಮುದ್ದು, ವಿಕಸಿತ= ಅರಳುವದು; ಕಾವರ= ವಿಕಲತೆ.

೩೯. ಹಮ್ಮಿನ ಕಳೆಯ ಪುಳಕದಲ್ಲಿ ತಾರಕಿ ತಳಿತಂತೆ, ಅಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಳವ್ವೆ. ಬಂದ ಬರವಿನ ನಿಂದ ಚಂದದ ಪೊಸ ಪುವ್ವ ಮುಡಿದಳವ್ವೆ. ಅಡವಿಯಲಾದ ಮರನ ಅಡಿಯಲಿ ಬಿಸಿಲ ಬಯಸಿದಳವ್ವೆ. ಇಂದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರವ ಭರದಲ್ಲಿ ಕಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೃಗದಂತೆ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿರ್ದಳವ್ವೆ.

೪೦ ಅಂಗಸಂಗದಷಿದ್ದು ಬಂದುದನೆ ಕಂಡು ಹಸುಮಗುವಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಕಂಗಳ ನೋಟದ ಸುಖಕೆ ಮನವನೊಪ್ಪಿಸುವೆ. ಪತಂಗದ ಬೆಸುಗೆಯಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ. ಮದಾಳಿಯ ನಾಸಿಕದಂತೆ ಸುಳಿದು ಸುಖಬಡುವೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆನ್ನ ಇನಿಯ ನೋಡವ್ವಾ.

೪೧. ಅವ್ವಾ ನಾನುಸಿರಲಮ್ಮೆನು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡೆಣೆ ಇದ್ದುದೆಂಬೆ ಅವ್ವಾ. ಅವ್ವಾ ಬೆಟ್ಟದ ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದುದಯವಾದಳು. ಅವ್ವಾ ಇಂದೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನುಳಿದನೆಂದಟ್ಟಿದರೆ, ಅವ್ವಾ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಿದ್ದಿತೆಂದು.

(೩) ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸುಖಿಸುವದು.

ವಿವರಣೆ:— ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲುಂಟಾಗುವ ಸುಖ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೨. ಅಗಲಲಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲನನಗಲಿ ನೆರೆವೆನೆಂಬ ಕಾಮಿನಿಯರ ಭಂಗವ ನೋಡಾ. ಆ ನಮ್ಮ ನಲ್ಲನ ಅನುವಿನೊಳಿರ್ದು ನೆರೆದಿಹೆನೆಂಬ ಭರವೆನಗವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಗಲ ಲೆಡೆಯುಂಟೇ ಅವ್ವಾ ?

೪೩. ಕಂಗಳ ಕಳೆ, ನೋಟದ ಮಸಕ, ಮಿಂಚಿನ ಗೊಂಚಲು ತಾಗಿದಂತಾದೆನವ್ವಾ ! ತಾರಕಿ ತಾರಕಿ ತಳಿತಂತೆ, ಅರಗಿನ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಿ ದಂತವ್ವಾ! ಐದು ರೂಹನೊಂದು ಮಾಡಿ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದು ಸೋತು ಹೊರವೊಂಟು ಹೋದನವ್ವಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ಕಂಗಳ ಮಾಸಾಳು.

ಮಸಕ = ತಳಮಳಿಕೆ; ಮಾಸಾಳು = ಶೂರ; ತಳಿ = ಚಿಗುರು ಹೊರಬೀಳು

೪೪. ಮುನಿಸು ಮುನಿದಡೆ, ಸಿರಿಗಂಧದ ಮುರುಡಿನ ಹಾಗಿರ ಬೇಕವ್ವಾ. ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರೆ ಚಂದನದ ಸೀತಳದ ಹಾಗಾಗಬೇಕವ್ವಾ. ಹೆಣ ಗುವಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯಾಗಿ ಹೆಣಗಬೇಕವ್ವಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇ ಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದ ನೊಂದು ಅಂಕದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಿರಬೇಕವ್ವಾ.

ಮುರುಡು = ಗಂಟು; ಅಂಕ = ತೊಡೆ, ಶರೀರ, ಮಗ್ಗಲು.

೪೫. ಎನ್ನ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಯಿತ್ತವ್ವಾ! ಎನ್ನ ನಳಿತೋಳು ಉಡುಗಿದವವ್ವಾ! ಇಕ್ಕಿದ ಹವಳದ ಸರ ಬಿಳುಪಾದವವ್ವಾ! ಮುಕ್ತಾ ಫಳ ಹಾರದಿಂದಾನು ಬೆಂದೆನವ್ವಾ! ಇಂದಿನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವ ರನು ಬಹಿರಂಗವನೊಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕಾಣಾ ಅವ್ವಾ.

೪೬. ಕಾಮುಂಗಂಜಿ ಚಂದ್ರಮನ ಮರೆಹೊಗಲು, ರಾಹುಗೊಂ ಡಂತಾದಳವ್ವೆ. ಹಾವೆಂದರಿಯದೆ, ನೇಹೆಂದರಿಯದೆ, ಕ್ಷಣ ನಾಗಭೂಷ

ಣೆಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ! ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ನೆರೆವ ಭರದಿಂದೆ ಕಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೃಗದಂತಿರ್ದೆನವ್ವಾ.

ನೇಣು= ಹಗ್ಗ

೪೭. ಮಾಗಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಸೋಂಕಿನಂತೆ ತನು ಪುಳುಕಿತಳಾದ ಳವ್ವೆ! ನುಡಿ ತೊದಲು. ಆತನ ಒಲುಮೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದಳವ್ವೆ! ಬೆಳೆಯು ತುಂಬಿ ಕುಂಕುಮದ ರಜದಲ್ಲಿ ಬಂಡುಂಡಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವ ರನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ರತಿಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ.

೪೮. ನೇಹದ ಮನವನರಿಯಲೊಡನೆ ನೋಡಲವ್ಮೆನವ್ವಾ! ಕಂಗಳ ಪಿಸುಣವ ಹೇಳಿಹನೆಂದು ನೋಡಲವ್ಮೆನವ್ವಾ! ಕಜ್ಜಲ ಕಲಕಿದಡೆ ಕುರುಹಳಿಯುತ್ತೆಂದು ನೋಡಲವ್ಮೆನವ್ವಾ! ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೊ ಲವು ಎನಗೆ. ಸುಖದ ಮೊದಲು ನೋಡವ್ವಾ.

ಪಿಸುಣ = ಪಿಶುನ, ಹೊಲಸುತನ; ಕಜ್ಜಲ= ಕಾಡಿಗೆ.

೪೯. ಬಿಟ್ಟ ತಲೆಯ, ಬಿಡು ಮುಡಿಯ, ಬರುಮೆಯ್ಯ, ಕಿವಿಯ ಬಿಚ್ಚೋಲೆಯ, ಉಟ್ಟ ನಿರಿಯ, ಸಡಿಲದ ಕಳೆಯ, ಘಳಿಲನೆ ನಡೆತಂದಳು. ನಚ್ಚುಮಚ್ಚಿನ ಮನ ಸಂಧಾನವನು, ಬಂದಪ್ಪಿದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ.

ಬಿಚ್ಚೋಲೆ=ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಓಲೆಯ ಆಭರಣ.

೫೦. ಮೂಗಿನ ತುಂಬಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಒತ್ತಿಹವೆಂಪು ಅಂಗಸಂಗ ದಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಮುಚ್ಚುವೆನವ್ವಾ! ಮನ ಮರೆದ ಮದಾಳಿಯ ನೇಹದಂತಾ ದೆನವ್ವಾ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಭಾವಕ್ಕೆ ಸುಖಿಯಾಗಿ.

೫೧. ಎವೆ ಎವೆ ಹಳಚದೆ ಮೊಲೆಯ ಮೇಲಣ ಗಾಯ ಬಿರಿಯ ರಕುತದ ಧಾರೆ ಸುರಿದಲ್ಲಿ, ಸಸಿ ಒಸರಿ ಬಸಿವಂತೆ ಎಸೆದೆನವ್ವಾ! ಅಪ್ಪಿನ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖ ಅಚ್ಚುಕವಳಿದುಳಿದಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರದೇವ ನಿರಾಸನಾಗಿರ್ದನವ್ವಾ.

ಅಚ್ಚುಕ= ಅಚ್ಚ, ನಿರಾಸ= ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

೫೨. ದೃಷ್ಟಿಯು ಕಲ್ಲು ತಾಗಿದಂತೆ, ಮುನಿಸ ಮರೆದೆ ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ! ಸೋಂಕಿದೊಡೆ ಸುಖಿಯಾದೆ. ಉಳಿದೊಡೆ ಕರಿಗೊಂಡೆ. ಪಾಷಣದೊಸರಿನಂತಾದೆ ನೋಡವ್ವಾ! ಸೋಂಕಿದಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಒಲವು ಎನಗೆ ಸುಖದೊಡವು ನೋಡಾ ಅವ್ವಾ.

೫೩. ಪದುಮ ಪಜ್ಜಳ ವರ್ಣ ನೆಯಿದಲೆಯಾಗಿರ್ದಳವ್ವೆ! ತುಂಬಿ ಮುತ್ತನುಗುಳುವಂತೆ, ಕಂಗಳು ಕಂಕಣವಾಗಿ ಚಂದ್ರ ಬಿಂಬದಗ್ರದಂತೆ, ಅವಘಟಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆರಗಿದ ರತ್ನದಂತೆ ಆನೊಂದೇ ಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿರ್ದೆನವ್ವಾ, ಅಖಂಡಿತನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನನುಭಾವಕ್ಕೆ ಸುಖಿಯಾಗಿ.

ಪಜ್ಜಳ=ಪ್ರಜ್ವಲ, ಹೊಳಪು.

---

(೪) ಮೋಕ್ಷ.

ವಿವರಣೆ:— ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದಾದ ಐಕ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೫೪. ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ದೇವರ ನೆನೆವವರಿಗೆ ದೇವರುಂಟೇ ? ದೂರ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರನಾರು ನೆನೆದವರಿಲ್ಲ. ಇದನರಿದು ನಿನ್ನೊಳಡಗಿ ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಳಡಗಿ ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ನಾ ನೀನೆನಲಿಲ್ಲ ಮಹಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರಾ.

೫೫. ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ ಕೇದಾರ ಕಂಡಂತಾದೆನವ್ವಾ ! ಮುನಿಸು ನಾಚಿಕೆ ಹೋಗಿ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದನವ್ವಾ ! ತನು ಜಜ್ಜರವೋಗಿ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನು ಳಿದನೆಂದಡೆ ಆಲಿಕಲ್ಲ ನುಂಗಿದ ಚಕೋರನಂತಾದೆನವ್ವಾ.

೫೬. ಅವ್ವಾ, ಆತನ ಬೆರಸಿದ ಕೂಟವ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ ! ಹೇಳಲುಬಾರದು ಕೇಳಲುಬಾರದು. ಏನು ಹೇಳುವೆನವ್ವಾ ! ಶಿಖಿ ಕರ್ಪೂರ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಹೇಳಲು ಬಾರದವ್ವಾ

೫೭. ಬಾಲಕಿ ಹಾಲ ಸವಿದಂತೆ, ಮರುಳನ ಮನದ ನೆನಹಿನಂತೆ, ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೆಯ್ಯರಿಯದ ನೆಳಲಿನಂತೆ, ಬಂಜೆಯ ಮನದ ಸ್ನೇಹದಂತೆ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

೫೮. ಸಮರಸೈಕ್ಯದೊಳಗಣ ಸ್ನೇಹ, ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮವಿಹಂಗನಂತೆ. ಸ್ನೇಹದ ನೋಟದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ನೇಹದ ಸ್ಪರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ. ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ. ವಾರಿ ಕಲ್ಲ ಪುತ್ಥಳಿ ಕರಗಿ ಅಪ್ಪುವ ಕೂಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು.

೫೯. ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ಹಸೆಯಡಗದ ಮುನ್ನ, ಹೂಸಿದ ಅರಿಶಿನ ಬಿಸಿಲಿಂಗೆ ಹರಿಯದ ಮುನ್ನ, ತನು ಸಂಚಲವಡಗಿ ಮನವು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಹುಸಿಯಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ. ಹಿಡಿಯುಲಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ. ತನುವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಸಾದಿಯೆಂಬೆ. ಜೀವವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೆಂಬೆ. ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಶರಣನೆಂಬೆ. ಐವರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಯೋಗವಾದಡೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ. ಐಕ್ಯದ ಸಂತೋಷ ಹಿಂಗಿದಡೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂಬೆ. ಇಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಈ ಮನದ ದೇಹವನಿರಿವಡರಿಯದು, ತರಿದಡರಿಯದು, ಬೈದಡರಿಯದು, ಹೊಯ್ದಡರಿಯದು, ನಿಂದಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸ್ತುತಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸುಖವನರಿಯದು, ದುಃಖವನರಿಯದು. ಈ ಚತುರ್ವಿಧದ ತಾಗು ನಿರೋಧವನರಿಯದಿರ್ದಡೆ ಆತನೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಜೇಶ್ವರನೆಂಬೆ.

ಚಂದಿಮರಸನ ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಚಂದಿಮರಸನ ವಚನಗಳು ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆದ ಅವನ ವಚನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಚಂದಿಮರಸನು ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದವನು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನ ಉಕ್ತಿಗಳು ವಚನಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ವಚನಕಾರನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ನುಡಿಗಳು ಬಹು ಸುಲಭವೂ ಸರಳವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯವು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು, ತಾನು ಯಾರು, ವಿಶ್ವವಾವುದು, ತನಗೂ ವಿಶ್ವಕ್ಕೂ ಆವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದರ ಮಹತ್ವವೇನು, ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತಿರುಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅವನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ವಚನಕಾರನು ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ವಚನಕಾರರಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹ್ವರ್ಥವು ಬರುವಂತೆ ತನ್ನ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ವಿದ್ವತ್ತೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವನ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜತೆ ಇದೆ. ವಾಗಾಡಂಬರಗಳೇನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಈತನ ಗ್ರಾಮವು ಅವನ ಮುದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯು ವಿಜಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ೩೦ ಮೈಲುಗಳಾಚೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವಿದ್ದ ಸ್ಥಳವು ಬಹು ರಮಣೀಯವಾದದ್ದು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ

ಪಾತ್ರವು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಈ ಪಾತ್ರದ ಮಧ್ಯದ
ಲ್ಲಿಯೇ ಚಂದಿಮರಸನ ಗುಡಿಯು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಊರವರು ಚಂದ
ಯ್ಯನ ಗುಡಿ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಆಳವಾದ ಒಂದು
ಮಡುವು ಇದೆ. ಆದರೆ ನದಿಯ ನೀರು ತಗ್ಗಿದಾಗ ಈ ಗುಡಿಯ
ಕಟ್ಟೆಯು ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ನೀರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಯು ಇದ್ದ
ದ್ದರ ಮೇಲಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯು ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಗುಡಿ
ಯನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಉಂಟಾ
ಗುತ್ತದೆ.

'ಚಂದಿಮರಸು' ಈ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲಿಂದ ಈ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ನಾಡಿನ ಒಡೆಯನಿದ್ದಿರ
ಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಇನ್ನೂ ಉಪ
ಲಬ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈತನ ಗುರುವು ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯು ಇದ್ದ
ನೆಂದು ಅವನ ವಚನಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ
ದಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳು ೧೨, ೧೩, ೨೩. ೨೬, ೪೦, ೪೫ ಇವುಗಳನ್ನು
ನೋಡಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು
ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಜಗುಣನೇ ತಾನಾಗಬೇಕೆಂಬ
ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಅವ
ನಿಗೆ ಮರೆಹೊಕ್ಕಿರುವೆನೆಂದು ಭಕ್ತಿಭಾವಪೂರಿತನಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.
ಇನ್ನೊಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪು ಎಂದು
ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರು
ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಶಿವಾನುಭವದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವೋ
ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಈ ಉಭ
ಯತರಿದ್ದರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇದರೆ ಈ ನಿಜಗುಣನು ಷಟ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಿಜಗುಣ
ಶಿವಯೋಗಿಯಲ್ಲ. ಈತನು ವಚನಕಾರನಾದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯಾ
ಗಿರುವನು. ಇವನ ಮುದ್ರಿಕೆಯು "ನಿಜಗುಣಯೋಗಿಯ ಯೋಗಾ"
ಎಂದು ಇದೆ. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಮುದ್ರಿಕೆಯು "ಶಂಭುಲಿಂಗ"
ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಉಭಯತರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ಇದ್ದಾರೆಂಬದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ-

ತೋಂಟದಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಘನಲಿಂಗನು ಚಂದಿಮರಸನನ್ನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಘನಲಿಂಗನ ವಚನಗಳು ಪುಟ ೧೪ ನೋಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಂದಿರುವದೇನೆಂದರೆಃ—— "ನಿಜಗುಣ ಚಂದಿಮರಸರು ಕರಸ್ಥಲದನಾಗಿದೇವರೊಳಗಾದ ಎಲ್ಲ ವಿರಕ್ತರು ಆವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರೆಂದು ಕೆಟ್ಟು ನುಡಿವ ಭವಹೇತುಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಅವರು ತುಂಬಿದ ತೊರೆಯ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಾಯಿದರು. ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಬೋನ ಹಣ್ಣು ಕಜ್ಜಾಯನಿಕ್ಕಿರಲು ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಉಂಡರು. ಇತ್ಯಾದಿ" ಇಲ್ಲಿ ಘನಲಿಂಗನು "ನಿಜಗುಣ ಚಂದಿಮರಸರು" ಎಂಬ ಈರ್ವರ ಹೆಸರನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿರಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಈರ್ವರು ಆವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೆಂಬದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಜಗುಣನ ಕಾಲವು ೧೧೬೫ ಇದ್ದುದಾಗಿ ರಾ॥ಬ॥ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವರು. ಆದರೆ ನಿಜಗುಣನು ಮತ್ತು ಚಂದಿಮರಸು ಶಿವಾನುಭವಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಬಸವನ ತರುವಾಯ ೩೦—೪೦ ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಘನಲಿಂಗನ ಕಾಲ ಅಂದರೆ ೧೪೫೦ ಈ ಅವಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಶಕ್ಯವಿದೆ.

ವಿಜಾಪುರ
ತಾ. ೧೫-೩-೧೯೩೮.

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.
ಸಂಪಾದಕ

ಚಂದಿಮರಸನ
ವಚನಗಳು

---

(೧) ವಿಶ್ವದ ಸ್ವರೂಪ

ವಿವರಣೆ:— ಜಗತ್ತು ಮಹಾಘನ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮುದ್ರದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಗತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೇಗೆ ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ನೊರೆ ತೆರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿ, ಆ ಜಲಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಡೆಗೆ ಲಯಹೊಂದುತ್ತವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಜಗತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಜನಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿತಿಗೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲು ವಿಶ್ವದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಈ ತೋರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಮರಳಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಈ ದೃಶ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೀರಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವದ ಆಚೆಗೆ, ಅದರಿಂದಾಚೆಗೆ ಅವನು ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರ್ಜನಿತನು, ನಿರಾಶ್ರಯನು, ನಿಸ್ಸಂಗಿಯು, ನಿರ್ಲೇಪನು, ನಿಃಪ್ರಪಂಚಿಯು ಇದ್ದು ಅವನು ಇಂಥವನು, ಅಂಥವನು, ಎಂದು ನುಡಿಯಲುಬಾರದು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯು ಹುಟ್ಟಿದುದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಈ ಲೀಲೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಎರಡು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಕಾರಣವು. ಈ ಆತ್ಮನಿಂದ ಆಕಾಶ, ಆಕಾಶದಿಂದ ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನಿಂದ

ಪೃಥ್ವಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚ ಮಹಾ ಭೂತಗಳು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತೂ, ಜೀವರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ನೆನಹಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪಂಚಮಹಾ ಭೂತಗಳಲ್ಲದೆ, ಪಂಚ ಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗಳು, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಗಳು ಜನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ೨೪ ತತ್ವಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಜೀವಾತ್ಮನ ಗುಣ, ಕರ್ಮ, ಧರ್ಮಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ನಾಶರಹಿತನಾಗಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಚಂದಿಮರಸನು ಬಹು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ವಿಶದವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಘನ ಗಂಭೀರ ಮಹಾ ವಾರುಧಿಯಲ್ಲಿ ಫೇನತರಂಗಬುದ್ಬುದಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳು ತೋರಿದವಲ್ಲದೆ ಬೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಇದು ಬೇರೆಂಬ ಅರಿಮರುಳಗಳನೇನೆಂಬೆ? ವಿಶ್ವವನರಿದು ನೋಡಲು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲ.

೨. ಸಮುದ್ರದಿಂದಾದ ತೆರೆಗಳು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಆಡುತ್ತ ಆ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಇಹವು. ತೆರೆಗಳು ಬೇರೊಂದುದಕವೇ? ನಿಮ್ಮಿಂದಲಾದ ಜಗವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಆಡುವುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಲ ಉಂಟೇ ಈ ಜಗಕ್ಕೆ? ಅದೆಂತೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಬೀಜಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ। ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೈವಪಿವರ್ಧತೆ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೈವ ಲಯಂ ಯಾತಿ ಜಾತಿ ಭೇದ ಕುತೋ ಭವೇತ್। ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಕುಲವೂ ಇಲ್ಲ, ಛಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಮರವೆಯ ನುಡಿಯನೊಪ್ಪವನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ಬಿಡು ಜಡನೇ.

೩. ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಕಾಲಕರ್ಮವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಮಾಯಾ ಮೋಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಏನೂ ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಆದಿ ಮೂವರಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ.

೪. ನಿರ್ಜನಿತ, ನಿರಾಶ್ರಯ, ನಿರಾವರಣ, ನಿಸ್ಸಂಗ, ನಿರ್ಲೇಪ ನಿಃಕಪಟಿ, ನಿರ್ಮಾಯೆ, ನಿಃಪ್ರಪಂಚಿ, ನಿರವಯನನವಯವಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ. ಅನಿರ್ವಚನೀಯನ ವಚನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಚರಲಿಂಗವನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ.

೫. ಏನೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ ಮಹಾ ಘನವು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂ ತಾನೇ ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗದಿಂದಾಯಿತ್ತು ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವು. ಆ ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕದಿಂದಾದುದು ಆತ್ಮ, ಆತ್ಮನಿಂದಾದುದಾಕಾಶ, ಆಕಾಶದಿಂದಾಯಿತ್ತು ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನಿಂದಾಯಿತ್ತು ಪೃಥ್ವಿ, ಆ ಪೃಥ್ವಿಯಿಂದಾಯಿತ್ತು ಸಕಲ ಜಗ ಜೀವವೆಲ್ಲವು. ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ಮಾತ್ರದಿಂದಾದವು ನೋಡಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೬. ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪು ತೇಜ ವಾಯು ಆಕಾಶವೆಂಬಿವು ಪಂಚಮಹಾಭೂತಂಗಳು. ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ, ವ್ಯಾನ, ಉದಾನ, ಸಮಾನವೆಂಬಿವು ಪಂಚ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳು. ವಾಕ್ಕು ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬಿವು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ಕು, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣವೆಂಬಿವು ಪಂಚ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು. ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರವೆಂಬಿವು ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು. ಇಂತು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತತ್ವಂಗಳು ಕೂಡಿ ದೇಹವಾಯಿತ್ತು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ, ಭೂತಿಶ್ಚ ಪಂಚಭಿಃಪ್ರಾಣೈ। ಶ್ಚತುರ್ದಶಭಿರಿಂದ್ರಿಯೈಃ॥ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ದೇಹಾನಿ ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿದೋ ವಿದುಃ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತೀ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತತ್ವಂಗಳು ಕೂಡಿ ಚೇಷ್ಟಿಸುವಾತನೇ ಜೀವಾತ್ಮನು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಮನ ಚತುರ್ವಿಂಶಕಶ್ಚ ಜ್ಞಾತೃತ್ವಂ ಪಂಚವಿಂಶಕಃ। ಆತ್ಮ

ಷಡ್ವಿಂಶಕಶ್ಚೈವ ಪರಮಾತ್ಮಸಪ್ತವಿಂಶಕಃ । ಚತುರ್ವಿಧಂ ತು ಮಾಯಾ
ಸನ್ನಿರ್ಗುಣಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ । ಪಂಚವಿಂಶತಿತತ್ತ್ವಾನಿ ಮಾಯಾಕರ್ಮ
ಗುಣಾಯುಕಾ ವಿಷಯಾ ಇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ಪಾಶಜೀವ ನಿಬಂಧನಾತ್ ।
ಇಂತು ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಂಗಳುತ್ಪತ್ತಿಯು. ನಿಮ್ಮ ನೆನಹು ಮಾತ್ರ
ದಿಂದಾದವಾಗಿ, ಅವರ ಗುಣ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಂಗಳು ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನೋಡಾ
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

(೨) ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ವಚನಕಾರನು ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಳಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾದೊಡನೆಯೇ ಭಿನ್ನತ್ವವು ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಿನ್ನತ್ವವು ಅಳಿದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಾಗುವನೆಂದು ಅವನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಶಕ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಅವನು ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ೮ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹೇಗೆ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಹೇಗೆ ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ದೀಪವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕಂಡದ್ದಾದರೆ ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಚಂದಿಮರಸನು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವದ ತಿರುಳನ್ನು ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ೯ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಾನೆಂಬುದೊಂದು ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ, ಈ ಬೀಜವು ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಕೆಲಕಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಬೀಜವು ಹೊರಹೊರಟು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಂಡು ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಅರಿವು ಇರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಕತ್ತಲೆ, ಆದರೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ರೂಪು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ತಾನೆಂಬುದು ಇದ್ದು ಅದು ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೂರಿ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಣ್ಣು ಕಳೆದು ಮಡಿಕೆ ಇರಲಾರದೋ, ಹೇಗೆ ಹೊನ್ನು ಕಳೆದು ತೊಡಿಗೆ ಇರಲಾರದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣನು ತಾನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ೧೦ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಕೇಳಲೂ ಬಾರದು, ಇದು ಅನುಭವದ ಮಾತೆಂದು ೧೧ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಅನುಭಾವಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆಂಬದನ್ನು ೧೨ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಉತ್ತಮ ಮಣಿಯು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ

ಆದರ ವರ್ಣದಂತೆ ಅದು ಹೇಗಾಗುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಿಯು ಜನರ ಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರವರಂತೆಯೇ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವನು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವನು. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮ ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆರೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೭. ನಿಜವಸ್ತು ಒಂದೇ. ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಲೆರಡಾಗಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ಬೇರೆ ತೋರಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ತನ್ನ ಮರವೆಯ ಬಲ್ಲುದದೊಂದೇ. ತಾನ ಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದರಿದರಿದರಿವು ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೮. ಇಂದುವಿನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಇಂದುವನು, ಭಾನುವಿನ ಬೆಳಗಿ ನಿಂದ ಭಾನುವನು, ದೀಪದ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ದೀಪವ ಕಾಂಬಂತೆ, ತನ್ನ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ತನ್ನನೇ ಕಂಡು ನಿಂದ ನಿಲವು ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಭಾನು = **ಸೂರ್ಯ**

೯. ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜ ಮಹಾ ಬೆಳಗು ಕತ್ತಲೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಕಣ್ದೆರವ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ತಿಳಿವಡೆ ಬೆಳಗಲ್ಲ. ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಳೆವ ಕಳೆ ಇದೇನೋ? ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಅದೆಲ್ಲಿಂದ ತೋರಿತ್ತು? ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂದ ಪರಿಯನೇನೆಂಬೆ?

ಆಗು=**ಅಸ್ತಿತ್ವ.**

೧೦. ಮಣ್ಣು ಕಳೆದು ಮಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊನ್ನ ಕಳೆದು ತೊಡಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಳೆದು ಜಗವಿಲ್ಲ. ತಾನೇ ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಖ ದುಃಖ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಂಗಳಿಲ್ಲದ, ನಾಹಂ ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ, ಕೋಹಂ ಮೆಂದೆನಲಿಲ್ಲದ, ನುಡಿಗೆಡೆ ಎನಿಸಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ತೊಡಿಗೆ = **ಆಭರಣ.**

೧೧. ತೋರುವಡೆ ವಿಷವಾಗಿರದು. ಅದು ತೋರದಾಗಿ ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿಯಬಾರದಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಹೇಳಬಾರದಾಗಿ ಅದ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ತರ್ಕ. ಅದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅರಿಯಲಿಲ್ಲದುದನೇನೆಂಬೆ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ ?

೧೨. ಸನ್ಮಣಿ ಎಂದು ಹೊದ್ದಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪುದು. ನಿಜವು ತನ್ನಂತೆ. ಅನುಭಾವಿ ಅವರವರಂತೆ ತೋರುವ. ತಾ ತನ್ನಂತೆ. ಮತ್ತಾರಂತೆಯೂ ಆಗ. ಚಿನ್ಮಯ ಪರಮಾನಂದವ ತಿಳಿದು ನೋಡುವಡೆ ನಿಜ ಗುಣ ತಾನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೧೩. ಕೋಹಮ್ಮೆಂಬುದರ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನರಸುವ ಕತದಿಂದ ನಿರಹಂಕಾರಿ ಪರಮ ವಿರಕ್ತ. ವಿಷಯ ರಹಿತ. ಏನು ಹೊರೆ ಹೊದ್ದದಿರ್ಪನು. ಚಿನ್ಮಯ ಪರಮಾನಂದವನು ತಿಳಿದು ನೋಡುವಡೆ ನಿಜ ಗುಣ ತಾನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಕತ = ನೆವ.

೧೪. ಹಾವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಹಾವಡಿಗನಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾವ ಕಂಡ ಮರುಳನ ಗಾವಿಲತನವ ನೋಡಾ! ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೆಂದರೆ ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಪರಮಾರ್ಥ ತನ್ನಲ್ಲಿ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ಮಾಯಾ ಮರ್ಕಟ ಜಡನು.

ಗಾವಿಲತನ = **ಮೂಢತನ, ಹುಂಬತನ.**

(೩) ವಿಷಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರದ ವಿಷಯುಗಳು ಅಡ್ಡಬರುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಆದರೆ ಆತ್ಮನು ಹಾಗಿರದೆ ನಿರ್ಗುಣನೂ ನಿರ್ವಿಕಾರನೂ ಆಗಿರುವನು. ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ದಿಟವಾಗುವಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ೧೫ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. (ವಚನ ೧೬) ಮನುಷ್ಯನು ಸಹಜವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ. ಈ ಮಾಯೆ ದೂರಾಗಲೊಡನೆ ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೧೭) ಇದೇ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯು. ಇದು ಸುರರಿಗೂ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವದು. (ವಚನ ೧೮) ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಮನುಷ್ಯನು ನಿಜವನ್ನರಿಯದೆ ನೇಣು ಹಾವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಿಥ್ಯವಾದ ದೇಹವೇ ತಾನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಗಿರುವನು. ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ನೆಚ್ಚಿ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಸಂಸಾರವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನ ದಾರಿಯು ಕಂಗೊಳಿಸಹತ್ತುವದು. (ವಚನ ೨೦) ವಚನಕಾರನು ಈ ವರ್ತನೆಯು ಸಾಧ್ಯವಾದುದೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿದಿರುವನು. ಆ ತರವ ಮನಸ್ಸಿನ ವರ್ತನೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಿಜವು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನ ವಿಚಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ೨೧ನೇ ಮತ್ತು ೨೨ ನೇ ವಚನಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನು ಗುರುಪಾದವ ಹಿಡಿದು ತಿಳಿಯಿರೆಂದು ೨೩ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ವಚನಕಾರನ ಗುರುವು ಮಹಾ ಶಿವಾನುಭಾವಿಯಾದ ನಿಜಗುಣನಿದ್ದು ಅವನೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಒಡಗೂಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗುರುವಿನ ಜೀವವನ್ನರಿವುದೇ ಚನ್ನರಾಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಗುರು

ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಗುವವು, ಮಾಯೆಯು ಪೂರಾಗುವದು, ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಮನುಷ್ಯನು ಬೆರೆಯುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೧೫. ಆತ್ಮನು ನಿರವಯ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ವಿಕಾರ. ನೋಡುವರೆ ಕರ್ಮವ ಮಾಡುವವರಾರೋ? ಸಂಸಾರವಾರಿಗೆ ತೋರಿತ್ತು? ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಂಗಳಾರಿಗೆ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ? ನಿನ್ನ ನಿನ್ನಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯಂಗಳನೊಂದು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಲಳವೇ? ಮಾಯೆ ಪುಸಿ. ದಿಟ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೧೬. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಡಗೂಡಿ ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗಿ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಅಂತರ್ಮುಖ ರೂಪನಪ್ಪ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನೆಂತೂ ಕಾಣಲರಿಯನು. ಮೇರುಗಿರಿಯ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದು ತೆಂಕ ಮುಖವಾಗಿ ನಡೆದು ಮೇರುಗಿರಿಯ ಕಾಣಲರಿಯನು. ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೧೭. ತಾನಿದಿರೆಂಬ ಮಾಯೆ ತೋರಿತ್ತಾಗಿ ತಾನಲ್ಲ. ಈ ತೋರುವುದೇ ಉಳಿಮೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂಬುದನಾರೂ ಅರಿಯ್ಯರಲ್ಲಾ. ತಿಳಿದು ನೋಡಲಿಲ್ಲಾಗಿ ನಿಜಸಿದ್ಧ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನರಾಮಾ.

೧೮. ಸುರರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಜಾಗರಣ. ಮರುಳುಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸ್ವಪ್ನ. ಅಚರಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸುಷುಪ್ತಿ. ವರಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ತೂರ್ಯ. ಸ್ಥೂಲತನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಕಾರಣತನುವ ಹೊಂದಿ ಮಾಯಾತನುವಾಗಿ ಮಾಯೆ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪದು. ನೀನು ಸಕಲತನು ರಹಿತ. ತನ್ನ ತನ್ನಿಂದರಿದ ಪರಮಾರ್ಥ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೧೯. ಹತ್ತರ ಹಸಿಗೆಯುಲಚ್ಚಾದ ಪರಿಗಳ ನೀವೆತ್ತ ಬಲ್ಲಿರೋ
ಗಣಿತದ ಗುಣಿತವ? ನಾಲ್ಕು ಬಂಬಡೆ ಕಳೆ. ಐದು ಬಂದಡೆ ನಂದಿ.
ಆರು ಬಂದಡೆ ಜಾಗರ. ಏಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಗ್ರೈದು. ಜ್ಞರೆಂಬವರಿಗೆ ಕುವಾಡ.
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜೂಜುಗಳೆದು ನಿಲ್ಲು.

೨೦. ನೇಣು ಹಾವೆಂದು ಬಗೆದವನಂತೆ ಈ ದೇಹಾದಿಯಾ
ನೆಂದು ಬಗೆದು, ಭ್ರಮೆ ಬಂದು, ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ಸಕಲ ದುಃಖಕ್ಕೊಳ
ಗಾದರಯ್ಯಾ! ಆ ಭ್ರಮೆಯು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದ ತಿಳಿವು ನೀನೆ
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೨೧. ಕಂಗಳ ಮುಂದೆ ತೋರಿದ ಮಿಂಚು ಮನದ ಮೇಲೆ
ತಿಳಿಯಿತ್ತಿದೇನೋ? ಕಳೆಯಬಾರದು, ಕೊಳಬಾರದು. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆ
ಮನದ ಮಿಂಚು. ಇದು ಬಲ್ಲವರನಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ
ನೆಂಬ ನಾಮದೊಡಕು.

೨೨. ಹಿರಿದಪ್ಪ ಮಾಯೆಯನೆಂತು ಕೆಡಿಸುವೆನೆಂದು ಬೆಂಬಿಡ
ದಿರು ಮರುಳೇ. ಮಾಯೆ ದಿಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದುದನೆಂತು ಕೆಡಿಸು
ವಿರಿ? ತನ್ನನರಿದಡೆ ಸಾಕು. ಅರಿದೆನರಿಯೆನೆಂಬುದು ಮಾಯೆ. ಆ
ಮಾಯೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ಮಯ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೨೩. ಜ್ಞಾನಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದವ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ. ಜ್ಞಾನಯ್ಯ
ವಿಷಯಂಗಳ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ. ಜ್ಞಾನಯ್ಯ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಗೆಲುವಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾ
ನಯ್ಯ ತನ್ನ ತಾನರಿವಲ್ಲಿ. ಜ್ಞಾನಯ್ಯ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ
ನಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣನ ಜೀವವನರಿವಲ್ಲಿ.

---

(೮) ಸೋಽಹಂಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದಿಮರಸನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲ ವಚನಕಾರರು ಶುದ್ಧ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಲು ಎಂದೂ ಬೇಸರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವದುಂಟು. ೨೪ನೇ ೨೫ನೇ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಮರೆತು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವನು ನೋವುತ್ತ, ಬಳಲುತ್ತ, ಹೇಗೆ ನಾನಾ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಎಂಬದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಸೋಽಹಂ ಭಾವವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪರಮ ಸಂತೋಷದ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಮನುಷ್ಯನು ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ, ಜನನಿ ಜನಕರು, ಕುಲಗೋತ್ರ, ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ, ಭೇದಾಭೇದ, ಸ್ವರ್ಗನರಕ ಇಂಥ ತೋರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಲಿದು ಯಾತನೆಪಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದ ಅವನು ದೂರಿರಬೇಕು. (ವಚನ ೨೬) ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವದು ಬಹು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಇಂಥ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಗೆಲಿವುದು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ಷುದ್ರ ದೇಹ ಎಂತಹದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೇಯಭಾವ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೨೯) ಇಂಥ ದೇಹವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಂಸಾರದ ಅಲ್ಪ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಮೋಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ತವೇಧಕ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. (ವಚನ ೩೦) ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂಸಾರದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ "ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ" ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಬಲಿದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ತಿಳಿದುಕೋ ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೪. ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಅಂತರಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು. ಅಂತರಾತ್ಮನ ಪ್ರತಿಲಹರಿಯಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮನುತ್ಪತ್ತಿಯು. ಇಂತೀ ಜೀವಾ

ತ್ರ್ಯಂತರಾತ್ಮಾದಿಗಳು ಅಂಗಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ, ಆನೊಂದೆಂಬ ತಾಮಸಜೀವನು ಅಂಗನೆಯ ಸಂಗ ಮೊದಲಾದ ದುಃಖಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುತ್ತ, ನಾನಾ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುತ್ತ, ರೌರವನರಕದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತ, ಮುಳುಗುತ್ತಲಿಹನು. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೀವಾತ್ಮನ ಶಿಖಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಹಂ ಎನ್ನದೆ, ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎನ್ನುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಅಖಂಡ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯತ್ವವನೈದುತ್ತ, ಎಡೆದೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಪರಮ ಸಂತೋಷದೊಳಗಿದ್ದಿತ್ತು.

೨೫. ಕರ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಚತುರಾಶ್ರಮಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತ್ಯನುಭವಸಿದ್ಧವಾಗಿಹುದು. ಹಿಡಿದು ಸುಖವಿಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟು ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನೆರೆಯರಿದು ವಿಷಯಂಗಳ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಪರಮಾನಂದ. ಎಂದಿಗೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿಹುದು. ಆ ಸೋಹಂಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿರೆ. ಈ ದೇಹದ ಅಹಂ ಮಮತೆಯ ಬಿಡು. ಮಾಯೆಯುಳಿವುದೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನ ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ?

೨೬. ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ, ಜನನಿ ಜನಕ, ಕುಲ ಗೋತ್ರ, ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ, ಭೇದಾಭೇದ, ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಾದಿ, ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ. “ಅತ್ರ ಪಿತಾ ಪಿತಾ ಭವತಿ ಮಾತಾ ಮಾತಾ ಲೋಕಾಲೋಕ ದೇವೋದೇವ ವೇದಾ ವೇದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಚಾಂಡಾಲೋ ಚಾಂಡಾಲೋ” ಎಂಬುದು ವೇದ. ಅದು ತಾನೇ. ತನ್ನಿಂದನ್ಯವಿಲ್ಲ. ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಮಾಯೆ ಎಂದಂದು, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ತಾನೆಂದರಿದು, ನೀನಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೨೭. ನಿಚ್ಚ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವಧೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯವ ಮಾಡಿದೊಡಂ, ಎಂತು ನಡೆದೊಡಂ, ದೇವದತ್ತಂಗೆ ಗುಣ ದೋಷ ಉಂಟೆ? ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ ಉಂಟೇ ಹೇಳಾ? ಅದೆತ್ತಣ ಮಾತು? ಕನಸು ಮಿಥ್ಯವಪ್ಪುದರಿಂ ಮಾಯೆ ಮಾಯೆ. ಈ ಮಾಯೆಯನರಿದು ಹುಸಿಜೀವ ಭಾವಾಭಾವದಿಂದ ಏನ ಮಾಡಿದರೇನೋ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ?

೨೮. ಕಾಳಕೂಟದ ಹಾಳಾಹಳವೆಂಬ ವಿಷ ಕುಡಿದವರನಲ್ಲದೆ, ಮಿಕ್ಕಿನವರನೇನು ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲದು? ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಕಡು ನಂಜು ನುಡಿದವರಂ ನೋಡಿದವರಂ ಕೇಳಿದವರಂ ಗಡಣ ಸಂಗ ಮಾತ್ರದಿಂ ಮಡುಹಿ ನರಕದಿ ಕೆಡಿಸುದು. ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವಾದಿಗಳನಾದೊಡೆಯೂ ಉಳಿಯಲೀಯದು. ಆವಂಗೆಯೂ ಗೆಲಬಾರದ ಮಾಯೆ. ಈ ಮಾಯೆಯ ಗೆಲಿದಾತ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಗಡಣ = ಘಟನೆ, ಸಂಯೋಗ. ಮಡುಹು = ಕೊಲ್ಲು.

೨೯. ಎಲು, ತೊಗಲು, ನರ, ಮಾಂಸ, ಪುರೀಷ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ರಕ್ತ, ಅಂಗವಿಕಾರ, ಕ್ರಿಮಿ, ಓಕರಿಕೆ, ಜಂತು, ಜರೆ, ಮರಣ, ವ್ಯಾಧಿಯ ತವರುಮನೆ, ನೋಡುವರೆ ಪಾಪದ ಪುಂಜ, ಇಂತೀ ಹೇಸಿಕೆಯೊಳಗೆ ಏತರ ಸುಖವನರಸುವೆ? ಸುಖದಾಸೆಯ ನೋಡುವರೆ ಸಕಲ ದುಃಖದಾಗರ, ನರಕದ ಪಾಕುಳ, ಇಂತೆಂದೇ ತಿಳಿದು ವಿರಕ್ತನಾದ ಪರವಸ್ತು ನಿಜ ನೀನೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಪುರೀಷ = ಮಲ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ = ಸುಂಬಳ, ಪಾಕುಳ = ಸುತ್ತುವಲಯ, ಮನೆ.

೩೦. ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿಪ್ಪ ಮನುಜನೊಬ್ಬನನ್ನು ಹುಲಿ ಕಾಡಗಿಚ್ಚು ರಕ್ಕಸಿ ಕಾಡಾನೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಅವಂ ಕಂಡು ಭಯದಿಂದ ಹೋಗಲು ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ಹಾಳು ಬಾವಿಯ ಕಂಡು ತಲೆಯೂರಿ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ ಹಾವ ಕಂಡು ಬೀಳಲಮ್ಮದೆ ಇಲಿ ಕಡಿದ ಬಳ್ಳಿಯಂ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಜೇನುಹುಳು ಮೈನೂರುವಾಗ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲೊಂದು ಹನಿಯು ಮಧುಬಿಂದು ಬೀಳಲಾಗಿ ಆ ಮಧುವಂ ಕಂಡು ಹಿರಿದಪ್ಪ ದುಃಖವನೆಲ್ಲವ ಸೈರಿಸಿ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಧುವ ಸೇವಿಸುವನಂತೆ ಈ ಸಂಸಾರ ಸುಖವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ದುಃಖದಾಗರವು. ಇದನರಿದು ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಖವಿಂತುಂಟೆಂದು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲವು ನೀನೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೩೧. ಎಲುವಿನ ಹಂದರ ನರವಿನ ಜಾಳಿಗೆ, ಅಮೇಧ್ಯದ ಹುತ್ತ, ಮೂತ್ರದ ಬಾವಿ, ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕೆಸರು, ಕೀವಿನ ಸೊನೆ, ನೆತ್ತರ ಮಡು,

ನಾಡಿಗಳ ಸುತ್ತುವಳ್ಳಿ, ನೆಣ ಮಾಂಸದ ಗಟ್ಟಿಯು ತ್ರಿಪ್ಪ, ಕಿಸುಕುಳದ ಹೇಸಿಕೆ, ಅತಿ ಹ್ಯೇಯದ ಮಲಿನತೆ, ತೊಗಲ ಪಾಕುಳ, ಕ್ರಿಮಿಯ ಸಂಕುಳ, ರೇತೋರಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜನಿತ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯದ ಬೀಜ, ಆಧಿ ವ್ಯಾಧಿಯ ತವರುಮನೆ, ವಿಷಯದ ಭವದುಃಖದಾಗರ, ತೋರಿ ಕೆಡುವ ತನು ಇದು ನಿನ್ನದೆಂದು ಪಾಪಂಗಳ ಮಾಡಿ, ಬಾರದ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು, ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಸಂದು, ಹುಸಿವೆತ್ತಿ ದೇಹಗೊಂಡು ಮರುಗುವೆ, ಮರುಳು ಮಾನವಾ! ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಕೆಡುವಾಗ, ಅಡ್ಡ ಬಪ್ಪವರಾರು ಹೇಳಾ? ಅಹಂ ಮಮತೆಯಂ ಮರೆದು, ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಸೋಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ ಎಂದು, ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವ ಮಾಡಿಕೋ ಮರುಳೇ. ಮೋಹ ಬೇಡ. ಕೆಡುವೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

ಸೊನೆ= ಹೊರಬಿದ್ದ ರಸ.

---

(೫) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದು.

ವಿವರಣೆ:— ಸೋಹಂಭಾವದಲ್ಲಿ ಪರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಸಂಸಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸಾರವು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಛಸ್ನತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗದ ನೆನಹು, ಲಿಂಗದ ನಡೆ ಇವುಗಳಿಂದ ದೂರಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ವಚನ ೩೨) ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ವರೆಗೆ ಲಿಂಗದ ನಡೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಅನೇಕತರದ ಮರುಳಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಡುವನು. (ವಚನ ೩೩) ಇದೇ ಮಾಯೆ ಎನಿಸುವದು. ಈ ಮಾಯೆಯು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತರಕಟ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. (ವಚನ ೩೫) ಅದು ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತವನ್ನು ನುಡಿಸುವದಲ್ಲದೆ ನಿಜವನ್ನರುಹಲಾರದು. (ವಚನ ೩೮) ಅದು ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ತರತರದ ರೂಪದಿಂದ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ದೂರಮಾಡುವದು ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೩೨. ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಮುಟ್ಟಿ, ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಅಗಲುವರ ಕಂಡು, ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನ, ನಾಚಿತ್ತಯ್ಯ. ಸಂದಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸಂದು ಮಾಡಿಹವರು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿವರು.

೩೩. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬ ಪಾಪದ ಕೂಸು ಘಾಸಿ ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಿವಶಿವಾ! ಏಸು ಪರಿಯ ಸಂತೈಸಿದಡೂ ಸಂತವಾಗದು. ಮುದ್ದು ತೋರಿ ಬುದ್ಧಿಗೆಡಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯನೇ ಮುಸುಕಿ ಮಸಿಮಣ್ಣು ಮಾಡಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಸಂಗಿಗಳಲ್ಲದ ಅಧಮ ಮಾನವರ ಮರುಳಾಟವನಾಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ.

೩೪. ಮನವ್ಯಸನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭವಾಗಿ ಕೈ ಪ್ರಸೂತವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನೇನೆಂಬೆ? ಮಾಡಿದರಾಯಿತ್ತು, ಮಾದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು.

ನೆಚ್ಚದಿರು. ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂಸಾರ ಕೇಳಾ.

೩೫. ಯತಿಗಳ ವ್ರತಿಗಳ ಧೃತಿಗೆಡಿಸಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಕಲಿಗಳ ಛಲಗಳ ಬಲುಹ ಮುರಿಯಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಹರಿ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳೆಲ್ಲರ ತರಕಟ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಹೋ ಹೋ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ, ಮರ್ಕಟ ವಿಧಿಯೋ.

೩೬. ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಶುಕ. ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಋಷಿಗಳು. ದೇಹಭಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಜಾರಿಕೆ, ಧಾರುಣಿಯ ಮೇಲಾದ ಜಾರಿಕೆ. ಅಳವುಗೆಟ್ಟಳವೆಯ ಅಳಪೆಯಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ?

೩೭. ಹುಸಿಯ ವ್ಯಾಧನ ನಿಜದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಹೊದೆ ದೊರೆಕೊಂಬುದಲ್ಲದೆ ಬೋಧೆ ದೊರಕೊಂಬುದೇ ಹೇಳಾ! ಜೀವ ಭೋಕ್ತೃ, ನಿಜ, ಪರಮನೆಂದೆನ್ನದೆ ಪರಮನೇ ಹುಸಿ ಜೀವನೇ ದಿಟವೆಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಬೋಧೆ ದೊರಕೊಳ್ಳದು ನೋಡಾ. ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯ ಜ್ಞಪ್ತಿ ಸುಖ ಪರಿಪೂರ್ಣನಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ.

೩೮. ಮನ ರಥದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುದ ಭೇದಿಸಬಾರದಯ್ಯ ಸ್ವರ ಶಬ್ದವಾದಿಗಳು ಹರಿಯ ತಾವರಿಯರಾಗಿ. ಹರಿ ವಿರಿಂಚಿಗಳಿಗೆ ತೂರ್ಯವೆಲ್ಲಿಯದೋ? ತನು ಮುಖದನುಭಾವಿಗಳಿವರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಾಗದ್ವೈತವ ನುಡಿವರಲ್ಲದೆ ನಿಜನೆಲ್ಲಿಯದೋ?

೩೯. ಹುಲ್ಲುಮನುಷ್ಯನ ಕಂಡು ಹುಲ್ಲೆ ತಾ ಬೆದರುವಂತೆ, ಇಲ್ಲದ ಶಂಕೆಯನುಂಟೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ಅದಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪವಾಯಿತ್ತು. ಹೇಡಿಗಳನೇಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಭಾವದ ಗಸಣಿ.

---

(೬) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳು.

ವಿವರಣೆ:— ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಶರಣುಹೋಗಬೇಕು. (ವಚನ ೪೦) ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ವಿಕೃತಿಗಳು ತನಗೆ ಅಂಟದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. (ವಚನ ೪೧) ನಾನು ಜ್ಞಾನಿ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. (ವಚನ ೪೨) ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿಯಬಾರದು. ದುರ್ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. (ವಚನ ೪೪) ಧನ, ವನಿತೆ ವಿಷಯ, ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ಭಯ, ಅಹಂಮಮತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. (ವಚನ ೪೫) ಗುರುಪಾದವನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. (ವಚನ ೪೬) ಆದರೆ ಗುರುವು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯನು ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು. (ವಚನ ೪೭) ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗಿಯಾಗಬೇಕು. (ವಚನ ೪೮) ಸಾಮರಸ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭೋಗಿಸಬೇಕು. (ವಚನ ೪೯) ಹೀಗೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯು ಸಿಲ್ಕು ಬಿಡುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೦. ಸಂಸಾರವೆಂಬತ್ತಿಗೆ ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಸೊಸೆಯೊಬ್ಬಳು ಅಟ್ಟುಂಡಿಹೆನೆಂದು ಒಲೆಯ ಬೂದಿಯ ತೊಡುವನಕ, ಒಳಗೊಂದು ಕಿಡಿ ಇದ್ದುಕೈ ಬೆಂದು, ಮರುಗುವಂತಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಎನಗೆ. ನಿಸ್ಸಂಗತಿಯ ಒಡಲೊಲೆಯ ಬೂದಿಯ ಕೆದಕುವನಕ ಒಳಗೊಂದು ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಿಡಿ ಇದ್ದು ಎನ್ನ ಮನ ಬೆಂದು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದನೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಸಿತಾಳ ಮಂತ್ರ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜಗುಣ ಶರಣೆಂಬುದೇ ಮಂತ್ರ.

೪೧. ಇಹ ಪರವೆಂಬ ಇದ್ದೆಸೆಯಾದವನ ಪರಿ ಹೊಸತು. ನೆಯಿ ಹತ್ತದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ, ಹುಡಿ ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ

ಅಲಿಯಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಆಚರಿಸದಂತಿರ್ದೆನಯ್ಯಾ.

ಅಲಿ= ಕಣ್ಣು, ಕನೀನಿಕೆ.

೪೨. ಕುರುಡ ಕಾಣನೆಂದು, ಕಿವುಡ ಕೇಳನೆಂದು, ಹೆಳವ ಹಿಡಿಯನೆಂದು, ಮರುಳ ಜೈದನೆಂದು, ಪಿಶಾಚಿ ಹೋದನೆಂದು ಮನ ಕದನ ಬಿಡುವನೇ ತಾನರಿವುಳ್ಳಾತ? ತತ್ವವನರಿಯದವರಲ್ಲಿ ಗುಣದೋಷವನರಸುವರೇ ಹೇಳಾ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ?

ಕದನಬಡು= ರೇಗು.

೪೩. ಅಯ್ಯ ಹೊಂದಿಹನಲ್ಲ ಸಂಸಾರಿ ಜಂಗಮವಲ್ಲ ಸಂಸಾರಿಗೂ ಜ್ಞಾನಿಗೂ ಸರಿ ಎನ್ನಬಹುದೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ?

೪೪. ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ. ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ. ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಿಡು ಬೇಗ. ಗುರುಪದವ ನಂಬು. ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯಪ್ಪೆ ಮರುಳೇ.

೪೫. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹೇರಡವಿಯಂಧಕಾರದಲಿ ತೊಳಲುವ, ಆಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳುಳ್ಳ, ಧನವನಿತೆ ವಿಷಯದ ರಾಗದ್ವೇಷದ ಭಯದ ತಾಪತ್ರಯದ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸಾವ ಕೆಡುವ, ಅಹಂ ಮಮತೆಯ ಹೊತ್ತು ನಡೆವ ನರಗುರಿಗಳಾದ ಜೀವರಿಗೆ ಭವಬಂಧನ ಹರಿದು ಗುರುಪಥವಪ್ಪುದು. ನಿಜಗುಣನ ಶ್ರೀಪಾದವ ಶರಣುಹೊಕ್ಕಡೆ, ನಿತ್ಯ ಸುಖಪೂರಿತ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ತಾನಹೆ, ನಿಜಗುಣನ ಶ್ರೀಪಾದವ ನೆರೆ ನಂಬಿದಡೆ.

೪೬. ಕನ್ನಡಿ ತನ್ನದಾದಡೇನು? ಅನ್ಯರದಾದಡೇನು? ತನ್ನ ಮುಖವ ಕಾಣಬಂದರೆ ಸಾಲದೇ? ಸದ್ಗುರುವಾರಾದಡೇನು? ತನ್ನನರುಹಿದಡೆ ಸಾಲದೇ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮಾ?

೪೭. ಅರಿಯದ ಗುರು ಅರಿಯದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿದೊಡೇನಪ್ಪುದು ಎಲವೋ? ಅಂಧಕನ ಕೈ ಅಂಧಕ ಹಿಡಿದಂತೆ. ಮುಂದೇನಪ್ಪುದು ಹೇಳೆಲೆ ಮರುಳೇ. ಬರುಮಾತಿನ ರಂಜನೆಯನಾ

ಡವಿರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯ ಹಸುಕದವನಲ್ಲ.

೪೮. ಹೆಡತಲೆಯ ಮಾತ ಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಡುನೆತ್ತಿಯ ಮರ್ಮವ ಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಕಂಗಳ ಮಾಲೆಯ ಕೂರ್ಮನಾಪ್ಯಾಯನವ ಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯವನೊಂದು ಮುಖವ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮವನಾರಾಧಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಿರಾಲಂಬದ ಪ್ರಣವವನುಚ್ಚರಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಹ್ರೀಂ ಶಕ್ತ್ಯರೂಢನಾದ ಚರಪಾದಾಂಬುವ ಹ್ರೇಂ ಶಕ್ತಿಬದ್ಧನಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆಧಾರ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದೊಳಗಡಗಿದಕ್ಷರವ ನೋಡಿ ಓದಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಭಾವವ ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಕ್ರಿಯಾಭಾವದಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಒಳ ಹೊರಗೆಂಬ ಭಾವಗೆಟ್ಟು ಸುಳುಹಿನ ಪ್ರಸಾದದ ಕಳೆ ಬೆಳಗ ನುಂಗಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಸ್ಥಾವರವ ಜಂಗಮದೊಳಗಡಗಿಸಿ ಜಂಗಮವ ಸ್ಥಾವರಚ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಇದು ಕಾರಣ ನಿಜಗುಣನೆಂಬ ಮಹಾಜಂಗಮ ನಿಜಾನಂದವೆಂಬ ಒಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕ ಘನ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಟ್ಟನಾಗಿ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಲು ಎನ್ನ ಹಿಂಗದಾಲಿಂಗಿಸಿದನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೆ.

೪೯. ಕಂಡುದು ಕೇಳಿದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾಕಿತ್ತು ಸೋಂಕಿತ್ತು. ಕಾಯದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತಾನರಿವುತ್ತ ಕೊಡಲುಂಟೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ? ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣನಲ್ಲ, ಆತ ಸಂದೇಹಿ.

---

(೭) ಸಾಮರಸ್ಯ.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಹಲೋಕದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಖಂಡಿತ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದು ಸಾಮರಸ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಆಗ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಲ್ಲುವವು. ಭಾಷೆಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗುವವು. ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆಹೆನೆಂಬ ಭಾವವಡಗುವದು. (ವಚನ ೫೦) ಸಂಸಾಸ ರತಿಯು ಅಡಗುವದು. ಸುಖದ ಸಾರವು, ನೆಚ್ಚಿಕೆಯು, ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯು ನಿಲ್ಲುವವು. ನಿಷ್ಠೆಯು ನಿಃಸಂದೇಹವಾಗುವದು. ಪರ ಮಾತ್ಮನ ಸಾಮರಸ್ಯ ಪೂಜೆಯು ಒದಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಅಡಗುವನು. (ವಚನ ೫೧) ಜನನ, ಗುಣಕರ್ಮ, ಬಂಧನೆಗಳು ಇವಾವೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವವು. (ವಚನ ೫೨) ಮಾಯೆಯ ಕೃತಕವು ಅಳಿದು ಹೋಗು ವದು. ಹೋದಕೂಡಲೆ ನಿಜವು ನಿಲ್ಲುವದು. ಅದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ವಚನಗಳು.

೫೦. ಸಿರದ ಕಂಗಳ ಕರದ ಶಿಸುವನಿಕ್ಕಿ ಮರೆದರು. ಭಾಷೆ ಗಳ ಹಂಗು ಹಳಸಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟೆಹೆನೆಂಬ ಶಬ್ದವಳಿಯಿತ್ತು.

೫೧. ರತಿಯುಡಗಿತ್ತು. ಸಾರ ಸವೆಯಿತ್ತು. ನಚ್ಚಿಕೆ ನಾಚಿತ್ತು. ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಮರೆಯಿತ್ತು. ನಿಷ್ಠೆ ನಿಃಸಂದೇಹಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಿಮ್ಮ ಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಪೂಜೆ ಭಂಡಾಯಿತ್ತು.

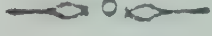
೫೨. ಜನನಾದಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಜನನವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಗುಣ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ನಿರ್ವಿಷಯವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಬಂಧವಿಲ್ಲದ ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷವನೇಕೊಡಂಬಡುವೆ? ಇವೇನೂ ಇಲ್ಲದ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ನಿನಗೆ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ.

೫೩. ಹೆರದ ಮುನ್ನವೇ ಹುಟ್ಟಿ ಹೆತ್ತಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತುದು ನೋಡಾ. ಅದು ಮಾಯೆಯ ಕೃತಕದ ಗರ್ಭದ ನೆಳಲತಿ ಸುಳುಹು. ಅದಲ್ಲಿಂದ ಹೋಯಿತ್ತು. ಹೋದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ಆರುನಿನ ನೂರಿತಂದೆಗಳ

ವಚನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.



ಆರುವಿನ ಮಾರಿ ತಂದೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಚನಕಾರನು ರಚಿಸಿದ ವಚನಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಈತನು ೧೧೬೦ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ರಾ॥ ಬ॥ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈತನು ಬಸವೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಐತಿಹ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸವೇಶ್ವರನಕಿಂತಲೂ ಈಚಿನವನಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ೧೫ ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲ್ಲಹಣನು ಈ ಆರುವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಯ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗಣಭಾಷ್ಯ ರತ್ನಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಚನಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ವಚನಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈತನನ್ನು ನಾವು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಪುರಾತನಕಾಲದ ಮಹತ್ವದ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ.

ಇವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವನು ಬಹು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬದು ಈತನ ವಚನಗಳಿಂದಲೇ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅನೇಕ ವಚನಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ವಾಚಕರು ಕಾಣಬಹುದು. "ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳು" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ವಚನಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಇದ್ದುದನ್ನೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಬರೆದಿರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ವಚನಕಾರನ ವಚನಗ್ರಂಥವು ನಮಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಾಪುರ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ.

ತಾ. ೧೫-೪-೧೯೩೮. ಸಂಪಾದಕ.

ಅರಿವಿನ ಮಾರಿತಂದೆಗಳ

ವಚನಗಳು.

---

(೧) ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರಿವು.

ವಿವರಣೆ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನನರಿವವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೇ ಹೊರ್ತು ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದಿಲ್ಲ. (೧) ಅನೇಕರು ಮನುಷ್ಯನು ಅಂಗವನ್ನಳಿದ ಬಳಿಕ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾದುದಲ್ಲ. ಅಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಅರಿವುದೂ ಮರೆವುದೂ ಇವುಗಳ ಸಂದವನ್ನು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬೆಳಗು ಕಾಂಬುದು. (೨) ಅದರಂತೆಯೇ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅವಸಾನ ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣಲಾರನು. ಅವನನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಭೇದಭಾವಮಾಡಲು ಬರಲಾರದು. (೩) ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಶರಣುಹೊಕ್ಕು ಮರವೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. (೪) ತನ್ನ ಅರಿವೆಯಮೂಲಕ ಮಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ವೇದಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಇವೆ. (೫) ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜೀವಭಾವವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ, ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಡೆಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೧. ಸಿದ್ಧರಸ ಲೇಸೆಂದಡೆ ತಾಸಿದ್ದ ಕುಡಿಕೆ ಹೇಮವಾದುದಿಲ್ಲ; ಲೋಹಕ್ಕಲ್ಲದೆ ವೇಧಿಪುದಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರ್ದಡೇನು? ತನ್ನನರಿವರ ಹೃದಯದಲಲ್ಲದೆ ಇರ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಇರವು.

೨. ಅಂಗವ ಮರೆದು ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಕರಣಂಗಳರತು ಘನಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅದು ನಾ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಡೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ ಆಕಾರ ಬಯಲಾದಡೆ ಮುಗಿಲು ರೂಪ ತೋರಿ ಅಳಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ನಕ್ಷತ್ರ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳು ಗ್ರಹ ಪ್ರವರ್ತನವಹ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಅದು ಕಾರಣವಲ್ಲಂಗವಿದ್ದಂತೆ ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕು. ಕರಣಂಗಳಿದ್ದಂತೆ ಘನಲಿಂಗವ ಭೇದಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಮರೆದರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಅರಿದು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಉಭಯದ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗು ತೋರುತ್ತಿದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಅರತು = ಒತ್ತಿ, ನಾಶವಾಗಿ; ತಡೆ = ಪ್ರತಿಬಂಧ

೩. ಆದಿ ಮಧ್ಯಾವಸಾನವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅರಿವುದೊಂದೋ ಮೂರೋ ಎಂದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ನಿಂದುದ ಕಳೆದು ಸಂದ ಹರಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪. ಕೆಯಿ ಬೆಳೆವಲ್ಲಿ ಸರಿಗೆ ಮುನಿವರಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಗೆ ಮುನಿವರೇ ಅಯ್ಯ? ಅರಿದಂಗವ ತಾಳಿದವರಲ್ಲಿ ಮರವೆಗೆ ಮುನಿವರಲ್ಲದೆ ಅರಿವಿಗೆ ಮುನಿವರುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಖುಲ್ಲ ಆವಿಂಗೆ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವರಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದರುಂಟೆ ಅಯ್ಯ? ಗುರುವಾದಡಾಗಲಿ, ಲಿಂಗವಾದಡಾಗಲಿ, ಜಂಗಮವಾದಡಾಗಲಿ, ಅರಿವಿಂಗೆ ಶರಣು, ಮರವಿಂಗೆ ಮಥನವ ಮಾಡ ಬಲ್ಲರೆ, ಅದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಅರವಿನ ಮಾರನಿರಲು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಬರವು.

ಕೆಯಿ = ಹೊಲ; ಸರಿ = ಮಳೆ;

೫. ವೇದವೇದಾಂತಂಗಳಿಂದ, ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ಧಾಂತಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಚಾರ ಒಂದೇ ಭೇದ. ಅರಿದಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗು; ಮರೆತಲ್ಲಿ ಮಲಕ್ಕೊಳಗು. ಅರಿವು ಮರವು ನಿಂದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು.

೬. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಅರಿಬಿರಿದಿನ ಮಂತಣದ ಗಿರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಧೊರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಒಬ್ಬ

ನರಪತಿ, ಒಬ್ಬ ಸುರಪತಿ, ಒಬ್ಬ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯ. ಮೂವರ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಸಂಗ ವಾಗಿಯಲ್ಲದೆಯಾಗದು.

ಟೀಕು - ಆ ಪ್ರಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಿಂದುದಯವಾದ ಪೃಥ್ವಿಯಂಶದ ತನುವೆಂಬದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಭಿನ್ನಭಾವ ಯುಕ್ತವಾದ ಹಂಕಾರವೆಂಬ ಗಿರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅರಿಬಿರಿದಿನ ಮುಂತಣದ ಗಿರಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪಹಂಕಾರವೆಂಬ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳೇ ಕರ್ತರಾಗಿಹರೆಂಬುದೀಗ ಆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಧೊರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ವಿಶ್ವನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ನರಪತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ತೈಜಸನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಸುರಪತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಸಂಬಂಧವಾದ ಮಾಯಾ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನು ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಜೀವಭಾವದ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರ ದುರ್ಗ ಒಂದೇಯಾಗಿ ಸಂದೇಹಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂ ಜೀವಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ ಅಹಂಕಾರವಳಿದು ನಿರಹಂಕಾರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿಯಲ್ಲದೆಯಾಗದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

---

(೨) ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದು.

ವಿವರಣೆ:-- ಮಾಯೆಯು ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭೇದಭಾವವಡಗಲು ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಹತ್ತುವದು. (೭) ಇಂಥ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವದು ಜೀವನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ಈ ಮಾಯೆಯ ಸಂಹಾರವಾಗುವದು. (೮) ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸೆಂಬುದಿದ್ದು ಅದು ಅಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಹೊರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಬಿಂದುವು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಮನವನ್ನು ಅವಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. (೯-೧೧) ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದು ಬಹು ದುಸ್ತರವಾದದ್ದು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಅದರ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವರು. (೧೪)

೭. ಸಕಲವೆಂಬನ್ನಕ್ಕ ನಿಃಕಲ ಉಂಟು. ನಿಃಕಲವೆಂಬುದು ನಾಮ ರೂಪು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ತ್ರಿವಿಧವ ಕೂಡಿ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯು ಒಡನೆ ಘಟವಾಗಿ ಬೆಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ತೋರುವನ್ನಕ್ಕ ಮಾಯಾಸಂಗವಾಗಿಹುದು. ಅದರ ಬೆಡಗಡಗೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ನಿರ್ಮಾಯ.

೮. ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಹಕ್ಕಿಯು ಆಕಾಶದ ಮೇಲಣ ಗಿಡಗ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು. ಕೊಂಬು ಹಕ್ಕಿಯ ಕೂಡದೆ ಗಿಡಗನ ಕಡಿಯಿತ್ತು. ಹಕ್ಕಿಯು ಗಿಡಗನ ಕೂಡೆ ಕಡಿವ ಕೊಂಬ ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:-- ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರ್ಪ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಹಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆತ್ಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನುಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶದ ಮೇಲಣ ಗಿಡಗ ಹಿಡಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವವು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಪಕ್ಷಿಯು ಮಾಯೆಗೆ ಕೂಡದೆ ಎಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬು ಹಕ್ಕಿಯ ಕೂಡದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವವು ಮಾಯೆಯ ಸಂಹರಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಿಡಗನ ಕಡಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದ

ಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಪಕ್ಷಿಯನು ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಗಿಡಗನು ಆ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡುವ ಶಿವಭಾವವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್ತಿನಿಂದುದಿಸಿದ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಕ್ಕಿಯು ಗಿಡಗನ ಕೂಡೆ ಕಡಿವ ಕೋಂಬ ಚಿಟ್ಟೆಯು ಮರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯. ಧರೆಯ ಹಾವು ಆಕಾಶದೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಒಡಗೂಡಿ ಊರವೆಯಾಗಿ ಹಾವು ಗಾರುಡವ ನುಂಗಿ ಕಪ್ಪೆ ಹಿಡಿವ ಜೋಗಿಯ ನುಂಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರ್ಪಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಪ್ಪೆ ಜೋಗಿಯನುಗುಳಿ ಘಟ ಸರ್ಪನ ನುಂಗಿತ್ತು. ಕಪ್ಪೆಯ ವಿಷ ತಾಗಿ ಜೋಗಿ ಮೃತ್ಯನಾದ. ಇಂತೀ ಭೇದದಿಂದಿರವು ತಾನೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೆ.

ಟೀಕು:— ಪಂಚಭೂತಾಶ್ರಯವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಧರೆಯ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆತ್ಮಾಕಾಶದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಾಯೆಯೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶದೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನ ಮಾಯೆ ಎರಡೂ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಒಡಗೂಡಿ ಊರವೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನಸ್ಸನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಸಂಕಲ್ಪ ಭಾವದಿಂದವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಗಾರುಡವ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆ ಮನವ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಾನೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆ ಹಿಡಿವ ಜೋಗಿಯ ನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಆ ಮಾಯೆಯಳಿದು ನಿವೃತ್ತಿಮುಖದಿಂ ಚಿದ್ಬಿಂದುವೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮತ್ತೆ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಸರ್ಪಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿದ್ಬಿಂದು ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನ ಪ್ರಪಂಚಿನಿಂ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆ ಜೋಗಿಯನುಗಳಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವಭಾವ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದ ಚಿದ್ಬಿಂದುಪ್ರಕಾಶವು ಮನವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸರ್ಪನ ನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮಶಾಂತಿಯ ಚಿದ್ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿರ್ದ ಚಿದಮೃತ ರಸವೆ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದು

ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ದಷ್ಟವಾಗಲು ಆ ಸಜ್ಜೀವನು ಚಿಘನಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಪರಮಕಾಷ್ಠಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ಕಪ್ಪೆಯು ವಿಷ ತಾಗಿ ಜೋಗಿ ಮತ್ತನಾದ ಇಂತೀ ಭೇದದಿಂದಿರವು ತಾನೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೦. ನಾ ತೋಡಿದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ದುಂಡುಕ ಭೇಕ ಒಂದೇ ಆಗಿರ್ದವು. ದುಂಡುಕ ಹಸಿದು ಭೇಕನ ನುಂಗಿತ್ತು. ಭೇಕ ಸಾಯದೇ? ದುಂಡುಕನ ಕರುಳು ತಿಂದು ಒಣಗಲಾಗಿ ಅಂಗ ಬಿಗಿದು ಭೇಕ ನಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನ ಬಾವಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಕುರುಹಡಗಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಆತ್ಮಂಗೆ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸ ಕೂಪವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂಬುದೀಗ ನಾ ತೋಡಿದ ಬಾವಿ ಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ತನುವೆಂಬ ಕೂಪದ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನು ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಅಡಗಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಭೇಕ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವನು ಆ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದುವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಹಸಿದು ಭೇಕವನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವನವಗ್ರಹಿಸಲು ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಮರವೆಯಿಂ ನಷ್ಟವಾಗದೆಂಬುದೀಗ ಭೇಕ ಸಾಯದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವಂಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯ ವಾಗಲು ಆ ಜೀವನ ಸಕಲ ಕರಂಗಳನು ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದುವೇ ಅವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದುಂಡುಕನ ಕರುಳ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಿಂದು ಅವಗ್ರಹಿಸಲು ಜೀವಭಾವವಳಿದು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋಯಿತ್ತೆಂ ಬುದೀಗ ದುಂಡುಕ ಸತ್ತು ಒಣಗಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವಪ್ಪ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಲು ಪಂಚಾಚಾರವಿಡಿ ದಾಚರಿಸಿ ದೇಹಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಆತ್ಮನು ಮಹಾಘನದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಸ

ವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗ ಬಿಗಿದು ಛೇದನಲ್ಲಿಯೆ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಆತ್ಮನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯವಾಗಲು ವಿಷಯ ರೂಪ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಶರಣನೆಂಬುಭಯ ಭಾವವಡಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎನ್ನ ಬಾವಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕುರುಹಡಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೧. ಉರಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲದ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಹರಿಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಆ ಕುಸುಮದ ಎಸಳಿನ ಕೂಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ ಕಪೋತ ವರ್ಣ, ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾವರ್ಣದ ಛಾಯೆ ಕೂಡಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಹುದು. ಆ ಹೂವ ಒಂದೇ ಛೇದದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಪಾದದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೊಂದು ಮುಕುಟದ ಮೇಲೇರಿತ್ತು. ಇದ ಬಲ್ಲವರಾರು ಚೋದ್ಯವ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ.

ಟೀಕು:-- ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಘಾತವ ಕಾಣಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಉರಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲರೂಪವಾದ ಮನೋ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಜಲದ ಕುಸುಮ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನೋ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಲಿಸಿಹನೆಂದೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಹರಿ ಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನೋ ಕುಸುಮದ ಎಸಳೆಂದೊಡೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಅಂತಪ್ಪ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೊಳಗೊಂಡಿರ್ಪ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಮಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆ ಕುಸುಮದ ಎಸಳಿನ ಕೂಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ ಮರವೆಯನೆಯ್ದು ಷಡ್ವರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ ಕಪೋತ ವರ್ಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕಾರಣ ದೇಹದಗ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಮನಸ್ಸು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಛಾಯೆ ಕೂಡಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನೋಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವಾ

ಗಲು ಅಂತಪ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಮನೋ ವರ್ತನೆಯುಳಿದು ಸದ್ಭಾ
ಸನ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಲು ಆ ಪುಷ್ಪವ ಕೃತನಿಷ್ಟೆಯು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದು
ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬು
ದೀಗ ಆ ಹೂವ ಒಂದೇ ಭೇದದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂ
ಗದ ಪಾದದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂ
ಧವಾದ ಉನ್ಮನಿತತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಚತುರ್ವಿಧ ಖಂಡಿತ
ಪದವ ಮುಟ್ಟದೆ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಶಿವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪ
ತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂದು ಮಕುಟದ ಮೇಲೇ
ರಿತ್ತು. ಇದ ಬಲ್ಲವರಾರು ಚೋದ್ಯವ ಹೇಳಿರಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೨: ಅಂಧಕಾರವೆಂಬ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅಂಗದ ಕರಡಿ
ಕಟ್ಟಿ ಮೂರಂಗದ ಕೋಡಗಯೋಡಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮೀರಿದನೆಂಬುವ
ರೆಲ್ಲರು ಕರಡಿಯ ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಕೋಡಗದ ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ
ಸಿಕ್ಕಬೇಡ ನಿಮುಗಾರೂಢದ ಮಾತು ಇಂತಿವ ಮೀರಿ ನಿಂದವಂಗಲ್ಲದೆ
ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ.

ಟೀಕು :— ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ದೇಹವೆಂಬುದೀಗ ಅಂಧ
ಕಾರವೆಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ದೇಹವನಾಶ್ರೈಸಿ
ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹವನಾಶ್ರೈಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮಾಯೆ ಭವಪಾಶ
ದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದಿತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗದ ಕರಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ
ಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸು
ಆ ಮಾಯಾವಶಗತರಾಗಿರ್ಪ ಜೀವರ ಹಾಸ್ಯಕ್ರೀಡು ಮಾಡಿ ಕಾಡುತ್ತಿ
ಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮೂರಂಗದ ಕೋಡಗಯೋಡಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿಲಿಸಿಹ
ನೆಂಬ ಒಣ ವಾಗದ್ವೈತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಿಲ್ಕಿ
ಲಯವಾಗಿ ಹೋದರೆಂಬುದೀಗ ಮೀರಿದನೆಂಬುವರೆಲ್ಲರೂ ಕರಡಿಯ
ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ
ಸಿಲ್ಕಿರ್ಪ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನುಂಟು ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು ನುಡಿಯುತ್ತಿಹರು. ಅದು ಸಲ್ಲದೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗದ
ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಡ, ನಿಮುಗಾರೂಢದ ಮಾತು ಎಂಬ ಶಬ

ಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚು ದಾಂಟಿದವಗಲ್ಲದೆ ಅಂಗದ ನಿಜವು ಕಾಣಬಾರದು ಎಂಬುದೀಗ ಇಂತಿವ ಮೀರಿ ನಿಂದವಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೩ ಉರಿಯ ಸಿರಿಯ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ನರಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದೆ. ಬಾಲ ಉಡುವಿನಂದ. ನಡು ಬಳ್ಳುವಿನ ಚೊಲ್ಲೆಯ ದಂದ ತಲೆ ಕೋಡಗದಂತೆ ರೂಪು ನರಿಯಾಗಿ, ಆತ್ಮ ಕುಕ್ಕುರನಾಗಿ, ಏತಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕದು ಆ ಜೀವ.

ಟೀಕು :— ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲದೇಹದ ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಉರಿಯ ಸಿರಿಯ ನಡುವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೇಹದ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾದ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನು ಹಂಸಗತಿ ಗಳಿಂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಸಂದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ನರಿ ತಿರು ಗಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವನ ಭವಪಾಶ ತಮೋಗುಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಾಲ ಉಡುವಿನಂದ ವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನ ಅಂತರ್ದೇಹವು ಸತ್ವ ಗುಣಮುವನೊಳಗೆ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ನಡು ಬಳ್ಳುವಿನ ಚೊಲ್ಲಹದಂದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸು ಮನೋವರ್ತನೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಲೆ ಕೋಡಗದಂದ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ ಆ ದೇಹವು ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬು ದೀಗ ರೂಪು ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನು ಇಂದ್ರಿ ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಆತ್ಮ ಕುಕ್ಕುರನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನ ನಿಲವು ಭಿನ್ನಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಂಗಳಿಂ ಗ್ರಹಿಸಿಹೆನೆಂದೊಡೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಯಾತಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನು ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮನ ಪವನಂಗ ಳೆಂಬ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಂ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಿಳಿದ ಶರಣಂಗೆ ಜೀವಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪವಾ ಗುತ್ತಿಹುದಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದವನಿಗಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕದು ಜೀವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

(೩) ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಮಾಯೆಯು ನಿವೃತ್ತಿಯು.

ವಿವರಣೆಃ— ಮಾಯಾ ಪಾಶವು ಲಿಂಗಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. (೧೪) ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ಮತ್ರಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. (೧೫) ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಸಮರಸಾಚಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. (೧೬) ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲು ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. (೧೭) ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯು ಅಳಿದು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳು ಅಳವಡುವವು. (೧೮) ಆದರೆ ಭಿನ್ನಾಚಾರದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಇದು ಅಳವಡಲಾರದು. (೧೯) ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಚಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ದೊರಕಿಕೊಳ್ಳುವದು. (೨೦-೨೧)

ವಚನಗಳು.

೧೪. ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸತಿ ಯೋನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದು ನಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೋಗುಳವಾಡುತ್ತೈದಾಳೆ. ತೊಟ್ಟಲಿಲ್ಲದ ನೇಣು ಹೊರತೆಯಾಗಿ ಗಂಟ ಕಟ್ಟಿ ಮಗುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಶುವಳುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಲ ಬೇಕು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವ ನರಿತಲ್ಲದಾಗದು.

ಟೀಕುಃ— ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಸತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸಹಿತವಾದ ಶರಣ ಸತಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಸ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಯೋನಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರ್ಪ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಸತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ರೂಪವಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಅವಿರಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಗರ್ಭ ತಲೆದೋರಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಲಿಂಗತ್ರಯವು ಉದಯಿಸಿದವೆಂಬುದೀಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಲಿಂಗತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣ ಸತಿಗೆ ಶಬ್ದ ಜಾಲಂಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಶಿವೋಹಂ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ನಾಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೋಗಳವಾಡುತ್ತೈದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣ

ಸತಿಗೆ ದೇಹಭಾವ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಯಾಪಾಶ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತೊಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲದ ನೇಣು ಹೊರತೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯಾಪಾಶ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಶರಣನು ತನ್ನ ಆಚಾರಾಂಗವ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಗಂಟ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ಮನೋವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಮಗುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಶು ಆಳುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬ ಶಿಶುವಿಂಗೆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಘಟ ಸ್ವರೂಪಿನ ಸ್ತಾನವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಾಮೃತ ರಸವನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅವಕ್ಕೆ ಮೊಲೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಲು ಬೇಕು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲದಾಗದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೫. ಸುಖದುಃಖದ ನಡುವೆ ಒಂದ ತಿರುಕದ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಲನೊಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಕೂಳು ಬೇಡುತ್ತಿದೆ. ಕೂಳು ಕುಡಿವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಗಂಜಿಯ ಕುಡಿದು ಕೂಸು ಹೇಳದೇ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿದು.

ಟೀಕುಃ— ದೇಹಾತ್ಮರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ದುಶ್ಚರಿತವನುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸು ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸುಖದುಃಖದ ನಡುವೆ ತಿರುಕದ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ದೇಹಾತ್ಮರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನಸ್ಸು ಜ್ಞಾನಾಮೃತ ರಸವನಿಚ್ಛೈಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲನೊಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟವಾದ ಮನಸ್ಸು ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಇಚ್ಛೈಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಕೂಳು ಬೇಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನೋ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಲು ಆ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಸಮರಸಪಾಕವಾದಾಕ್ಷಣವೆಂಬುದೀಗ ಕೂಳು ಕುಡಿವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಗ್ಧವಾಗಲು ಆ ಮನಸ್ಸು ಚಿದಮೃತ ರಸವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಮಹಾ

ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಜಾಲವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಗಂಜಿಯ ಕುಡಿದು ಕೂಸು ಹೇಳದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೬. ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಉಡು ಹೊಳೆಯೊಳಗಣ ಮೊಸಳೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು. ನುಂಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಅಂಗನೆ ಎಂಬ ಹೆಂಗುಸು ಉಡುವ ಕಂಡು ತಾ ಹೊತ್ತಿರ್ದ ಕೊಡನ ಕೂಡಿ ಮಂಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಲಾಗಿ ತಾ ಸತ್ತು ಕೊಡನೊಡೆದು ಆ ಉಡುವಡಗಿತ್ತು, ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ, ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಜೀರೊಂದಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬುದೀಗ ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಉಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಜಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹೊಳೆಯೊಳಗಣ ಮೊಸಳೆಯ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಾಯೆಯನವ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಿಂ ಪರಶಿವತತ್ವದತ್ತಲೆಯ್ದುತ್ತಿರಲು ಎಂಬು ದೀಗ ನುಂಗಿಹೋಗುವಾಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ವಿಡಿದೈದಿಹ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಸತಿಯು ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾ ಶವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಾಂಡದೊಳಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗನೆ ಎಂಬ ಹೆಂಗಸು ಉಡುವ ಕಂಡು ತಾ ಹೊತ್ತಿರ್ದ ಕೊಡನ ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಾಂಡವ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮಂಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣ ಸತಿಯು ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗದಿಂ ಸಮ ರಸ ಭಾವದಿಂ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವು ವಿಕ್ರಮಿಸಿ ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ನಿರಾಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತಾ ಸತ್ತು ಕೊಡನೊಡೆದು ಉಡುವಡಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಶರಣನು ಪರವಸ್ತುವನಾಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜ ನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಬಿಡ ಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನು ಎರಡಿಟ್ಟು ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯೆಯನಾ

ಚರಿಸಲಿಲ್ಲನೆಂಬುದೀಗ ಬೇರೊಂದು ಅಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೭. ಹುತ್ತದೊಳಗಿನ ಹಾವ ಹದ್ದಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತತ್ತಿ ನುಂಗಿತ್ತು. ಗಿಡುಗನ ಉಡು ನುಂಗಿ ಹೊಡೆವವನ ದಡೆ ನುಂಗಿತ್ತು. ಹಾವಿನ ಹದ್ದಿನ ತತ್ತಿಯ ಗಿಡುಗನ ಉಡುವ ಹೊಡೆವವನ ಡೊಣ್ಣೆಯ ಬಾಯಿಲ್ಲದ ಇರುಹೆ ನುಂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬಚ್ಚ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕುಃ— ನವದ್ವಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹುತ್ತದೊಳಗಣ ಹಾವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವನ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸ್ವಯ ಜ್ಞಾನವ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ತತ್ತಿ ನುಂ ಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ಲಂಘಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾ ಶವ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಿಡುಗನ ಉಡು ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶವ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನ ಶಿವಭಾವವ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹೊಡೆವವನ ದಡೆ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ ಜೀವನ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವಯಜ್ಞಾ ನವ ಮಾಯೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಚಿತ್‌ಪ್ರಕಾಶವ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನ ಶಿವಾನುಭಾವ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೇ ಆ ಸಮೂಹವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಪರಶಿವ ತತ್ವ ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹದ್ದಿನ ತತ್ತಿಯ ಗಿಡುಗನ ಉಡುವ ಹೊಡೆವವನ ಡೊಣ್ಣೆಯ ಬಾಯಿಲ್ಲದ ಇರುಹೆ ನುಂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಬಚ್ಚ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

೧೮. ಕೊಟ್ಟ ಕೂಗಿತ್ತು. ಹಾಲುವಕ್ಕಿಯ ಬಳಿಯಿತ್ತು. ಹಂಗ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವನ ಅವಳ ಮದುವೆ ನಿಂದಿತ್ತು. ಇವನಿಗಾಯಿತ್ತು. ತಂದ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತವಳು ಮದವಳಿಗ ಮುಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟನೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರ್ದನು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ.

ಟೀಕು:— ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಪ್ರಣವು ಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾಗಿ ಶಿವೋಹಂ ಶಿವೋಹಂ ಎನುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವವಳವಡಲು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ತೈಜಸನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚ ಸುಜ್ಞಾನ ಮುಖದಿಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲುವಕ್ಕಿ ಬಳಿಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪ್ರಪಂಚು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಲು ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಪೂರ್ವಕ್ರಿಯಾ ಚರಿತ್ರೆಯು ಬಿಟ್ಟು ಉತ್ತರವಾದ ಜ್ಞಾನದಲೆಯ್ದಿತ್ತು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಹಂಗ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವನು ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸಕಲ ವಿಷಯಂಗಳ ಭೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅದೇ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅವನ ಅವಳ ಮದುವೆ ನಿಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯಾ ಸಂಭ್ರಮವಳಿಯಲು ಜೀವಭಾವ ಭ್ರಾಂತಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇವನಿಗಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶರಣನ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯು ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡಿರ್ದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದಳೆಂಬುದೀಗ ತಂದ ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಸತ್ತವಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲಂಗಳಳಿದ ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನಾಂಬರವನೇಕೀಕರಿಸಿ ತಾನೆಂಬ ಭಾವ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮದನಳಿಗ ಮಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಟ್ಟೆ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರ್ದನು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೯. ಹುಲ್ಲು ಕೆಂಡವ ಮುಟ್ಟಿ ಹತ್ತದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಹಸಿದ ಸರ್ಪನ ಹೆಡೆಯ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಮಂಡುಕ ನಿಂದ ತೆರ ನೋಡಾ. ಜೀವ ಪ್ರಾಣನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಂದು ಒಂದಾಗದ ಸಂದೇಹವ ನೋಡಾ. ಇಂತೀ ಸಂದನರಿದಲ್ಲದೆ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ಪರಮನೊಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ

ಟೀಕು: ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದಾತ್ಮನು ಚಿದಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಎಂಬುದೀಗ

ಹುಲ್ಲು ಕೆಂಡವ ನುಂಟ್ಟೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಮಾಡಿ ಭಿನ್ನಭಾವಿಯಾಗಿ ಹೋದನಲ್ಲದೆ ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವ ಘಟಿಸಿದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹತ್ತದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವಾತ್ಮನು ಆ ತೃಷೆಯಲ್ಲಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹಸಿದ ಸರ್ಪನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಛಾಯೆ ಇರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಛಾಯೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಬಂಧು ಅಡಗಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮಂಡುಕ ನಿಂದ ತೆರನ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿದ್ಬಿಂದು ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ ಆ ಜೀವನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿರ್ದು ಸಮರಸ ಘಟಿಸಿದುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೀಗ ಜೀವ ಪರಮನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂದು ಒಂದಾಗದ ಸಂದೇಹವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಎರಡಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ಳಿದು ಅಭಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವಳವಟ್ಟ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧ ಘಟಿಸಿ ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಹುದಲ್ಲದೆ ಈ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಇರ್ಪ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಸಂದನರಿದಲ್ಲದೆ ಅಂಗಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಪರಮನೋದಾಗಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೨೦. ಮೂರು ಲೋಕವನೆಲ್ಲವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಂದ ಗುಂಗುರು ನುಂಗಿತ್ತು. ಮೂರು ಲೋಕದ ರಾಯರು ಕೂಡಿ ಆ ಗುಂಗುರ ಕೊಂದೆಹೆನೆಂದಡೆ ಆರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಆ ಗುಂಗುರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ ವಾಣಿ ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಖಂಡೆಯ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಳಕೂಟ ಪಿಂಡವೆಲ್ಲವು ಅಸಿಯ ಬಳಗ ಅದು ಕೊಂದು ನಿಂದವಂಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

ಟೀಕುಃ— ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿರ್ಪ ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವನೆಲ್ಲರನು ಪ್ರಾಣವಾಯು ವಿಕಾರದಿಂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮಾಯೆಯೇ ಆವಗ್ರಹಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಲೋಕವನೆಲ್ಲವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಂದ ಗುಂಗುರು ನುಂಗಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ತನುತ್ರಯ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಯೋಗಮಾರ್ಗಿಗಳಿಗೆ ಆ

ಮಾಯೆಯ ಸಂಹರಿಸಿಹೆನೆಂದೊಡೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಲೋಕದ ರಾಯರು ಕೂಡಿ ಆ ಗುಂಗುರ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದೊಡೆ ಆರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಾಯೆಯನು ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿದವರ ಕಡಿದು ಕತ್ತರಿಸುವ ಅತಿ ವಿಷಾದಕವಪ್ಪ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸ ತುಂಬಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆ ಗುಂಗುರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿವಾಣಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ ದುಶ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಸ್ತ್ರವಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಖಂಡೆಯವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತನುವೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಮಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಳಕೂಟವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪಿಂಡವೆಲ್ಲ ಅಸಿಯ ಬಳಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಚಿದ್ಘನ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ ಪ್ರಕಾಶ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಂಬುದೀಗ ಅದು ಕೊಂದು ನಿಂದವಂಗಲ್ಲದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ

೨೧) ಎರಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ನುಲಿಕೆಯ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ ಅರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಬಳಿಸಿ ಆಡುತ್ತೈದಾರೆ. ಎರಳೆ ಸತ್ತು ಕೋಡಳಿದು ಕೊಂಬಿನ ನುಲುಹು ನೇರಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಅರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಒಬ್ಬಳಿತವಾಗಿ ಸುಳುಹು ಂದಾಗವೇ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು: – ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಎರಳೆಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜಿವಂಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳೇ ಕೋಡುಗಳಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಎರಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ ಅಂತಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಂಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ತಿರುಹುಮುರುವಿನಲ್ಲಿ ನಾ ಬಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲಿದರೆಂಬ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹರೆಂಬುದಿಗ ನುಲಿಕೆಯ ಬಳಸಿನಲ್ಲಿ ಅರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಬಳಿಸಿಯಾಡುತ್ತೈದಾರೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದಾ

ತ್ರಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಜೀವಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿ ಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎರಳೆ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವ ಭಾವವಳಿಯಲು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಳಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಹಂಕಾರವಳಿದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದಿರ್ಪ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ತಿರುವು ಮುರುವುಗಳೆಲ್ಲ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮುಖದಿಂಗೆ ಸಮಾನವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ನುಲುಹು ನೇರಿತ ವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಜವ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನೆಯ್ದುತ್ತಿಹರೆಂಬುದೀಗ ಬಳಸುವ ಆರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಒಬ್ಬುಳಿತವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನೆಯ್ದಲು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನ ವರ್ತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಮಹಾಘನಲಿಂಗದ ಚಿತ್ಪ್ರಭಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದರೆಂಬುದೀಗ ಸುಳುಹು ನಿಂದಾಗಲೆ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

---

(೪) ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳು.

ವಿವರಣೆ:- ಕೆಳಗಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಇದ್ದ ಜಂಗಮರನ್ನು ಅವನು ಈ ವಚನದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೨೨. ಅಯ್ಯಾ ಇದ್ದುದ ವಂಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲದುದ ಕಡನ ಮಾಡದೆ ಪರರ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ತಂದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲೆನ್ನದಿಹುದೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಮಗ್ನವಾಗದಿಹುದೇ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕರಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ತನ್ನ ತಾನರಿಯದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಿಂದಾಚರಿಸುವ ನರಗುರಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ ಪರಲೋಕದ ಫಲಪದವಿಗಿಚ್ಛೈಸದಿಹುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಇಹಲೋಕದ ಜಡ ಸಂಸಾರಿಗಳ ಸಂಗವ ಜರಿದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮೂಲವಾದ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಗಳ ಮರೆದು ಜನನಮರಣಂಗಳಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳ ತೊರೆಯದ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗಸಮರಸವನರಿಯದ ಮಂಗಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರ ಸಂಗವ ತೊರೆದು ತಾನಿದಿರೆಂಬುದನರಿಯದೆ ಇಹುದೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ತಾನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಡಿವುದೇ ಮಧ್ಯಮ ಗುರುಸ್ಥಲ. ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಿಡಿಯದಿಹುದೇ ಪರಮ ವಿರಕ್ತಿಸ್ಥಲ. ಕಾಡಿ ಬೇಡುವದೇ ಕಿರಾತಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ನವವಿಧಸ್ಥಲವ ಹರಗುರುವಾಕ್ಯ ಪುರಾತನರ ವಚನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಪುರಾತನರ ಕವಳಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಲವನಂಗಂಗೊಂಡ ಪರಿಣಾಮಿ, ನಿರುಪಾಧಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನಂಗೀಕರಿಸಿ, ಪುರಾತನರ ಕವಳಿಕೆಗೆ ಅಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ವಯ, ಚರ, ಪರವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನುಳಿದಾಚರಿಸುವದು ನಿರ್ವಯಲ ಪದವನೈದುವದು ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರಿಗಲ್ಲದೆ, ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ?

---

(೫) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ನೈತಿಕಾಚರಣೆಯೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ನೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ವರ್ತನೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಮಾಯೆಗೆ ಬಲೆ ಬೀಳಬಾರದು, ನೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಜಂಗಮರ ಕೂಡ ನೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಅರುವಿನ ಮಾರನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೨೩. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಕಪ್ಪ ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪವ ಕಾಣಬಾರದು. ತನ್ನ ಭಾವಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ದರ್ಪಣದೊಪ್ಪವನರಸಬೇಕು. ಎನ್ನ ಮನದ ಕಪಟ ನಿಮ್ಮಯ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವನರಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಯ ನಿರ್ಮಲ ಎನ್ನಯ ಮಲದೇಹವ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಅರುವಿನ ಮಾರನ ಬಿನ್ನಹ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲದ ಭಾವ.

೨೪. ಕಾಯದ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಗಾಗಿ ಜೀವಿಗಳ ಬಾಗಿಲವ ಕಾವಂಗೆ, ಈಷಣತ್ರಯಕ್ಕಾಗಿ ಭವದುಃಖಗಳ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವೇಳೆಯ ಕಾವಂಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತೇಕೆ? ಅದು ನಾಣ್ನುಡಿಗಳೊಳಗಾಗು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೨೫. ಒಂದಾಶೆಯ ಕುರಿತು ಸರ್ವಮಾತಿಂಗೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಒಂದಾಶೆಯನರಿತು ನಿಂದಡೆ ಈಶ ಮೂರ್ತಿ ತಾನಾಗಿಪ್ಪ. ಇಂತೀ ಉಭಯದಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಸಿಯಾಗುತ್ತ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆ ಬೇಡ. ಆಶೆಯ ಪಾಶ ಹರಿದು ಈಷಣತ್ರಯವ ಕಿತ್ತು, ನಿಜಾರ್ತನಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೨೬. ಭಕ್ತಿಹೀನನರಿದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಇರವ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನರಿದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವನರಸಬೇಕು. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವನರಸಬೇಕು.

ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಯನರಸಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ತನ್ನಯ ಪ್ರಾಣವಾದ ಕಾರಣ. ಪರುಷ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಲೋಹದ ಕುಲವ ಕೆಡಿಸಲರಿಯದು. ತಾ ಹಿಡಿದು ಆರಾಧಿಸುವ ವಸ್ತು ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧವಾಗಲರಿಯದು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಶುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಎನ್ನಂಗ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ.

೨೭. ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬಯಕೆಯನೊಡೆಯ ಬೇಡಿದಡೆ ಕೊಡದಿರ್ದಡೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹವಲ್ಲವೇ? ಅಟ್ಟಡಿಗೆಯ ಪತಿಗೆ ಇಕ್ಕದೆ ಸತಿಯುಂಡಡೆ ನಟ್ಟನೆ ಕಳವೆಯಲ್ಲವೇ? ಕೊಟ್ಟಾತನೊಡವೆಯ ಬೇಡಿದಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೋರುವ ಕಷ್ಟ ಜೀವಿಗೇಕೆ ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ, ಸಜ್ಜನಯುಕ್ತಿ? ಇಂತೀ ಸಜ್ಜನ ಕಳ್ಳರ ಬಲ್ಲನಾಗಿ, ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ಒಲ್ಲನು.

೨೮. ಸಕಲವನರಿದಡೆ ಮಲತ್ರಯನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅರಿತು ನಿಂದುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ. ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಕೂಡಿದ ಜಲವಾರದಿರ್ದಡೆ ಪಂಕದೋರುವಂತೆ, ಏನನರಿತು ನುಡಿದಡೂ ಕುಲ ಛಲ ಮಲ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೨೯. ಮೊನೆ ತಪ್ಪಿದಲಗಿನ ಘನವೇನನೂ ಮಾಡದು. ಅರಿವು ಹೀನವಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಹರವರಿ ಏನನೂ ಮಾಡದು. ವರ್ತನ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಲಾಂಛನದುತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಏನನೂ ಮಾಡದು. ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ ದ್ರವ್ಯದ ಕೇಡು ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ. ಇಂತೀ ಗುಣಾದಿಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬೇಕು. ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿಯಬೇಕು.

೩೦. ನಿಕ್ಷೇಪವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರು ಅರಿಯಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಪ್ರಸಂಗವನೊಂದ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಮೀರಿ ನುಡಿದನಾದಡೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ.

೩೧. ಅನುವನರಿವನ್ನಕ್ಕಾಚರಣೆ. ಪುಣ್ಯವನರಿವನ್ನಕ್ಕ ಪೂಜೆ. ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಸುಖದುಃಖ. ಸಂತೋಷಿಸಬೇಕು. ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಹೊಳೆಯ ದಾಂಟುವನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾಶುದ್ಧವಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೩೨. ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ವಿಷ್ಣು ವಿಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ರುದ್ರಂಗೆ ಉಮಾದೇವಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮನರಿವ ಬಯಕೆ ಭಾವ ಮಾಯೆ ಯಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ನೀ ನಾ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಉಭಯವು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಾ ನೀನೆಂಬುದೇ ಮಾಯೆ.

೩೩. ಕಾಳೋರಗನ ಹೆಡೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳೊಂದು ಕೊಳು ಸಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಕಾಲುಮೇಲಾಗಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಆರುಹೆರನೆಲ್ಲರ ತನ್ನ ಕಾಲ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಭಾಳಾಂಬಕನ ಲೀಲೆಯ ಹೊತ್ತಾಡುವರನೆಲ್ಲರ ತನ್ನ ಶುಕ್ಲದ ಪದರಿನಲಿ ಬೈಚಿಟ್ಟು ಇದ್ದಾಳೆ. ಆ ಹೊಲೆಯ ಹರಿವಲ್ಲದಾ ಗದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೩೪. ಮತಿಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಚಿತ್ತದ ಹಂಗು. ಪೂಜೆಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಪುಣ್ಯದ ಹಂಗು. ಉಭಯವನಳಿದು ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನು ಏನು ಬಾರದು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಠಾವ ಹೇಳಾ.

೩೫. ಭಕ್ತ ಗುರುಚರವ ನುಡಿವಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಪುರುಷ ಕಳ್ಳನಾದಲ್ಲಿ ಸತಿಗೆ ಸೆರೆಯುಂಟಲ್ಲದೆ ಸೂಳೆಯ ಮಿಂಡ ಸತ್ತರೆ ಆವಳನಾರು ಸೆರೆಯ ತೆಗೆವರುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಗು.

೩೬. ಯತಿಗು ಗುಣದ್ವೇಷ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಗುಣದ್ವೇಷ, ಆಚಾರ ಗುಣ ದ್ವೇಷ. ಸಮತೆ ಶಾಂತಿ ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ವಿರಕ್ತಿ ಗುಣದ್ವೇಷ. ಇಂತೀ ದ್ವೇಷಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿ ನಿಂದುದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೩೭. ಶಿವಭಕ್ತನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶಿವಜಂಗಮವಾಗಿ ಕರ್ತೃ ರೂಪ ತಾಳಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಂದ ಉಭಯವು ಒಂದಾಗಿ ಜಗಹಿತಾರ್ಥ ವಾಗಿ ಬಂದಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

---

(೬) ಮಹೇಶಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:– ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಾದಿಗಳುಳ್ಳವನೇ ಮಹೇಶ್ವರನು. ಆವನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪನು. ಅತ್ಯಂತ ನೇಮಸ್ಥನಾಗಿರುವನು. ಧೃಢಚಿತ್ತವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು.

ವಚನಗಳು.

೩೮. ಕುಂಭಕ್ಕೆ ಜಲವ ತುಂಬುವಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ತಾ ಭುಂಜಿಸುವ ದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ, ಮುಳ್ಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿ ಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಕಂಡು ಕೊಳಬಹುದೇ? ಇಂತಿದನರಿದು ಸಂದೇಹ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಅಂಧಕ ಕಣ್ಣು ಹೊಸೆದಂತಾಯಿತ್ತು. ಸಂದೇ ಹವ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅದು ನಿನ್ನಂಗ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಸಂಗ.

೩೯. ಕ್ಷೀರಕ್ಕೆ ವಾರಿಯುಲ್ಲರತಲ್ಲದೆ ಮಧುರ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ಶರೀರ ವಿಡಿದಿದ್ದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಸೆಯುರತು ರೋಷ ಹಿಂಗಿ ಈಷಣತ್ರಯವನರಿದು ಈಶನ ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪುದು ಗುರುಚರಮತ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪೦. ಮುನ್ನವೇ ಮೂರ ಹರಿದು, ಗುರು ಚರ ತಾನಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೂರರಾಶೆ ಏಕೆ? ಆವ ಜೀವಿಯೂ ತಮ್ಮ ಮಲವ ತಾವು ಮುಟ್ಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿವ ಮಿಟ್ಟೆಯು ಭಂಡರನೊಪ್ಪ. ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರ್ಧರವಿಲ್ಲದವರನೊಲ್ಲ.

೪೧. ಅರಿವಾಗ ಆ ತನುವಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಅರಿಯಿತ್ತು. ಮರೆವಾಗ ಆ ತನುವಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಮರೆಯಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮರವೆ ಎರಡಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯವ ತಾನಳಿದ ಘಟ ಒಂದಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಭೇದ ವಿಷದ ಬೇರಿನಂತೆ. ಸಂಚಾರದೊಳಗಾದುದು ವಿಷಮಯವಾಯಿತ್ತು. ಗೋಪ್ಯ ಕ್ಕೊಳಗಾದುದು ಅಮೃತಮಯವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಸಂಚಾರವುಳ್ಳ ನ್ನಕ್ಕ ಸಂಚಿತಕರ್ಮ. ಸಂಚಾರ ನಿಲೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೪೨. ಎನ್ನ ಮಡದಿ ಹಾಲ ಕಾಸುವಾಗ ಹಾಲಿನ ಕುಡಿಕೆಯುಲ್ಲಿ ಹಾವು ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿತ್ತು. ಎನ್ನ ಭಾಷೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಡದಿಯು ಬಿಡ

ಬಾರದು. ಹಾಲ ಚೆಲ್ಲಬಾರದು. ಹಾವಿನ ವಿಷ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸೋರಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿನ್ನಾವುದು ತೆರ? ಕ್ರಿಯೆಯು ಬಿಡಬಾರದು. ಅರು ಹಿಂಗಾಶ್ರಯುವಿಲ್ಲ. ಅರಿವ ನರಿದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಡಲಾಯಿತ್ತು. ಹುಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯುಸಿಕ್ಕಿದ ತೆರ ಎನಗಾಯಿತ್ತು. ಈ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

೪೩. ವೇದಪಾಠಕ ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ತು. ಪುರಾಣ ಬಹು ಶ್ರುತಿವಂತ ವಾಚಕಾಡಂಬರ. ಭೇದಕ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಅಪಭ್ರಂಶ ದೇಶಿಕವು ಈ ಮೊದಲಾದ ವಾಚಕ ಚಾರ್ವಾಕಮುಖಂಗಳಿಂದ ಹೋರುವ ಮಾಯಾ ವಾದದ ತೆರನಲ್ಲ. ಮೂಲಿಕಾಸಿದ್ಧಿ, ರಸಸಿದ್ಧಿ, ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿ, ಅದೃಶ್ಯ ಕರಣ, ಕಾಯಸಿದ್ಧಿ ಇಂತೀ ಕುಟಿಲಂಗಳಿಗತಿರೇಕ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರ ಮಾಣ. ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನಿರವು ಎಂತೆಂಡೊಡೆ, ಅನಿಲ ಮುಟ್ಟದ ಕಂಪಿನಂತೆ, ಶೃತಿ ಮುಟ್ಟದ ಕಡ್ಡಿಯಂತೆ, ಕೈ ಮುಟ್ಟದ ಗತಿಯಂತೆ, ನೆಯಿ ಮುಟ್ಟದ ದುಗ್ಧದಂತೆ, ಪವನ ಮುಟ್ಟದ ಪರ್ಣದಂತೆ, ಭಾವ ಭ್ರಮೆಯೊಳಗಿರ್ದು ಇಲ್ಲದ ಶರಣನ ಇರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಿರವು ತಾನೇ.

೪೪. ಕುರಿಯೊಡೆಯು ಹಲವರ ನಡುವೆ ನಿಂದರೆ ತನ್ನೊಡೆಯುನ ನರಿವಂತೆ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ಬಹು ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತತ್ತತ್ ಕಾಲಾ ರ್ಚನೆ ನೇಮ ಕೃತ್ಯ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯದಿರವು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೪೫. ಉಂಟೆಂಬ ದೃಢವಿಲ್ಲೆಂಬ ಸಂದೇಹ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಅಳಿವುತ್ತಿಪ್ಪ ಬೇಧವನರಿತಂಗೆ ಮಲತ್ರಯ ನಾಸ್ತಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಡೆ.

೪೬. ಹರಿವ ಹಾವಿಂಗೆ ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟು, ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿಂಗೆ ಕೈಯ್ಯ ನಿಕ್ಕಿ, ಅರಿವಾಯುಧಕ್ಕೆ ಕೊರಳ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆಂತೋ ಅರುಹಿರಿಯ ರಾದಿರಿ? ಮುಂದಕ್ಕಾತನನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಹರಿವ ಚಿತ್ತವ ನಿಲಿಸಿ, ಕುದಿವ ಆಶೆಯ ಕೆಡಿಸಿ, ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂಬ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಚಿತ್ತವನಿಕ್ಕದೆ, ನಿಶ್ಚಯ ವಾಗಿ ನಿಂದುದು. ಆತನಿರವೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೪೭ ಉಂಟಿಲ್ಲೆಂಬುದನರಿತು ನುಡಿವುದು ಕ್ರಿಯೆಯೋ, ನಿಃಕ್ರಿಯೆಯೋ? ಇವೆಲ್ಲವನರಿತು ನುಡಿವುದು ಘಟದೊಳಗಣ ಮಾತಲ್ಲವೇ? ಅದು ಮಾಯಾವಾದದಿರವು. ಭಾವ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಕಲವನೊಡಗೂಡಿ ಭೋಗಂಗಳನುಣುತ ತಾನಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳ ಮಾತು ಕನ್ನದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಳ್ಳನ ಬಾಯುಲಿಯಂತೆ ಬಲ್ಲವರು ಮೆಚ್ಚುವರೇ? ಶರೀರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

---

(೭) ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಮನುಷ್ಯನು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಉಪಭೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಕರ್ಮಗಳು ಕೆಡುವುವು. ಅವನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೪೮. ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತು ಏಡಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವ ಸೀಳಿ ಅಚ್ಚ ಬೆಳ್ಳಗೆಯ ಹಾಲ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು.

ಟೀಕು:— ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯುವಾದ ಶರಣನು ಅಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಾಯೆಯ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಖಂಡಿತ ಜ್ಞಾನವಳಿಯಲು ನಾನು ದುಶ್ಚರಿತ್ರವನುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕೃತಿಭಾವವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಏಡಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವ ಸೀಳಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನವಳಿಯಲು ಮಲತ್ರಯಂಗಳು ಹೊದ್ದದೆ ನಿರ್ಮಲಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪರಮಾಮೃತ ರಸವನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ಉಪಾಯ ತಂತ್ರದಿಂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗಸುಖ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲಾತನೇ ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪನೆಂಬುದೀಗ ಅಚ್ಚ ಬೆಳ್ಳಗೆಯ ಹಾಲ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೪೯. ಬಂಟನೊಡೆಯನೊಡನೆಯುಂಡಲ್ಲಿ ದಾಸತನವಳಿಯಿತ್ತು. ನೀ ಮರೆದು ಮಲಗಿರ್ದು ಸ್ವಪ್ನವ ಕಾಂಬಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕೂಟವೆಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು? ನೀ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಭೋಗವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಹಗೂಡಿದ್ದ ಠಾವಾವುದು? ಸಾಕು ಆರ್ಥಿಕಾರರ ಹೊತ್ತುಹೋಕಿನ ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗವಂಗದಿಂದ ಹಿಂಗಿದಾಗಲೇ, ಸ್ವಪ್ನದ ಅರ್ಪಿತ. ಮರವೆಯ ಮುಟ್ಟಿದ ಅರ್ಪಿತವಿದು. ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೫೦. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಭೋಜನವಾದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮನ ಶಿಶುವಿನ ಸ್ನೇಹದಂತಿರಬೇಕು. ಅಯಃ ಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯ ಲೋಹದಂತಿರಬೇಕು. ಶಶಿಶಿಲೆಯಂತೆ ಒಸರುವ ಅರ್ಪಿತ ಕೂಡುವ ಕೂಟ ಭ್ರಮರ ಚಂಪಕದಂತೆ ಒಡಗೂಡಿ ಲಿಂಗವ ಎಡತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸಹಭೋಜನ ಕೊಡುವ ತನ್ನಡಿಗೆ ಕಡೆನಡು ವೊದಲಿಲ್ಲದೆರಗುವೆ. ಆತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೫೧. ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ! ಲಿಂಗವೆ ಕರ್ತೃವಾಗಿ ನೀವೇ ಭೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದೇಕೆಂದಡೆ, ಲಿಂಗವು ಅಮಲ ಸ್ವರೂಪವು. ನೀನು ಮಲದೇಹಿ. ನಿನಗೆ ಪ್ರಪಂಚು, ಲಿಂಗವು ನಿಃಪ್ರಪಂಚು. ನೀನು ಅಂಗಿ, ಲಿಂಗವು ನಿರಂಗಿ. ಅಂತಹ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ನಿನಗೂ ಸಹಭೋಜನವೆಂತುಟಯ್ಯ? ಜಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುದ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಸಾಕು ಕುಟಿಲದ ಊಟ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟದ ಅರ್ಪಿತವದೇಕೆ? ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ! ನರಕಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಪ್ಪರಲ್ಲವೆ?

---

(೮) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆಃ--ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ವಿಚಾರಗಳೂ ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬೆಡಗಿನ ವಚನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂರೂ ಲಿಂಗಗಳು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಯಾ ಶರೀರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು, ಮಾಯೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಡಗುಗಳ ಮೂಲಕ ವಚನಕಾರನು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೫೨. ಜೇನು ತುಪ್ಪವ ಹೊತ್ತು ಮಾರುವವಳ ಮಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ತುಂಬಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾವೆ. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಹಾರಿತ್ತು. ಒಂದು ತುಂಬಿ ಸತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು ತುಂಬಿಯಂದವ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ. ಮಡಿಕೆ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ತುಪ್ಪ ಉಕ್ಕಿತ್ತು. ಹೊತ್ತವ ಸತ್ತ. ಇದೇನು ಕೃತ್ರಿಮವೆಂದು ಕೇಳಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ.

ಟೀಕುಃ— ಪರಮಾಮೃತ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸುಜ್ಞಾನವನ್ನು ತನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬುದೀಗ ಜೇನು ತುಪ್ಪವ ಹೊತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷರುಗಳಾದ ಭಕ್ತಜನಂಗಳಿಗೆ ಪರಮಾಮೃತ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸುಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿಹನು ಚಿತ್ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂಬುದೀಗ ಮಾರುವವಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶ್ರೀಗುರು ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಮಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ತುಂಬಿ ಕುಳತಿದ್ದಾವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವು ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಇದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಹಾರಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ತೃಪ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಶರಣನ

ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತುಂಬಿ ಸತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವು ಶರಣನ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ತುಂಬಿ ಯುಂದವ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಡಕೆ ಒಡೆಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಆ ಪರಮಾಮೃತ ರಸ ಶರಣನ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಸೂಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತುಪ್ಪ ಉಕ್ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜ್ಞಾನಗುರು ಶರಣನ ನಿಜಾಂತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ಹೊತ್ತವ ಸತ್ತ, ಇದೇನು ಕೃತ್ರಿಮ ವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೫೩. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿ, ಮೂರು ಕಣ್ಣ ಕಂಡೆನು. ಒಂದು ಧರೆಯ ಕಣ್ಣು, ಒಂದು ಸಿರಿಯ ಕಣ್ಣು, ಒಂದು ರಿಯ ಕಣ್ಣು. ಉರಿ ಸಿರಿಯ ನುಂಗಿ, ಸಿರಿ ಧರೆಯ ನುಂಗಿ, ಧರೆಯ ಅರು ಹಿರಿಯರು ನುಂಗಿ, ಆ ಗುಣವನರಿಯಬೇಕು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಬೆರಿಸಬೇಕು.

ಟೀಕೆ:—ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಯಾದಾತ್ಮಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ನಷ್ಟ ವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪಾ ತ್ಮಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ತಲೆದೋರಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರು ಣ್ಯದಿಂ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಿ ಮೂರು ಕಣ್ಣ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಸ್ಥೂಲಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಧರೆಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಸಿರಿಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿದಗ್ನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಕಾರಣಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಉರಿಯ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಗ್ನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಉರಿ ಸಿರಿಯ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣ

ಲಿಂಗವು ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಸಿರಿ ಧರೆಯ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವು ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ ಗಳ ಸರ್ವಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಧರೆಯ ಅರು ಹಿರಿಯರು ನುಂಗಿ ಆ ಗುಣವನರಿಯಬೇಕು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂ ಗವ ಬೆರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೫೪. ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು, ಒಂದು ಧನಿ ಸರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಹಾವು, ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು, ಈ ಮೂವರ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಆಡುವ ಕೋಡ ಗದಿರವು ಇಂತೆಂದೊಡೆ ಹರಿವ ಹಾವ ಮೆಟ್ಟಿ, ನಿಂದ ಹಾವ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು, ಉರಿವ ಹಾವ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಆಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಕೋಡಗ ದೊಡೆಯ ಬಂದು ನೋಡಿ ಕೋಲ ಹಿಡಿದು ಕುಟ್ಟಿ, ಮೂರು ಹಾವ ಬಿಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿದ ಕೋಲ ನುಂಗಿತ್ತು. ಆ ಕೋಲು ಕೋಡಗದ ಒಡಲೊ ಳಗೊಡೆದು, ಕೋಡಗ ಸತ್ತಿತ್ತು. ದಡಿ ಒಡೆಯನ ನುಂಗಿ ಒಡೆಯ ನಡಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿ ಸುತ್ತಿಹನು ವಿಶ್ವನೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಶಬ್ದ ಜಾಲದೊಳಗಿರ್ದ ತೈಜಸನೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಧನಿ ಸರಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ತಾಪತ್ರಯದೊಳಗೆ ಸಿಲ್ಕಿ ಮರವೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹನು ಪ್ರಾಜ್ಞನೆಂ ಬುದೀಗ ಒಂದು ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಜೀವ ತ್ರಯಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಸಿಲ್ಕಿಯೆಂಬದೀಗ ಈ ಮೂವರ ನಡುವೆ ನಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳೊಳಗೆ ಮನವು ಸಿಲ್ಕಿ ಪ್ರಪಂಚಿನಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಡುವ ಕೋಡಗದಿರವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬು ದೀಗ ಹರಿವ ಹಾವ ಮೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ತೈಜಸನ ದುರ್ಭಾವ ಹಸ್ತವ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವಾಗಿ

ಸದ್ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಿಂತ ಹಾವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವುತ್ತಿರ್ದ ಪ್ರಾಜ್ಞ ನನು ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಭಾವಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವಾ ಗಲು ಚಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉರಿವ ಹಾವ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರ ಲಾಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ಆಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮನಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಶರಣ ಬಂದು ಅವಿರಳ ಜ್ಞಾನ ದೃಕ್ಕಿನಿಂ ನೋಡಲೊಡನೆ ಕೋಲೆಂಬೊಡೆ ಶಿವಭಾವ, ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಡಿಯಲಾಗಿ ಜೀವತ್ರ ಯಂಗಳ ವರ್ತನೆ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಭಾವವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡ ಗದೊಡೆಯ ಬಂದು ನೋಡೆ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಕುಟ್ಟೆ ಮೂರು ಹಾವು ಬಿಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿದ ಕೋಲ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವ ಭಾವವು ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆ ಕೋಲು ಕೋಡಗದ ಒಡಲೊಳಗೊಡೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೆಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ಸತ್ತಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲೇಕಾರ್ಥವಾಗಲು ಶರಣನ ಆ ಶಿವಭಾ ವವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದಡಿ ಒಡೆಯನ ನುಂಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮನು ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲೇಕಾರ್ಥವಾದನೆಂಬು ದೀಗ ಒಡೆಯನಡಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ ಬಚ್ಚ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೫೫. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಬೇರೊಂದು ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಬೀಜ ಒಡೆದು ಮೊಳೆ ತಲೆದೋರುವಂತೆ, ಬೀಜಕ್ಕೂ ಅಂಕುರಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನಭಾವ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತು ನಿಂದು ಮಿಕ್ಕ ಗುಣಂಗಳನರಿಯಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಶ್ಚಯ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

೫೬. ಅರಿವ ಮರೆದು ಪೂಜಿಸಿದುದು ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿ. ಅರಿಯದೆ ಮರೆಯದೆ ಕರಿಗೊಂಡ ನೆನಹು ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ. ಇಂತಿವರಲ್ಲಿ ಭೇದಂಗಳನರಿತು ಪರತತ್ವವ ಕೊಡುವ ಪರಮ ಗುರು ನಾಗಬೇಕು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ತಾನಾಗಬೇಕು.

೫೭. ಕೋಡಗದ ಚೇಷ್ಟೆ ಉಡುಗಿ ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಮುರಿದು ಆಡಿಸುವ ಜೋಗಿಯ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಇರವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು

ಟೀಕು:— ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಮನೋವಿಕಾರವಳಿದು ಉನ್ಮನಿ ತತ್ವರೂಪವನೆಯ್ದುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ಚೇಷ್ಟೆ ಉಡುಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನೋವಿಕಾರ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಜೀವನ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಂಗಳೆಂಬ ದಂತ ಭಗ್ನವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಎರಡನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಿಂದಾಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗಮಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆಡಿಸುವ ಜೋಗಿಯು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣನು ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಉಭಯ ನಾಮವಳಿದು ನಿರ್ನಾಮಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಇರವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೫೮. ಕೋಣೆಯೊಳಗಣ ಮಿಂಡ, ನಡುಮನೆಯೊಳಗಣ ಗಂಡ, ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಡಗೂಡುವಳ ಚಂದವ ನೋಡಾ. ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿರು ಹುಟ್ಟಿ, ಮೊಲೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಗ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಾವರಗಿತ್ತಿಯಂದವ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ ಬಲ್ಲ.

ಟೀಕು:— ಶರಣನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಕೋಣೆಯೊಳಗಣ ಮಿಂಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಆಚಾರಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ನಡುಮನೆಯೊಳಗಣ ಗಂಡನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನದಿಂ ಬೆರಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇವರಿಬ್ಬರ ಒಳಗೂಡುವವಳ ಚಂದವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವಿಡಿದಾಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣ ಸತಿಯು ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ

ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿದ್ಗರ್ಭದ ಚಿನ್ಹು ದೋರಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಸಿರು ಹುಟ್ಟ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಮೃತ ಕುಂಭ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದೊಪ್ಪುತ್ತಿರ್ದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮೊಲೆ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಸತಿಯು ನಿಜ ಸುಷುಪ್ತಿಸ್ಥಾನವು ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಭಗ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸದ್ರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕಂಗವಾಗಿರ್ಪ ಶರಣ ಸತಿಯು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಚರಣೆಯಿಂ ಚರಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಈ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯಂದವ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ಬಲ್ಲನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೫೯. ತಾವರೆಯ ನಾಳದ ತೆರಪಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲೋಕವನೊಳಕೊಂಡ ಗಾತ್ರದಾನೆ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದೆ. ನಾಳ ಹರಿದು ಆನೆಯಂಗಕ್ಕೆ ನೋವಿಲ್ಲ. ಇದೇನು ಚೋದ್ಯವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆ.

ಟೀಕು: — ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನದ್ವಾರವೆಂಬುದೀಗ ತಾವರೆಯ ನಾಳದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ದ್ವಾರದ ವಿಶಾಲತರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ತೆರಪಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿತ್‍ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನ ತನುತ್ರಯಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿಗಜನೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಲೋಕವನೊಳಕೊಂಡ ಗಾತ್ರದಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಚಿದಹಂಕಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಸುಜ್ಞಾನ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ನಾಳ ಹರಿಯದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಹಂಕಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದುಃಖವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಆನೆಯಂಗಕ್ಕೆ ನೋವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಚಿತ್‍ಪ್ರಭಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂಬುದೀಗ ಇದೇನು ಚೋದ್ಯವೆಂದು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೦. ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರವೇರಿ ಹಿನ್ನಿಯ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಉಂಬ ಹಂಗ ಕಣ್ಣ ಕಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಮನ ಕಂಡು ಕೈ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಮನ ಘನದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಕುರುಹಳಿಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣ ಶಿವಾನುಭಾವ ಸನ್ನಿಹಿತನಾದ ಮನಸ್ಸಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರವೇರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸೂತ್ರವು ಕ್ರಿಯಿಂದೊದಗುವ ಭಿನ್ನಫಲಪದಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಿನ್ನಿಯ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಭಿನ್ನಫಲಪದಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಸಕಲ ವಿಷಯ ಭೋಗಂಗಳ ಜೀವನು ಭುಂಜಿಸುತ್ತಿಹುದನು ಶರಣ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ಕಂಡು ಆ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯನು ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉಂಬ ಹಂಗ ಕಣ್ಣ ಕಂಡು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಂಗ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆ ನಷ್ಟವಾಗಲು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಮನ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಕಂಡು ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಲು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದವೆಂಬುದೀಗ ಮನ ಕಂಡು ಕೈಯ್ಯ ಸಂದೇಹವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮನಸ್ಸು ನಿಷ್ಕಲಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮನ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕುರುಹಳಿಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೧. ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಹದ್ದು ತತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಹಾವು ಹಸಿದು ತತ್ತಿಯ ಮುಟ್ಟದು ನೋಡಾ. ಹಾವಿನ ವಿವರ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ ಆವುದೆಂದರಿದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪರಮ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಭೇದವನರಿಯಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

ಟೀಕು:— ಶಂಕಾ ವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜೀವಂಗೆ ನವದ್ವಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವೇ ಆಶ್ರಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪರಮಾ

ತ್ಮನು ಸ್ವಯಂಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸವನೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದು ತತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನು ಆಶೆ ತೃಷ್ಣೆ ಮುಂದುಗೊಂಡ ಕಾರಣ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹಸಿದು ತತ್ತಿಯ ಮುಟ್ಟದು ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ವಿವರ. ಆ ಜೀವಂಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದುದಯವಾದ ಸ್ವಯಜ್ಞಾನವೆಂಬು ದೀಗ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ. ಆ ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಸತಿಯೇ ಅಂಗ, ಆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವೇ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಲವಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡರ ಕೂಟವೇ ಅನು ಪಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ ಎಂದರಿಯಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಹಾವಿನ ವಿವರ ಹದ್ದಿನ ಭೇದ ತತ್ತಿಯ ಗುಣ ಆವುದೆಂದರಿವಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪರಮ ಸ್ವಯ ಜ್ಞಾನ ಭೇದವನರಿಯಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೨. ಹುಲಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾವಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹಾವು ಹುತ್ತವ ಬಿಟ್ಟು ಹದ್ದಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಹುಲಿ ಹಾವು ಹದ್ದು ಕೂಡಿ ಕುಲವ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಒಳಗಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣತ್ರಯ ಕೂಡಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯಿಂ ವಿಶ್ವಪ್ರಪಂಚು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿಹನು ಜೀವ ನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವನು ನವ ದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ರೂಪವಾದ ಮನೋವರ್ತನೆಯನೆಯ್ದಿದ ಭೇದವನಾರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಹುತ್ತವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾವಾದ ಭೇದವನಾರುಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮನಕ್ಕೆ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ತಲೆದೋರಿ ದೇಹಭಾ ವವ ವಿಡಂಬಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭೇದವ ಆರಿಗೂ ಅರಿಯ ಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹುತ್ತವ ಬಿಟ್ಟು ಹದ್ದಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನು ಮನಸ್ಸು ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿ ಎಂಬುದೀಗ ಹುಲಿ ಹಾವು ಹದ್ದು ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಲು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯದ ಗುಣಂ

ಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವ ಭೇದವ ಆರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರ ದೆಂಬುದೀಗ ಕುಲವ ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಹೊರಗಾದ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತೀ ತನುತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜೀವನು ಮನಸ್ಸು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧವು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವವೆಂಬ ತ್ರಿತತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದಿ ನಿರ್ವಯ ಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣತ್ರಯ ಕೂಡಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಬಚ್ಚಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೩. ಹೊಲದೊಳಗಣ ಹುಲ್ಲೆ ಗವಿಯೊಳಗಣ ಹುಲಿ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗ ಅಂಬರದಲಾಡುವ ಹಾವು ನಾಲ್ಕರ ಅತಿ ಮಥ ನವ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವು. ಆ ಚತುಷ್ಟಯದ ಲಿಂಗಭೇದವನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಟೀಕು :— ದೇಹವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರವನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವ ನೆಂಬುದೀಗ ಹೊಲದೊಳಗಣ ಹುಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂ ತರಂಗದಲ್ಲಡಗಿರ್ಪ ಕಾಲವ್ಯಾಘ್ರನೆಂಬುದೀಗ ಗವಿಯೊಳಗಣ ಹುಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಹ ಮನೋಮರ್ಕ ಟನೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆತ್ಮಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಊರ್ಧ್ವಕುಂಡಲಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಸತ್‌ಪ್ರ ಣಮ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಅಂಬರದಲಾಡುವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇ ತಪ್ಪ ಪಿಂಡ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿ ಸಲು ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳಳಿದ ಶರಣನ ಜ್ಞಾನ ಕಾಯ ದಲ್ಲಿ ತರಹರವ ನೆಯ್ದಿಹವೆಂಬುದೀಗ ನಾಲ್ಕರ ಅತಿ ಮಥನವ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಜೀವಭಾವವಳಿದ ಸಜ್ಜೀವನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಕಾಲವ್ಯಾಘ್ರನಳಿದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಿಮಿಷ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಾಗಲು ಮನವಳಿದು ಉನ್ಮನಿ ತತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಾಗಲು ಆ ಸತ್‌ಪ್ರಣಮಜ್ಞಾನವು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇಧಿಸಲು ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಸಂಬಂಧವನರಿದ ಶರ ಣನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರವಸ್ತುವೆಂಬುದೀಗ ಆ ಚತುಷ್ಟಯದ ಅಂಗ ಭೇದವನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೪. ಕಾಮನ ಅಂಬಿನ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಬಾಲೆಯರು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿವರ. ಹಿಲಿಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಹೆತ್ತೆಯ ತಿಂದು ತಾಯಿಗೆಯೊಸರೆತ್ತುತ್ತೈದಾಳೆ. ಅವಳ ಕೊಲುವ ಧೀರರಿನ್ನಾರನು ಕಾಣೆ. ಎನಗೆ ಗಂಡ ಎಮ್ಮವ್ವೆಯ ಮಗನೆಂದು ಸಂದಣಿ ಗೊಳುತ್ತ ವಳ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ.

ಟೀಕು:— ತನ್ನ ನಿಜವಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಕಾಮಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಸಕಲ ತತ್ವ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶ್ರೀಗುರು ಮೂರ್ತಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾಮನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಗುರು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರ್ಪ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬು ದೀಗ ಕಾಮನ ನಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನವನೊಳ ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶಿವಭಾವವೆಂಬುದೀಗ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಂಬ ತ್ರಿಶಕ್ತಿಗಳು ಉದಿಸಿದ ಭೇದವೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರು ಬಾಲೆಯರು ಹುಟ್ಟಿದ ವಿವರವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹಿಲಿಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದ ನಡುವೆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಗ್ರ ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಉದಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತನಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಗೆ ತಾಯಾದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನವಗ್ರಹಿಸಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹೆತ್ತೆಯ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತನಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯನವಗ್ರಹಿಸಬೇ ಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಲ್ಲಿರುತಿದ್ದಳೆಂಬುದೀಗ ತಾಯಿಗೆ ಯೊಸರೆತ್ತುತ್ತೈ ದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಬ ಜ್ಞಾನಿಗಳಪೂರ್ವವೆಂಬುದೀಗ ಅವಳ ಕೊಲುವ ಧೀರ ರಿನ್ನಾರನೂ ಕಾಣೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದುದಯಿ ಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗೆ ಪುರುಷನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಎನಗೆ ಗಂಡ ಎಮ್ಮವ್ವೆಯ ಮಗನೆಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಯು ಲಿಂಗಾಂಗ ರಮರಸಾನಂದ ಸುಖವ ಕಂಡು ಪರಮ ಹರು ಷದೊಳಿರ್ಪಳೆಂಬುದೀಗ ಸಂದಣಿಗೊಳುತ್ತವಳ ನಾವೆಲ್ಲರು ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

---

(೬) ಶಿವಯೋಗ.

೬೫. ಮಹಾ ಮನೆಯೊಳಗೊಂದು ಮಂದಿರವಾಡ, ಅದರೊಳಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆ, ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಹುದು. ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಸರ್ಪ ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿಹುದು. ಮಿಕ್ಕ ಆರು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಕೀಳಾಗಿ ಕೀಳಿನೊಳಗೆ ಅಧೋಮುಖ ಸರ್ಪವು ಉಡುಗಿಹುದು. ಮೇಲಣ ಮೂರು ಬಾಗಿಲ ಊರ್ಧ್ವದ ತ್ರಿಗುಣದ ಸರ್ಪನೊವಲು ತಲೆಕಡೆಯಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ವಿಶ್ವನೆಂಬ ಆಕಾಶದ ಹದ್ದು ಹೋಯಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಎರಡು ತಲೆಯು ಮರೆದು ಒಂದು ತಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಹದ್ದಿನ ಕೊಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ಕಾಲುಗುರ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಗಾಯವ ತಪ್ಪಿ ಗರಿಯು ಅಡುಹವ ತೊಲಗಿಸಿ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು. ಆಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ನೋಡಿ ಏರಿತ್ತು ವಿಷ. ಹದ್ದಿನ ಅಸುವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತು. ಹದ್ದು ಹಾವು ಕೂಡಿ ಘಟಕರ್ಮಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಕರ್ಮದೊಳಗಾದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟದುದಿಲ್ಲ.

ಟೀಕು :—ಸಕಲ ತತ್ವಂಗಳಿಗಾಶ್ರಯವಪ್ಪ ಸ್ಥೂಲತನು ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂತರಂಗವೇ ಜೀವಂಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾಮನೆಯೊಳಗೊಂದು ಮಂದಿರವಾಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದ ಷೋಡಶಮದಂಗಳೇ ಕೋಣೆಗಳಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆ ಹದಿನಾರು ಕೋಣೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವಾದ ನವದ್ವಾರಂಗಳ ಮಾಯಾತಮಂಧ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ನವ ದ್ವಾರಂಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸುಷುಮ್ನದ್ವಾರ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನ ದುಸ್ಸಂಚಲ ಪ್ರವರ್ತನಕ್ಕೆ ತೆರಪಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಜ್ಞಾನಿವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನದಿಂ ಹಂಸಗತಿಗಳಿಂ ಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಸರ್ಪ ಉರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ನವದ್ವಾರಯುಕ್ತವಾದ ಷಡ್ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮಿಕ್ಕಾರು ಬಾಗಿಲನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ

ಕ್ಕಾರ್ಥ. ಅದರೊಳಗೆ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯವೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ದೇಹಸಂಬಂಧವಾಗಿಹವು. ಅಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಮುಖವಾಗಿರ್ಪ ವಿಶ್ವನು ಹುದುಗಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಕೀಳಾಗಿ ಕೀಳಿನೊಳಗಧೋಮುಖ ಉಡುಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮನೋವೃತ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಘ್ರಾಣ ನೇತ್ರ ಶ್ರೋತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಜ್ಞಾನದಿಂ ಗುಣತ್ರಯಸ್ವರೂಪವಾದ ತೈಜಸಂಗೆ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಂಗಳೇ ತಲೆವಾಗಿಲವಾದ ಕಾರಣ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಕೂಡಿ ಪ್ರಪಂಚ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮೇಲಣ ಮೂರು ಬಾಗಿಲು ಉರ್ಧ್ವ ತ್ರಿಗುಣದ ಬಾಲ ಮೊದಲು ತಲೆ ಕಡೆಯಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂದಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. "ಆತ್ಮಾಕಾಶಮಯಂ ತಾವತ್" ಎಂಬ ಸ್ಮೃತಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲೀಲಾಪರನಾಗಿರ್ಪ ಪರಮಹಂಸನು ಯೋಗಕ್ರಮಾನುಸಂಧಾನಂಗಳಿಂ ಶಂಕಾವಿಷವನುಟ್ಟ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿದಾಕಾಶದತ್ತಭಿಮುಖವಾಗಲೆಂಬುದೀಗ ವಿಶ್ವಮಯವೆಂಬ ಆಕಾಶದ ಹದ್ದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯನುಳ್ಳ ತೈಜಸನು ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆರಡು ತಲೆ ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ವಿಶ್ವನು ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯಿಂದೆಚ್ಚತ್ತು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಾವಮಂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಲ್ಲದೆ ಯೋಗಾನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವ ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಒಂದು ತಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಹದ್ದಿನ ಕೊಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ಕಾಲುಗುರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಘಾಯವ ತಪ್ಪಿ ಗರಿಯ ಅಡುಹ ತೊಲಗಿಸಿ ಹಿಡಿಯಿತ್ತು, ಆಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ನೋಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನ ಶಂಕಾವಿಷಭಿನ್ನಜ್ಞಾನವ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಆ ಪರಮಾತ್ಮಂಗೆ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗ ತೊಲಗಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಏರಿತ್ತು ವಿಷ ಹದ್ದಿನ ಅಸುವ ಬಿಡಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವ ಪರಮರು ದೇಹಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಳಗಾಗಲು ಆ ಪ್ರಪಂಚು ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಹದ್ದು ಹಾವು ಕೂಡಿ ಘಟಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತ್ತು. ಕರ್ಮದೊಳಗಾದ ಜ್ಞಾನ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೬. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಷಢಾದಾರ ಚಕ್ರ ಉಂಟೆಂಬರು. ಆಧಾರ ಒಂದಾದುದನರಿಯದೆ ಆರುಂಟೆಂದು ಬೇರೆ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದೇ? ಅವಕ್ಕೆ

ದೃಷ್ಟ. ಹುತ್ತದ ಬಾಯಿ ಹಲವಾದಡೆ ಒಡಲೊಂದೇ. ಘಟ ಭೇದವಾದಡೆ ನಾನೆಂಬುದನರಿತಲ್ಲಿ ಷಡಾಧಾರ ನಿಂದಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನಯ ಚಿತ್ತದ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುವನರಿವ ಭೇದವಲ್ಲ ಹಲವು ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡುವನೊಬ್ಬನೇ ಮನೆಯೊಡೆಯ. ಆ ಹೊಲಬನರಿತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಂಗ.

೬೨. ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನೀರ ಕೋಟೆಯನಿಕ್ಕಿ ಬಯಲ ಅಗಳ ತೆಗೆದು ವಾಯುವ ತೆನೆಯ ಮಾಡಿ ಅಸುರಾಜನೆಂಬರಸು ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೊಡೆಯನಾಗಿ ಸೋಮ ಸೂರ್ಯವೀಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಕೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಥಾನವ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೈಯ್ದು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ನಾನಾ ವಿಷಯಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಅರಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲದೆ ಸುಖಮಯನಾಗಿರ್ದ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:—ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶರಣನು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಮಾನಂದ ಜಲವ ಆ ನಿರಾಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನೀರ ಕೋಟೆಯ ನಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಜಲವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಿಸಿದ ಶರಣನು ನಿರಾಕಾರವಪ್ಪ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತನು ಅಗಳಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಬಯಲ ಅಗಳ ತೆಗೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತುವಿನ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದ ಶರಣನು ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಣಮವನೇ ತೆನೆಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುವ ತೆನೆಯ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪ್ರಣಮ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವಂಗೆ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗವೆಂಬರಸು ಶರಣನ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಶಿವಪುರಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾಗಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಅಸುರಾಜನೆಂಬರಸನು ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೊಡೆಯನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣನು ಈಡಾಪಿಂಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಡಿದು ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರವೆನಿಸುವ ಸುಷುಮ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಮಾರ್ಗದ ಬಳಿವಿಡಿದು ಕೇವಲವಾದ ನಿಷ್ಕಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಲೆಯ್ದುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ

ಸೋಮಸೂರ್ಯರ್ವೀಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕೇರಿಯ ಹೊಕ್ಕ ಎಂಬ ಶಬ್ದ
ಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವಿಯಾಗಿರ್ಪ
ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕ್ರಿ
ಯಾಜ್ಞಾನವಿಡಿದಾಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಪರಮ
ಚಿತ್ಕಳೆಯನು ತನ್ನ ಸುಜ್ಞಾನ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಪೂರ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಪರಮಸ್ಥಾನವ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ
ದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣನು ಕಾರಣಾಂಗದರುವಿನ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಉತ್ತರದ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಂಗೈದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ
ದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಘಟಿಸಿರ್ಪ ಶರಣನ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿ
ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನೆಯ್ದಿದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರ
ವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಶರಣಂಗೆಂಬುದೀಗ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯ ನಾನಾ
ವಿಷಯ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಅರಿಗಳಿಗೆ ವಶವಲ್ಲದೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿರ್ದ
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೬೮ ಊರಬಾಗಿಲ ಕಂಭದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖದ ಕೋಡಗ
ಬಂದವನಿವನೆಂದು ನೋಡುತ್ತ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತ
ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದವನ ನೆನೆವುತ್ತ ಇಂತೀ ಮೂರು
ಚಂದ ಜಾಗ್ರದ ವ್ಯವಹಾರವು ಹಿಂದಣ ಅಧೋ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಡುವಣ
ಅಭಿಮುಖಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಣ ಉರ್ಧ್ವ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕುಂಡಲಿಯ ಹಾವೆದ್ದು
ಕೋಡಗವನೊಂದೇ ಬಾರಿ ನುಂಗಿತ್ತು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:- ಪಂಚ ಭೌತಿಕ ಗ್ರಾಮವೆಂಬುದೀಗ ಊರೆಂಬ ಶಬ್ದ
ಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹವಿಡಿದು ನಡೆವ ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗ ಬಂದೇ
ಎಂಬುದೀಗ ಊರ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಬಾಗಿ
ಲಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾವಸ್ತಂಭನಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.
ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿ ಆ ಮನಕ್ಕೆ ಮುಖವಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮೂರು
ಮುಖದ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ರಜೋಗುಣ ಸಂಬಂಧ
ವಾದ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿಯು ವಿಶ್ವನು ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಸುಖ

ವನನುಭವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರ್ದನೆಂದು ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಿಹು
ದೆಂಬುದೀಗ ಬಂದವನಿವನೆಂದು ನೋಡುತ್ತಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.
ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖವೆಂದೊಡೆ ಸ್ವಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಹ ಮನಸ್ಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಾದಿ ವಿಷಯ ಸುಖವನನುಭವಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂದು ಆ
ತೇಜಸ್ಸನೆ ಹಾಸ್ಯಕವ ಮಾಡುತ್ತಿಹ.ದೆಂಬುದೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ
ದಿಂದವನ ಓಡಿಸುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮತ್ತೊಂದು ಎಂದೊಡೆ
ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯ ಮನಸ್ಸು ತಮೋಗುಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣ
ತನುವಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾನವ ಮಾಡಿತ್ತೆಂಬು
ದೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದವನ ನೆನವುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದ
ಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಸಿಲ್ಕಿದವೆಂಬು
ದೀಗ ಇಂತೀ ಮೂರು ಚಂದ ಜಾಗ್ರತ್ ವ್ಯವಹಾರವು ಹಿಂದಣ ಅಧೋ
ಮುಖವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸುಖ
ಕ್ಕೆಂಬುದೀಗ ನಡುವಣ ಅಭಿಮುಖಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತಮೋ
ಗುಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮರಸೆಯ ಸುಖವೆಂಬುದೀಗ
ಕಡೆಯಣ ಊರ್ಧ್ವಮುಖಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾ
ವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರ್ದ ಮನಸ್ಸು ಅಧೋಕುಂಡಲಿಯಳಿದು ಊರ್ಧ್ವ ಕುಂಡ
ಲಿಯ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿ ಅದೇ ಸತ್ಪ್ರಾಣಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಆ ಮನ
ವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕುಂಡಲಿಯ ಹಾವೆದ್ದು ಕೋರ್ಗವನೊಂದೇ
ಬಾರಿ ನುಂಗಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.



(೧೦) ಶರಣಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಶರಣನು ಶಿವಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಪರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸನಾಗಿರುವನು. ಅವನು ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನಳಿದು ದೇಹಭಾವವನ್ನು ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ವಿಕಾರರಹಿತನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶರಣನು ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಗಳು.

೬೯. ಮಹಾಕಾಶ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಕಾಲಿನ ನೆಲವು ಕಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಲತ್ಕಾರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಮಧುರ ಜಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಮಲಜಲತುಂಬಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊದ್ದದೆ ಕುಂಭ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭೇದವ ನೋಡಾ. ಆ ಗಡಿಗೆಯು ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಮಹದಾಕಾಶವನೇರುವದಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ನೆಲ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ. ಕುಂಭಕ್ಕಂಗವಿಲ್ಲ. ಒಳಗಣ ಭೇದವ ವಿವರಿಸಬಾರದು. ಇಂತೀ ಘಟಮಟ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದೆಯಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ ಅವಿರಳನಾಗಿ.

ಟೀಕು:— ಸಕಲತತ್ವಂಗಳಿಗಾಶ್ರಯವಾಗಿರ್ಪ ಅಖಂಡಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತ ಶರಣಂಗೆ ಚಿದಾಲಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾಕಾಶಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಾಲಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವಭಾವ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪಂಚಕಾಲಿನ ನೆಲವು ಕಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಪರಮಶಾಂತಿಯು ಜಲವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಭಾಂಡ ಒಪ್ಪುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದಕ್ಕೆ ಜಲತ್ಕಾರವೆಂಬ ಗಡಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಚಿದ್ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ಪಾದೋದಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅದರೊಳಗೆ ಮಧುರಜಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಮಲಜಲ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಗಳಾಚರಣೆಗೆ ಬೇರಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗಂಗಳು ಚಿದ್ಭಾಂಡ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊದ್ದದೆ ಕುಂಭ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭೇದವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಬಳಿಕ

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಆ ಗಡಿಗೆಯು ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಾಕಾಶವೇ ಶರಣನ ಒಳಹೊರಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇಧಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನು ಚಿದಾಕಾಶಕ್ಕೆಯಿದ್ದಹೆನೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಮಾಣಿಲ್ಲೆಂಬುದೀಗ ಮಹದಾಕಾಶವನೇರುವದಕ್ಕೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಶಿವಭಾವಕ್ಕೆ ತಾನೆಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ನೆಲ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣಂಗೆ ದೇಹಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಕುಂಭಕ್ಕಂಗವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನು ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಒಳಗಣಭೇದವ ವಿವರಿಸಬಾರದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭಾಂಡವೆಂಬುದೀಗ ಘಟಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದಾಲಯವೆಂಬುದೀಗ ಮಠ ಶಿವಭಾವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಾತ್ಮನೆಂಬುದೀಗ ಆಧಾರ ಈ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭೇದಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಘಟ ಮಠ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದೆಯಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ ಅವಿರಳನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೦ ಹೂವಿನ ಮೇಲಣ ತುಂಬಿ ಹೂವ ತಿಂದು ಗಂಧವನು ಳುಹಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಗಂಧ ತುಂಬಿಯು ತಿಂದು ತುಂಬಿದ ಗಂಧ ಒಂದೇಯಾಯಿತ್ತು. ಅದು ನಿರಂಗದಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

ಟೀಕು:— ಶರಣನ ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಹೂವಿನ ಮೇಲಣ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ತನ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದಿಂ ಹೃದಯ ಕಮಲವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಸದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ತನ್ನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹೂವ ತಿಂದು ಗಂಧವನು ಳುಹಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವನವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಉಳಿದ ಗಂಧ ತುಂಬಿಯು ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಸದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಶರಣನವಗ್ರಹಿಸಿ ಎರಡು ಏಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪವಾದಲ್ಲಿ ಅಂಗರಹಿತವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತುಂಬಿದ ಗಂಧ ಒಂದೇ

ಯಾಯಿತ್ತು ಅದು ನಿರಂಗದಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ತಾನೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೧. ವಚನದ ರಚನೆಯ ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಮೂರುಳ್ಳವನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲತನವಾದೆನೆಂಬು ವರೆಲ್ಲರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಸ್ಥಾವರಾದಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕುರುಹೆಲ್ಲವು ತಾವಿದ್ದ ಠಾವಿಂಗೆ ತಂದು ಕೊಂಬುವರಿಂದ ಕಡೆಯೆ. ಅರಿವುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರು ಇದು ಕಾರಣ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪವು. ಹಲುಬಿ ಹರಿದಾಡಬೇಡ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದ ಒಲವರವಿಲ್ಲದೆ ನೆರೆ ನಂಬು.

೭೨. ಆಡಿನ ಮೊಲೆವಾಲ ಕೋಡಗನುಂಡು ಹಾಲ ಸಿಹಿ ತಲೆ ಗೇರಿ ಬಂದವರನೇಡಿಸುತ್ತ ನಿಂದವರ ಕಚ್ಚುತ್ತ ಹಿಂಗದು ನೋಡಾ ಕೋಡಗದಂದ. ಕೋಡಗವ ತಿಂದು ಆಡುವನೇ ಆರೂಢ ವಸ್ತು ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಎರವಿಲ್ಲದಂಗ.

ಟೀಕು:— ರಜೋ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಆಡಿನ ಮೊಲೆ ವಾಲ ಕೋಡಗ ಉಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ಸುಖವು ಮನಸಿನ ವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾಲ ಸಿಹಿ ತಲೆಗೇರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ದೇಹಿ ಸಂಬಂಧಿಗ ಳಾಗಿ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜೀವರುಗಳ ಹಾಸ್ಯಾಪಮಾನವ ಮಾಡು ತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಂದವರನೇಡಿಸುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಅಹಂಕಾರ ಭಾವದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಕಲ್ಪ ಭಾವ ದಿಂದವಗ್ರಹಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಿಂದವರ ಕಚ್ಚುತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ವರ್ತನೆ ನಾಸ್ತಿಯಾಗದೆಂಬುದೀಗ ಹಿಂಗದು ನೋಡಾ ಕೋಡಗದಂದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನು ಶಿವಭಾವದಿಂ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗವ ತಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನೋವರ್ತನೆಯಳಿ ಯಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಅಂತರಂಗದ ಜ್ಞಾನ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಪರಶಿವ ತತ್ವ

ದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಿ ಎರವಿಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರಭಾಂಗ ಸ್ವರೂಪನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಆಡುವನೇ ಆರೂಢ ವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಎರವಿಲ್ಲದಂಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೩. ಇರುವೆ ಅಂಜದೆ ಮದಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆಯ ತನ್ನ ಕಡೆ ಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸದಮದದಲ್ಲೆಳೆವುತ್ತಿದೆ. ಆನೆಯ ಕೊಂಬು ಮುರಿದು ಸುಂಡಿಲುಡಿಗಿ ಮದ ಸೋರಿ ಗಜಘಟವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು. ಇರು ವಿನ ಕಾಲು ಐಗಜವ ಕೊಂದು ಮೂರು ಹುಲಿಯ ಮುರಿದು ನನ ಗಿನ್ನಾರು ಅಡಹಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೈಯ್ದಿತ್ತು.

ಟೀಕುಃ— ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನ ನಿಜಾಂತರಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದೀಗ ಇರುವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಭಯ ವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಇರುವೆ ಅಂಜದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಹಂಕಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ಪಂಚಭೂತಂಗಳ ತನ್ನ ಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ಎಂಬುದೀಗ ಮದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆಯ ತನ್ನ ಕಡೆಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚರ್ಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ ಪಂಚ ಭೂತಂಗಳು ಸುಡಿದಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನಡೆವುತ್ತಿಹನೆಂಬು ದೀಗ ಸದಮದದಲ್ಲಿ ಎಳೆವುತ್ತಿದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪಂಚ ಭೂತಂ ಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರವೆಂಬ ಕೊಂಬು ಭಗ್ನವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆನೆಯ ಕೊಂಬು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರವಳಿದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಾವ ಹಸ್ತವು ಖಂಡಿಸಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಸುಂಡಿಲುಡಿಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ದುರ್ಭಾವವಳಿಯಲು ಅಷ್ಟಮದ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ನಿರಸವಾಯಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮದ ಸೋರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತು ಹೋಗಲು ಪಂಚಭೂತಂಗಳಿಗಾಶ್ರಯವಾದ ದೇಹ ಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಗಜ ಘಟವಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದ ಚರ್ಯಾಪಾದವು ಪಂಚಭೂ ತಂಗಳ ಸಂಹರಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇರುವಿನ ಕಾಲು ಐಗಜವ ಕೊಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳ ಸಂಹರಿಸಿ ತನಗಾವ ಪ್ರಪಂಚು ಇದಿರಿಲ್ಲನಾಗಿ ತನ್ನ

ನಿಜವಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವದಿಂದೆಯ್ದಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಮೂರು ಹುಲಿಯ ಮುರಿದು ನನಗಿನ್ನಾರು ಅಡಹಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೈಯ್ದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೪. ಕಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗನ್ನದ ಗರತಿ ಹಡೆದುಂಬುತ್ತೈದಾಳೆ. ಅವಳ ಕೂಟವ ಕೂಡುವದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಕಾಲು ಮೇಲಾಗಿ ಕೈಯ್ಯಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ತರ್ಕೈಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ ಮುತ್ತನಿಕ್ಕಿ ಶಕ್ತಿಯ ಸುಖ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಬಚ್ಚಬಯಲು.

ಟೀಕಃ—ಕಣ್ಣೆಂದೊಡೆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ, ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ಹೊದ್ದದೆ ಚದುರಿನಿಂದಿರ್ಪ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಶಿವಸುಖ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಹಡೆದು ಹರುಷಾನಂದದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರ್ದಳೆಂಬುದೀಗ ಗನ್ನದ ಗರತಿ ಹಡೆ ದುಂಬುತ್ತೈದಾಳೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆವು ದಕ್ಕೆ ಎಂಬುದೀಗ ಅವಳ ಕೂಟವ ಕೂಡುವದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಿರಸ್ಸು ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವನೆ ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಎಂಬುದೀಗ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣ ಸತಿಯ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತವು ಪೂರ್ವ ಕ್ರಿಯಾಚಾರವು ಮೀರಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತದಿಂದ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯನಾಲಿಂಗಿಸಿ ಕೊಂಡನೆಂಬುದೀಗ ತರ್ಕೈಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ತನ್ನ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಂದೆ ತೋರುವ ಪರಶಿವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನಾದ ಶರಣನು ಶಿವೋಹಂ ಎಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರಾಮೃತರಸವನು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಮುಖದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಮುತ್ತನಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸಮರಸಕೂಟದ ಸುಖವು ಶರಣಂಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಶಕ್ತಿಯ ಸುಖ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಬಚ್ಚ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೫. ದತ್ತೂರದ ಬಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತರುಹುಟ್ಟಿ, ಕಲ್ಪತರುವಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತು. ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಯವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ಮದೋನ್ಮತ್ತ ದೇಹದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲಾಹಂಕಾರ ಉದಯಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದತ್ತೂರದ ಬಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿವೇಕವೃಕ್ಷ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಪತರು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜ್ಞಾನ ದಿಂದಾತ್ಮನು ಪರತತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸಲರಿಯದೆ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯು ಮುಂದು ಗೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಂಗಳು ತೋರಿದವೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಪತರು ವಿನಗ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ನಿಜದಿಂ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು ಅಹಂಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದವೆಂಬುದೀಗ ಇಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣು ತೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಭಿನ್ನ ಫಲಂಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜವಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಶರಣನು ಸಮರಸವನೆಯ್ದಿ ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅಮೃತಮಯವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

೭೬. ಮಹಾವಿಕಾರಣ ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ಹರಿವ ಶೋಣಿತದಲ್ಲಿ ಅಂದು ನೊಣ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಾಲೊಂದು ಅಂಗ ಮೂರು ಅಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಅದರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿ ನೊಣ ಸತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಇರವಾ ಯಿತ್ತು. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೋಕವಾಯಿತ್ತು. ರುದ್ರನ ಕಪಾಲವ ತುಂಬಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಲ್ಲರೂ ಕಪಾಲದ ಕೊಳಗನುಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರಿ. ಎನಗಾ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಬೇಡ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಇದ್ದಂತೆ ಸಾಕು.

ಟೀಕು:— ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ವಿಕಾ ರದಿಂ ಜೀವನ್ಮೃತವಾಗಿ ಮರವೆಯನೆಯ್ದಿರುತ್ತಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾ ವಿಕಾರಣ ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸಕಲ ಕರಣಂಗ ಳೆಲ್ಲ ಜೀವನ್ಮೃತವಾಗಿ ಮರವೆಯನೆಯ್ದಿದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಶೋಣಿ ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೊಣ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆಗೆ ದುಶ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾಲೊಂದು ಎಂಬ

ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆಗೆ ತನುತ್ರಯಂಗಳೇ ಶರೀರವಾಗಿಹವೆಂಬು ದೀಗ ಅಂಗ ಮೂರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಾಯೆಗೆ ಪ್ರಪಂ ಚೆಂಬದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಎಂಬುದೀಗ ಅಟ್ಟೆ ಒಂದೇ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಾಯೆಯ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಮ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಉದಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅದರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಮಾಯೆಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನೊಣ ಸತ್ತಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬಹಂಕಾರದಿಂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ ಗಾದರೆಂಬುದೀಗ ಬ್ರಹ್ಮನ ಇರವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳಗಾದರೂ ವಿಷ್ಣು ತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಈಡಾದರೆಂಬುದೀಗ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಲೋಕವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಾರಬ್ಧಭೋಗಕ್ಕೆ ಈಡಾದ ಆತ್ಮರು ರುದ್ರತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯರಸ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ರುದ್ರನ ಕಪಾಲವ ತುಂಬಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನದಿಂದೊದಗಲ್ಪಟ್ಟ ಖಂಡಿತ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹಳೆಂಬುದೀಗ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಲ್ಲರೂ ಕಪಾಲದ ಕೊಳನುಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ದ್ವೈತಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ಫಲಪದಂಗಳ ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಹರೆಲ್ಲರು ಖಂಡಿತ ಮುಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೆಂಬುದೀಗ ಬುದ್ಧಿವಂತ ರಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ಅಭಿನ್ನ ಫಲಪದಂಗಳ ಬಯಕೆ ಇಲ್ಲೆಂಬುದೀಗ ಎನಗಾ ಹೊದ್ದಿಕೆ ಬೇಡ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಇದ್ದಂತೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೭. ರಸದ ಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಯ ಮಡುವ ಕಲಕಿ ಕತ್ತರಿ ಪಾಣಿಯ ಗೊತ್ತು ಕೊಯ್ದು ಕರೋತಿಯ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಅಪ್ಪನ ಬೆತ್ತವ ಕಿತ್ತು ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಆಡುವಾತನೇ ನಿಜವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು.

ಟೀಕು:— ಪರಮಾವೃತ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಚಿತ್ಕೂಪ ವೆಂಬುದೀಗ ರಸದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮಾ ವೃತ ರಸವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಘಾತವ ಕಾಣಬಾರದೆ ಇರ್ದ

ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸದ ಮಡುವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಸಿಯು ಮಡುವ ಕಲಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೋಂಕಿದವರ ಕಡಿದು ಕತ್ತರಿಸುವ ಅತಿ ವಿಷಾದದಂತಪ್ಪ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ದ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತವಾದ ದೇಹ ಭಾವವ ಛೇದಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕತ್ತರಿ ವಾಣಿಯು ಗೊತ್ತು ಕೊಯ್ದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ದೇಹ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಅಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕರೋಡಿಯ ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜೀವನು ಅಜ್ಞಾನಭಾವ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಲು ಪ್ರಾಣವಾಯು ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಮನಸ್ಸು ಛೇದಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಶ್ವನ ಚಿತ್ರವ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನವಳಿದು ಉನ್ಮನಿ ತತ್ವ ಸ್ವರೂಪವಾದ ನಿರ್ಮಾಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆ ವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಪರವಸ್ತುವೆಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಆಡುವಾತನೇ ನಿಜವಸ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೭೮. ಬ್ರಹ್ಮವನರಿದ ಬಳಿಕ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಸಂಗಿಗಳು ಬಂದರೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಪ್ರಸಂಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಅಗಮ್ಯವ ಮೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೀದಿಯ ಪಸಾರದಂತೆ ಆಗಬೇಡ. ಇದನರಿದು ಕಳ್ಳನ ಜೇಳೂರಿದಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೭೯. ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ಪಿಪೀಲಿಕ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ಅಪ್ಪುಜ್ಞಾನಮರ್ಕಟ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಅಗ್ನಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ವಾಯು ಜ್ಞಾನ ಗಂಧ ಸಂಬಂಧವಾಗಹುದು. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ವಿಹಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ತಮೋಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಜಾಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಕೂರ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು. ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸರ್ವಮಯವಾಗಿ ನಾನಾ ಭೇದಂಗಳ ಭೇದಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಇಂತೀ ಮನಜ್ಞಾನ ಭರಿತನಾಗಿ ದಶಗುಣ ಮರ್ಕಟನ ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿನಿಂದು ಬಟ್ಟಬಯಲ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಕಳೆಕಳಿಸುತ್ತಿದೆ ಚಿತ್ತದ ನೆಸಹಿನಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪೃಥ್ವಿಜ್ಞಾನ ಪಿಪೀಲಿಕ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆಯನೊಳಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನ ಮರ್ಕಟ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಚಿದಗ್ನಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತೇಜಜ್ಞಾನ ಅಗ್ನಿಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ವಾಯುಜ್ಞಾನ ಚಿದ್ವಾಸನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುಜ್ಞಾನ ಗಂಧಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನಅಭೇದ್ಯವಾದ ಪರಶಿವ ತತ್ವವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೇಯಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ವಿಹಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತಮಜ್ಞಾನ ಪರಶಿವ ತತ್ವವನರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಮಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಜಾಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ರೂಪು ರುಚಿ ತೃಪ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗವೇ ಕೈಕೊಂಡು ಭೋಗಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಯನೈದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಕೂರ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಲಿಂಗಾಂಗ ಸ್ಥಲ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತನು ಭೇದಿಸಿ ಅರುಹುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಸರ್ವಮಯವಾಗಿ ನಾನಾ ಭೇದಂಗಳ ಭೇದಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶರಣನ ಉನ್ಮನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಮನಜ್ಞಾನ ಭರಿತನಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣ ದಶವಾಯು ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಮನೋವರ್ತನೆಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಧ್ವಂಸವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ದಶಗುಣ ಮರ್ಕಟವ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿದಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿದ್ಘನ ಲಿಂಗವು ತೂರ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಭಾವದಲ್ಲಿರ್ಪ ಶರಣನ ಉನ್ಮನಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಟ್ಟ ಬಯಲ ತುಟ್ಟ ತುದಿಯ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಕಳಕಳಿಸುತ್ತಿಡೆ ಚಿತ್ತದ ನೆನಹಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೦. ಪೃಥ್ವೀಜ್ಞಾನ, ಅಪ್ಪುಜ್ಞಾನ, ತೇಜಜ್ಞಾನ, ವಾಯುಜ್ಞಾನ, ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ, ತಮೋಜ್ಞಾನ, ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ, ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಇಂತೀ

ಜ್ಞಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ದೇಹ ಧರ್ಮಂಗಳನರಿದು ಪಿಂಡಪ್ರಾಣ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗ ಸಂಪದದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡು. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ.

ಟೀಕು:— ಪೃಥ್ವೀಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪೃಥ್ವೀಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಪ್ಪುಜ್ಞಾನ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಪ್ಪು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತೇಜಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತೇಜಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ವಾಯುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ವಾಯುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆಕಾಶಜ್ಞಾನ ಶರಣಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತಮಜ್ಞಾನ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ತಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಸ್ಥಲಕುಲಾದಿಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಸರ್ವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗಸ್ಥಲಂಗಳ ಭೇದಾದಿ ಭೇದಂಗಳನರುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನಂಗಳಿಂ ಸ್ಥಲಸಂಬಂಧಗಳನರಿದು ಎಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಜ್ಞಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ದೇಹ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪ ಭೋಗಿಯಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ದೇಹಧರ್ಮವನರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣನ ದೇಹವಳಿದು ಜ್ಞಾನಕಾಯಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪಿಂಡವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಪ್ರಸಾದವಳಿದು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಭಕ್ತಾದ್ಯೈಕ್ಯಾಂತವಾದ ಷಡ್ವಿಧ ಚಿದಂಗಗಳೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಆಚಾರಾದಿ ಮಹಾಲಿಂಗಂಗಳೆಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡರ ಕೂಟವೇ ಅಸಿಪದವಾದ ಕಾರಣ ಸಂಯೋಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸ ಕೂಟದ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿಂದು ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಅವಿರಳಜ್ಞಾನದೃಕ್ಕಿನಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಸಂಪದದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೧. ನಂಜಿನ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂದೇಹದ ಕವರು ನೆಟ್ಟು ಮಂಜುಳ ಮೂರಂಗದ ಮುಂಡಿಯು ನೆಟ್ಟು ಸರಂಗದ ಸುಮನದ ಡೊಂಕರತ ಬೆಂಬರನ ಹಾಕಿ ಗತಿಮತಿಯೆಂಬ ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಿಗೆ ನಿಜ ನಿಶ್ಚಯವೆಂಬ ಹುಲು ಒಡುವ ಹಾಕಿ ಏರಿಸಿದಗಳು ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವೆಂಬ ಮೂಗುತಿಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ತೊಲಗದ ಕಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ಸಂದೇಹ ನಿಂದು ಹಂಜರವೇರಿತ್ತು. ಕಡೆನಡು ಮೊದಲೆನ್ನದ ತ್ರಿಗುಣದ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಅರಿದು ಮರೆಯದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತು. ಮನೆ ಯಾಯಿತ್ತು. ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚು ನಷ್ಟವಾದ ಶರಣನ ಚಿದ್ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ನಂಜಿನ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿದ್ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ವಳಿದು ದೃಢಸ್ತಂಭವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಸಂದೇಹದ ಕವರು ನೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ತನುತ್ರಯಂಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾದ ಆತ್ಮತ್ರಯ ದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಮಂಜುಳ ಮೂರಂಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರ ಣನು ಕುಬುದ್ಧಿಯಳಿದು ಸುಬುದ್ಧಿಯನೇ ಕಂಬವ ಮಾಡಿದನೆಂಬು ದೀಗ ಮುಂಡಿಯು ನೆಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನ ಕುಮನ ವಳಿದ ನೇರಿತವಾದ ಸಮರಸವೆಂಬುದೀಗ ಸರಂಗದ ಸುಮನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನಬುದ್ಧಿಗಳೆರಡು ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಶರಣಲಿಂಗ ವೆಂಬುಭಯವಳಿದ ಬೆಂಬರನ ಹಾಕಿದನೆಂಬುದೀಗ ಡೊಂಕರತ ಬೆಂಬ ರನ ಹಾಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಉಭಯವಳಿದು ಒಂದೇಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಂಬುಭಯವು ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಾಯಿತ್ತೆಂಬು ದೀಗ ಗತಿಮತಿ ಎಂಬ ಇಕ್ಕೆಲದ ಸೂರಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಶರಣನಾ ಪರಶಿವ ಸ್ವರೂಪನು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯವೀಗ ನಿಜ ನಿಶ್ಚಯ ವೆಂಬ ಹುಲು ಒಡುವ ಹಾಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾದನೆಂಬು

ದೀಗ ಏರಿಸಿದಗಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಿದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಸ್ವಸ್ಥವಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮೂಗುತಿ ಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧವೆಂಬ ಮೂಗುತಿಗೋಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶಿವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳು ಭಿನ್ನ ವರ್ತನೆಗೆ ತೊಲಗದ ಹಾಗೆ ಸದ್ಭಾವದಿಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಗಳು ತೊಲಗದ ಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳು ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಶರಣನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯನಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಂಬ ಹಂಜರ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಂದೇಹ ನಿಂದು ಹಂಜರವೇರಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಗುಣತ್ರಯಂಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವ ಲಿಂಗ ತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಡೆ ನಡು ಮೊದಲೆನ್ನದ ತ್ರಿಗುಣದ ಕಂತೆ ಕಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣ ಪರಶಿವತತ್ವವೇ ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದರಿದು ಮರೆಯದೆ ಇರ್ದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅರಿದು ಮರೆಯದ ಹುಲ್ಲು ಕವಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಚಿದ್ಘನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿದ್ಗೃಹವ ಮಾಡಿದ ತನ್ನ ನೆನಹಿನ ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮನೆಯಾಯಿತ್ತು ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿದ್ಗೃಹವ ಮಾಡಿದ ಚಿದ್ರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಉನ್ಮನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಚಿದ್ವಾರವು ಚಿದ್ಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಾಗಿಲ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೨. ಜೀವಜ್ಞಾನ, ಪರಮಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಕಾಶಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನ, ತೇಜೋಮಯಜ್ಞಾನ, ಪರಂಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನ, ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ, ಸರ್ವಮಯಸಂಪೂರ್ಣಂಗಳಲ್ಲಿ, ತೋರುತ್ತಿಹ ತೋರಿಕೆ, ಆಕಾಶ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅರುಣನ ಕಿರಣ ಸರ್ವ ಜೀವಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ ಎನ್ನ ಪಿಂಡಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ

ತೇಜೋ ವರುಣ ಕಿರಣ ಮಯವಾಗಿ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಂಬುದು ಹಲವಾದಂತೆ ಎನ್ನ ಮನದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದವ ನೀನೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವ ರೂಪಾದೆಯಲ್ಲಾ ಭೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯನಾದೆಯಲ್ಲಾ ನಿನ್ನನೇನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲ. ಭಾಗೀರಥಿಯಂತೆ ಆರು ನಿಂದರೂ ಪ್ರಮಾಣಾದಿಯಲ್ಲಾ. ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಕಾಷ್ಠಗಟ್ಟಿಯಾಗಿನಿಂದೆಯಲ್ಲಾ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೇ.

ಟೀಕು:— ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದು ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲವೆಂಬುದೀಗ ಜೀವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಮರಸಭಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೆಂಬುದೀಗ ಪರಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಕಾಶಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಹೇಶ್ವರನ ನಿಷ್ಠಾಭಕ್ತಿಯನೊಳ ಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಗುರುಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಜ್ಞಾನ ವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಶಿವಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ತೇಜೋಮಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶರಣನ ಆನಂದಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಐಕ್ಯ ಸಮ ರಸ ಭಕ್ತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಷಡ್ವಿಧಸ್ಥಲ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನೊಳಗಾದ ಸಕಲವನು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವ ಒಳ ಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸರ್ವಮಯ ಸಂಪೂರ್ಣಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿಹ ತೋರಿಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸೂರ್ಯಕಿರಣ ಪ್ರಕಾಶ ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಸರ್ವ ಜೀವರುಗಳಿರುವ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆಂಬುದೀಗ ಆಕಾಶಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅರುಣನ ಕಿರಣ ಸರ್ವ ಜೀವಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಂಬ ತೆರನಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣ ಚಿತ್ಪಿಂಡ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಸೂ ರ್ಯನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಒಳಹೊರಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹುದೆಂಬು ದೀಗ ಎನ್ನ ಪಿಂಡ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೇಜೋವರುಣ ಕಿರಣಮಯ ವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಒಂದರಿಂದೆ ಹಲವು ಲೆಕ್ಕವು ಕಾಂಬಂತೆ

ಒಂದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂ ಸಿಂಡಾದಿಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯಾಂತ ವಾದ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಕುಳ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದುತ್ತಿಂಬುದೀಗ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕಾಂಬುದು ಹಲವಾದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅನೇಕ ಸ್ಥಲ ಕುಲಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಉನ್ಮನಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನವ ನೊಳಕೊಂಡು ಶರಣನ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾವಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎನ್ನ ಮನದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಿಂದವ ನೀನೊಬ್ಬನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಅನೇಕ ತತ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ವೇಧಿಸಿಹುದೆಂಬು ದೀಗ ವಿಶ್ವರೂಪಾದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ವಸ್ತುವ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗದಿಂ ಭೇದಿಸಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಭೇದಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯನಾದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನು ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲವೆಂದು ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲಾತೀತವೆಂದು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಬಾರ ದೆಂಬುದೀಗ ನಿನ್ನನೇನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆರಪಿಲ್ಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಭಾಗೀ ರಥೀ ಸರ್ವರಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನವಾಗಿಹ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿ ಗಳಾದ ಶರಣ ಜನಂಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಿಪೂರ್ಣ. (ಸೂಚನೆ-- ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲ)

೮೩. ಕಲ್ಲಿನ ಗಿರಿಯ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿ ಹುಲ್ಲೆಯ ಮರಿ ಹುಲಿಯೊಂದಾಗಿ ಚಲ್ಲವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಬಲ್ಲಹನ ಬಲುಹ ಏನೂ ಇಲ್ಲದವ ಮುರಿದು ಈ ಸೊಲ್ಲಿನ ವಿವರವ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ.

ಟೀಕು:-- ಕಲುಹೃದಯವಾದ ದೇಹಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಹುಟ್ಟಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಲ್ಲಿನ ಗಿರಿಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಅಹಂಕಾ ರದ ಗಿರಿಯ ಸುಜ್ಞಾನಾಂಕುರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರ್ಪ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಹಂಕಾರವಳಿದು ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಂದುದ್ಭವಿಸಿ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಸಕಲ ತತ್ವಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಕ್ರೀಡಾಪರನಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಲ್ಲೆಯ ಮರಿ ಹುಲಿಯೊಂದಾಗಿ ಚಲ್ಲವಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಪರನಾದ ಶರಣನು ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಅದ್ವೈತ ಜ್ಞಾನದ ಅಹಂಕಾರವನು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚು ಹೊದ್ದದ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪ ನಾದ ಶರಣ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಬಲ್ಲಹನ ಬಲುಹ ಏನು ಇಲ್ಲದವ ಮುರಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅದ್ವೈತಜ್ಞಾನವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವೋಹಂ ಭಾವ ಘಟಿಸಿದ ಶರಣನ ಚರಿತ್ರವ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾನು ಭಾವಿಗಳಿಂ ಬೆಸಗೊಳುತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಈ ಸೊಲ್ಲಿನ ವಿವರವ ಕೇಳುವ ಬನ್ನಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

ತಾಮಸ ಜಂಗಮರು.

೮೪. ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಗಳ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯದಿರಬೇಕು. ಒಡೆಯರ ಓಲಗವ ಬಂಟ ಕಾಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಬಂಟನ ವೋಳಿಯುವ ಒಡೆಯ ಕಾಯಬಲ್ಲನೇ? ಇಂತಿದನರಿದು ರಾಜಮಂದಿರ ದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವೋಳಿಯುವನರಿತು ಭುಂಜಿಸಿಹೆನೆಂಬ ದರ್ಶನ ಜಂಗುಳಿಗಳಿಗೆ ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಿಲ್ಲವೆಂದೆ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಅವರಂಗಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೆ.

೮೫ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತಡೆವಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ಉಂಡ ಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೊಂಡಾತಂಗೆ ಅಘೋರ ಪಾತಕವೆಂದೆ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ತಾ ಸರ್ವಸಂಗದ ಅರಿವ ಕಂಡು ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿಯ ಕಂಡು ಇಂತೀ ಗುಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಉದ ರದ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಗೆ ಸದನ ಹೊಗಲಾಗದು. ಇಂತೀ ವಿರಕ್ತನ ಸ್ಥಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಾಗು ಚಾಗೆಯನರಿಯಬೇಕು.

---

(೧೧) ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆಃ— ಐಕ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. (೮೬, ೮೭) ಆಗ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗುವದು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವವು. ಜೀವಭಾವವು ದೂರಾಗುವದು. ಇದು ಬಚ್ಚ ಬಯಲು. (೮೮) ಆಗ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲೆಗಳು ಮೂಲ ಚಿತ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಸ್ವಯಂಭು ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (೮೯) ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಇದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. (೯೦)

ವಚನಗಳು.

೮೬. ಹರಿವ ಹಾವು ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗ ಸಂಧಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಂಜಿ ನಿಂದೈದಾವೆ. ಕೋಡಗ ನೋಡಲಮ್ಮದು. ಹಾವು ಹೋಗಲಮ್ಮದು. ಎರಡು ನಿಂದು ಜೋಗಿಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿತು.

ಟೀಕುಃ— ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹ ಶಂಕಾ ವಿಷಯ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಹಾವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬ ಶಾಖೋಪ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಘಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಕೊಂಬಿನ ಮೇಲಣ ಕೋಡಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಮನಸ್ಸು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಿಂ ಸಮ್ಮುಖವಾದ ವೆಂಬುದೀಗ ಸಂಧಿಸಿಯೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೀವನ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಮನವಳುಕಿ ಆ ಮನಸ್ಸಿನ ಸದ್ವಿವೇಕ ಜೀವಗಳು ಎರಡು ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾದವೆಂಬುದೀಗ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಂಜಿ ನಿಂದೈದಾವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಪ್ರವರ್ತನೆಯ ಅಜ್ಞಾನ ದೃಕ್ಕಿನಿಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಮ್ಮದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಕೋಡಗ ನೋಡಲಮ್ಮದೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸಕಲ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ಅಡಿಯಿಡಲಮ್ಮದು ಜೀವನೆಂಬುದೀಗ ಹಾವು ಹೋಗಲಮ್ಮದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಜೀವನು ಸದ್ವಿವೇಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಎರಡು ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಲು ಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮರಸೈಕ್ಯವನೆಯ್ದುವ ಶರ

ಣಂಗೆ ಮುಖವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಎರಡು ನಿಂದು ಜೋಗಿಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೭. ಹಸಿದ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಲವ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಿಲ ಕಣ್ಣಿನ ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಕೆಯ ಶಯನದ ಮನೆ ಮೂಗಿನ ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಪ ಹಾವ ಹಿಡಿವಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ನಿಂದಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಶಂಕಾವಿಷ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಜೀವನು ಆಶಾ ತೃಷ್ಣೆಯಲ್ಲಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹಸಿದ ಹಾವಿನ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಆ ಜೀವಂಗೆ ಶಿರಸ್ಸಾಗಿಹವೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ದ್ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪ್ರಪಂಚವನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಬಿಲವ ತೋಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಅತ್ಯಂತ ಘನತರವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಹೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಿಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಬೆಂಬಳಿಯಿಂ ಪಂಚವಿಷಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂತರ್ದೇಹವೇ ಆ ಮನಸ್ಸು ಮರವೆಯನೆಯ್ದುವದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿನ ಓವರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಕೆಯ ಶಯನದ ಮನೆಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ದುರ್ವಾಸನ ಸ್ವೀಕಾರವೆಂಬ ನಾಸಿಕವಿಡಿದು ನಾನಾ ದುಶ್ಚರಿತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹುದು ಮನಸ್ಸೆಂಬುದೀಗ ಮೂಗಿನ ವಾಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುದಾರಿಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನಸ್ಸು ಭವಪಾಶದಲ್ಲಿ ತಮೋಗುಣ ಸಂಬಂಧದಿಂ ಮರವೆಯನೆಯ್ದಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಪನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಶರಣನ ಆ ಜೀವಭಾವವ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿವಲ್ಲಿ ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಮನವಳಿದು ಉನ್ಮನಿ ತತ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತ ನಿಂದಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೮೮. ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪುವಿನಾಧಾರದಿಂದ ಬೀಜ ಒಡೆದು ಬೆಳೆವಂತೆ ಅರುಹು ಅರುಹಿಸಿಕೊಂಬ ಉಭಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಕುರುಹಾಗಿ

ಚಿದ್ಘನ ವಸ್ತು ಪತಿಯಾಗಿ ಉಭಯ ಒಂದುಗೂಡಿ ಮೇಲನರಿತಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚ ಬಯಲು.

೮೯. ನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಬಿಂದು ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಕಳೆ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಾಣ ಅತೀತಭೇದ ಚೇತನವಾಗಿ ಉಮಾಪತಿ ನಿರಸನ ಸ್ವಯಂಭು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತ್ರಿವಿಧನಾವು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು.

೯೦. ಚಕ್ಷುಮಯನಾಗಿ, ಚಕ್ಷುರೂಪನಾಗಿ, ಚಕ್ಷುವಿಮೋಕ್ಷನಾಗಿ, ವಿಮೋಕ್ಷ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವಾಸನಾಗಿ, ವಾಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಬೆಳಗು ತೋರುತ್ತಿದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

---

(೧೨) ಗುರು.

ವಿವರಣೆ:— ಗುರುವು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲತನುವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ವೇಧಾ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾರಣ ದೇಹವನ್ನು ಅಳಿದು ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವನು. (೯೧-೯೨) ಹೀಗೆ ಜೀವತ್ರಯಗಳನ್ನಳಿದು ಲಿಂಗತ್ರಯಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವನು. ಇದರಿಂದ ದುರ್ವರ್ತನೆಗಳಡಗುವವು. ಭಕ್ತನು ಶಿವ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು. ಹೀಗೆ ಅಂಗವನ್ನು ಲಿಂಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಗುರುವು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಗುರುವು ನಿಷ್ಕಲಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವು. ಈತನು ಶುದ್ಧ ಶೈವ, ಮಾರ್ಗ ಶೈವ, ಪೂರ್ವ ಶೈವ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಾಗಿರಬೇಕು. (೯೩) ಈತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಚಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿರಬಾರದು. (೯೪) ಅವನು ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯುವನಲ್ಲ. (೯೫) ಅವನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಕಾಯ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅರಿವ ಕೊಡುವನು. (೯೬) ಹೀಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇವನು ಪುನರ್ಜಾತನಾಗುವನು. (೯೭) ಇವನು ಪವಿತ್ರಾಚರಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಹೇಗೆಂಬುದು ೯೮ ನೇ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಚನಗಳು.

೯೧. ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಧೂರೆಗಳ ವಿರೋಧವನರಿದು ಇದೇ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವೇಳೆ ಎಂಬುದನರಿದು ಮಾಯಾಮಲ ನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಮನ್ನೆಯ ಕಾಳಗವ ಹಿಡಿದು ದುರ್ಗವ ಮುತ್ತಿ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಾದರು ಮೂವರು ಧೂರೆಗಳು. ನರಪತಿಯ ಅಂಡವ ಕಿತ್ತು ಸುರಪತಿಯ ಕೈಯ್ಯಹಿಡಿದು ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯನ ಕಣ್ಣ ಕಳೆದು ಅರಿಗಳಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅಭಿಮುಖವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾದ ಮಾಯಾ ಕೋಳಾಹಳ ಮಲಂ ನಾಸ್ತಿ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಾವರಹಿತ ಅನುಪಮ ಚರಿತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿಗಳಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಅಂತಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರವನಾಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ನಿವೃತ್ತಿ ಮುಖದಿಂ ವಿರೋಧವಾಗಿರ್ದ ಭೇದವ ಶರಣ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಕಂಡು ವಿವೇಕಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಆ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಧೊರೆಗಳ ವಿರೋಧವನರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸದ್ವಿವೇಕಮುಖದಿಂ ವಿವೇಕಿಸುತ್ತಿರ್ದ ಶರಣನ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಇದೇ ತತ್ಕಾಲವೆಂದರಿದು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇದೇ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವೇಳೆ ಎಂಬುದನರಿತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮಲತ್ರಯ ರಹಿತವಾದ ನಿರ್ಮಳಾಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಮಾಯಾ ಮಲನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ದುರ್ಭಾವವಳಿದು ಸದ್ಭಾವವುಳ್ಳಾತನೇ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಮನ್ನಿಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶರಣನು ಅಹಂಕಾರವನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ಸಂಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವನು ಕೃತನಿಶ್ಚಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಾಳಗವ ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಹಂಕಾರವನವಗ್ರಹಿದನೆಂಬುದೀಗ ದುರ್ಗವ ಮುತ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಅಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಚಿದಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಿ ಚಿವಹಂಕಾರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನ ಜೀವಭಾವದಲ್ಲಿ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಅಡಗಿದವೆಂಬುದೀಗ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಾದರು ಮೂವರು ಧೊರೆಗಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವಭಾವತ್ರಯಂಗಳನವಗ್ರಹಿಸಿದ ಶರಣ ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ವಿಶ್ವಂಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸ್ಥೂಲತನುವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ನರಪತಿಯ ಅಂಡವ ಕಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಂತ್ರ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಲು ತೈಜಸನು ಭೋಕ್ತೃವ್ಯವನುಂಬ ಮನೋಹಸ್ತವು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸುರಪತಿಯ ಕೈಯ್ಯಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಕಾರಣದೇಹವಳಿದು ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಭಿನ್ನಜ್ಞಾನ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಿರಿಮುರಿಗೊಡೆಯನ ಕಣ್ಣ ಕಳೆದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಅಂಗತ್ರಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವತ್ರಯವಳಿದು

ಲಿಂಗತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರಣನ ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಕರಣಂಗಳಾದ ಕಾರಣ ಶರಣಂಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅರಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಕರಣಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಶರಣನ ಪ್ರಪಂಚಿನತ್ತಭಿಮುಖವಾಗಿರ್ಪ ದುರ್ವರ್ತನೆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಭಿಮುಖವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪ್ರಪಂಚ ನಷ್ಟವಾದಲ್ಲಿ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಊರ್ಧ್ವ ಮುಖವಾದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣನು ಆ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಾಯೆಯ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಮಲತ್ರಯ ರಹಿತನಾಗಿರ್ಪನೆಂಬುದೀಗ ಮಾಯಾ ಕೋಳಾಹಳ ಮಲಂನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ನಿರ್ಮಲಸ್ವರೂಪನಾದ ಶರಣಂಗೆ ತಾನೆಂಬ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಉಪಮಾತೀತನಾಗಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಭಾವರಹಿತ ಅನುಪಮ ಚರಿತ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೨. ಊರ ಹೊರಗಣ ಹೊಲತಿಯು ಹಾರುವನೆರೆದು ತನ್ನಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು. ಹೊಲತಿಯ ಕುಲ ಹರಿದು ಹಾರುವ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗಾದ.

ಟೀಕು:— ದೇಹ ಭಾವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿರ್ಪ ನಿಷ್ಕಲ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಎಂಬುದೀಗ ಊರ ಹೊರಗಣ ಹೊಲತಿಯು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಯಸುತ್ತಿರ್ದ ಜೀವಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಆ ನಿಷ್ಕಲ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯೇ ಗುರುಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಂದು ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂಗಳಿಂದಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀಗುರು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನವಿರಳ ಸಂಗವ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಜೀವಭಾವ ಭ್ರಾಂತಿನ ಸೂತಕ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹಾರುವನೆರೆದು ತನ್ನಯ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಗುರು ತಾನೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಚಿದಹಂಕಾರವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹೊಲತಿಯ ಕುಲ ಹರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯ ಮುಂದುಗೊಂಡಿರ್ಪ ಶರಣನು ಸರ್ವ ಸೂತಕ ರಹಿತವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಯಾದನೆಂಬುದೀಗ

ಹಾರುವ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗಾದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೯೩. ವೀರಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ ಶುದ್ಧಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಶುದ್ಧಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶೈವ ಗುರುವಾಗಿ ಪೂರ್ವಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಶೈವಂಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ಮರ್ಥನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಅಂಗಲಿಂಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕಾರಣ ಪರಶೈವವೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿತಲ್ಲಿ.

೯೪. ಲಿಂಗ ಹೊರ್ತಾಗಿ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕೊಟ್ಟ ಗುರುವಾಗಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರವಾಗಬಲ್ಲುದೇ? ಗಂಡನಿಲ್ಲದೆ ಮುಂಡೆಗೆ ಗರ್ಭ ನಿಂದಡೆ ಅವಳಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ? ಉಭಯವು ಕೇಡಾಯಿತ್ತು. ಇದನರಿತು ಮಾಡಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೯೫. ಭಕ್ತ ತನ್ನಯ ಪಾಶವ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಕಳೆವ. ಗುರು ತನ್ನಯ ಪಾಶವ ಏತರಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬುದನರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗರಿಯದೆ ಉಪಾಧಿಕನಾಗಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯ ನುಡಿದು ಜ್ಞಾತೃ, ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವನರಿಯದೆ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದ ಆಚಾರ್ಯನ ಕೈಯ್ಯಿಂದ ಕೊಂಡ ಪಾಷಾಣದ ಕುರುಹು ಅದೇತಕ್ಕು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಘನದಿಂದಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಚೇತನವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೯೬. ಪ್ರಾಣಕ್ಕುಪದೇಶವ ಮಾಡಿ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಯ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕರಿವ ತೋರಬೇಕು. ಇಷ್ಟವನರಿಯದೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಕುರುಡನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೂಳ ಕಲಿಸಿ ಪ್ರತಿಗುರುಡಂಗೂಡಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಮಲಭಾಂಡದ ಜೀವಿಯ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಅನುಜ್ಞೆಯ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಉಭಯದ ಕೇಡಾಯಿತ್ತು. ಇದನರಿದು ಅರಿವುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯನು ಶಿವ ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವ ಬಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬೇಕಣ್ಣಾ. ಸದಾಶಿವ ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಚಿಹ್ನ.

೯೭. ಪ್ರಥಮದೀಕ್ಷೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದೀಕ್ಷೆ ಅಂಗಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತೀ ದೀಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರಥಮದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಅಂಗಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರುದ್ರನ ಪಾಶವ ಹರಿಯಬೇಕು. ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಘಟದಲ್ಲಿದ್ದಾತ್ಮನ ಕಳೆದು ಪುನರಪಿಯ ಮಾಡಿ, ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ. ದ್ವಿಜರ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚರಣೆ ಮುಂಜೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಭೂಸುರ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಇದನರಿತು ವಿಚಾರವ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿ ಕಂಡು ಉಪದೇಶ ಗುರುವಾಗಬೇಕು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೯೮. ದೀಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧದಾಸೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಅರಿಗಳಿಗಂಜದೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೋಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಸರ್ವದೋಷ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ನಾಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಮೂರ ಮೀರಿ ಬೇರೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗ, ತ್ರಿವಿಧ ಲೇಪನಾಗಿ ನಿಂದುದೇ ನಿಜಗುರುಸ್ಥಲ. ಆ ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಅದು ನಿರವಯ ತತ್ವ, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

(೧೩) ಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ:— ಬ್ರಹ್ಮ ರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಮೃತ ಕೂಪವಿದೆ. ಅದ ರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುವದು. ಇಂತಹ ಸುಜ್ಞಾನ ಗುರುವೇ ಕ್ರಿಯಾಘನ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ತನ್ನಾದಿಯನೆಚ್ಚರಿಸುವನು. ಆಗ ಗುರುಮಾರ್ಗಾ ಚಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿವತತ್ವದತ್ತ ಹೋಗುವನು. (೯೯) ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಎಂಬ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಿದ್ದು ಸುಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಭಾ ವಿಸಲು ಅವುಗಳ ಪ್ರಪಂಚು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವದು. ಆಗ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವು, ಸುಜ್ಞಾನವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಅದೃಢವನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ ಸಂಬಂ ಧವು. (೧೦೦) ಆಗ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಉಭಯ ಭಾವವಳಿದು ಶಿವಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗುವನು.

ವಚನಗಳು.

೯೯. ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರುಷದ ರಸದ ಭಾವಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಭಾವಿಯೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಆದುರು ಹುಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧರಸವ ನುಂಗಿತ್ತು. ಇದ್ದವನ ಸುದ್ದಿಯು ಸತ್ತವ ಹೇಳಿ ಕಾಣದವ ಕೇಳಿ ಹೋದ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ಬಚ್ಚ ಬಯಲು.

ಟೀಕು:— ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಸಹಸ್ರದಳ ಕಮಲಕರ್ಣಿಕಾ ಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರಮಾಮೃತ ಕೂಪ ಉದಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಪರುಷ ರಸದ ಬಾವಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಪರಮಾಮೃತ ಕೂಪವನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಪ ಚಿದ್ಘನ ಲಿಂಗದಿಂದೆ ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ ದೇಹಭಾವ ತೋರಿತ್ತು ಜೀವಂಗೆಂಬುದೀಗ ಆ ಭಾವಿ ಯೊಳಗೆ ಕಬ್ಬುಣದ ಅದರು ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ದೇಹವು ಆ ಪರಮಾಮೃತ ರಸ ಬಿಂದುವನೊಳಕೊಂಡಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸಿದ್ಧರಸವ ನುಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿ

ಯಾಗಿರ್ದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಅಂತ ರಂಗದ ಸುಜ್ಞಾನ ಗುರುವೇ ಕ್ರಿಯಾಘನ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ ತನ್ನಾದಿಯನೆಚ್ಚರಿಸಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯ ಕೇಳಿ ಆ ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರವಿಡಿದು ಶಿವ ತತ್ವದತ್ತಲೆಯುಬ್ಬುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬು ದೀಗ ಕಾಣದವ ಕೇಳಿ ಹೋದ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ಬಚ್ಚ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೦೦. ಮೂಳಿಯ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ, ಒಬ್ಬ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ, ಒಬ್ಬ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದ ಇಂತೀ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯನಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರ ಲಾಗಿ ಇವರು ಎನಗೆ ಹಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹಗೆಯೆಂಬುದನರಿದು ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಕಾಲ ಮುರಿದು ನಡುವಣ ಮಗನ ಕೈ ಮುರಿದು ಕಿರಿಯ ಮಗನ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿ ಗೋಣು ಮುರಿದು ಅವರ ಹಿಂಗಿ ನಾ ಬದುಕಿದೆನೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಧ ಬಿಟ್ಟ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಸಂದಿತ್ತು ಚಿತ್ತ.

ಟೀಕು:— ಅನಾಹತ ಕರ್ಣದ್ವಾರಂಗಳು ರಹಿತವಾಗಿರ್ಪ ಮಾಯೆಯ ತಾನೆಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮೂಳಿಯ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮೂಲಾ ಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ತೈಜಸ ಪ್ರಾಜ್ಞರೆಂಬ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳುದಯಿಸಿದ ವೆಂಬುದೀಗ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸ್ಥೂಲ ತನು ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಶ್ವನು ದುಶ್ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಸಂಬಂಧಿ ಯಪ್ಪ ತೈಜಸನು ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನೋವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹ ನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕಾರಣತನು ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಪ್ರಾಜ್ಞನು ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಒಬ್ಬ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಜೀವತ್ರ ಯಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಅಹಂಕಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ಜೀವನು ಅನಿತ್ಯವಾದ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚಿಗೆ ಸಿಲ್ಕಿದ ನಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹಾಸ್ಯೋಪಮಾನವ ಮಾಡುತ್ತಿಹನೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಹೆತ್ತ ತಂದೆಯನಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಎಂಬ

ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಾನೆಚ್ಚತ್ತು ನೋಡಿಯೂ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದ ಶರಣನು ಶ್ರೀಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಲು ಆ ಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ವಿಶ್ವನ ದುಶ್ಚರಿತ್ರವೆಂಬ ಚರಣವ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ಛೇದಿಸಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹಿರಿಯ ಮಗನ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತೈಜಸನ ಸಂಕಲ್ಪರೂಪವಾದ ಮನೋಹಸ್ತವ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ಛೇದಿಸಿ ಸುಜ್ಞಾನವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ನಡುವಣ ಮಗನ ಕೈಯ್ಯ ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಮನೋಹಸ್ತ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಭಿನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆಯೆನು ಅದೃಢವ ಕಂಡವನು ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಭಾವವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕಿರಿಯ ಮಗನ ಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿಗೋಣು ಮುರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅವರು ಹಿಂಗಿ ನಾ ಬದುಕಿದೆನೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಸಂದು ಬಿಟ್ಟ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂದಿತ್ತು ಚಿತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೦೧. ಮೂಷಕ ಮಾರ್ಜಾಲ ಕೂಡಿ ಭೇಕನ ಕಂಡು ನೀತಿಯ ಕೇಳಿ ಮೂಷಕ ನೆರೆದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಿತ್ತು. ಮಾರ್ಜಾಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಾ ನೀನೆಂಬುದು ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ.

ಟೀಕು:— ದೇಹ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರ್ಪ ಜೀವನು ಮಾಯಾ ವಾಸನೆಯ ಕೂಡಿರ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಿಂ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ಸಜ್ಜೀವ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿ ಮನೋ ಮಾರ್ಜಾಲನ ವರ್ತನೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿ ಎರಡು ಏಕವಾಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ಮೂಷಕ ಮಾರ್ಜಾಲ ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶಿವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪನಾದ ಶಿಷ್ಯನ ಆತ್ಮ ಚೈತನ್ಯವಾದ ಪರಮ ಶಾಂತಿಯ ಚಿದ್ಬಿಂದುವೇ ಗುರು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರೂಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಭೇಕನ ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿಂಗೆ ಉಪಾ

ವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವಾವುದೆಂದು ಬೆಸ
ಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಆತ್ಮಾಂತರ್ಗತವಾಗಿರ್ಪ ಪರಮ ಚಿತ್ಕಳೆಯನು
ಭಾವ ಮನ ದೃಕ್ಕಿನಿಂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವ
ಮಾಡಲು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕ್ರಿವಿಡಿದಾಚರಿಸಿ ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂ ನಿಷ್ಪ
ತ್ತಿಯಾದನೆಂಬುದೀಗ ನೀತಿಯು ಕೇಳಿ ಮೂಷಕ ನೆರೆದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಿತ್ತು ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನೆಯ್ದಿದ ಶಿಷ್ಯ ಉನ್ಮನಿ
ತತ್ವಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರ್ಪ ಪ್ರಾಣಲಿಂ
ಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮಾರ್ಜಾಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಯಿತ್ತು
ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮನವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವನೆಯ್ದಲು ಗುರು
ಶಿಷ್ಯರೆಂಬುಭಯ ಭಾವವಳಿದು ಶಿವಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ
ನಾನೀನೆಂಬುದು ನಿಂದಿತ್ತು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿದಲ್ಲಿ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

೧೦೨. ಮಹಾ ಧರೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಕಾವಿಲ್ಲದ
ಕೊಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮರನ ತರಿದು ಎತ್ತಿಲ್ಲದ ಏರಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ
ತಂದವ ನೀನಾರಣ್ಣಾ? ನಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು.
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣನಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:— ಅಖಂಡ ಚಿತ್ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನಕಾ
ಯವ ರಚಿಸುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಮಹಾ ಧರೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವ
ದಕ್ಕೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಶರಣನು ಭಿನ್ನಭಾವವಲ್ಲದೆ ಇರ್ಪ ಶಿವ
ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಾವಿಲ್ಲದ ಕೊಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.
ಜನನಾಂಕುರವಿಲ್ಲದ ಸದ್ವಿವೇಕ ವೃಕ್ಷವ ಆ ಶಿವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಗ್ರಹಿ
ಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮರನ ತರಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆತ್ಮ
ತ್ರಯಂಗಳಿಲ್ಲದ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಸದ್ವಿವೇಕ ವೃಕ್ಷವ ಸಂಬಂ
ಧಿಸಿಜಾತ ಶ್ರೀಗುರುವೆಂದು ಶಿಷ್ಯ ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಿರ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಎತ್ತಿ
ಲ್ಲದ ಏರಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ತಂದವ ನೀನಾರಣ್ಣಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.
ತಾನೆಂಬ ಅಹಂಕಾರವ ತಲೆದೋರುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಶರಣ ಲಿಂಗ
ವೆಂಬುಭಯ ನಾಮವಳಿಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ
ನಾಮ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಉಭಯ ನಾಮ
ವಳಿದು ಶರಣನ ಬಹಿರಂಗದ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪ

ವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಯನೊಳಕೊಂಡು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣನಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತನ್ನಯ ಬಾಯ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ, ಲಿಂಗದ ಶೇಷವ ತಾ ಕೊಂಡೆನೆಂದು ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ, ಇದ್ದುದು ಸುಯಿಧಾನವೆಂದುಂಡು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಅದು ಮುನ್ನವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ತನ್ನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ಇಂತೀ ಗುಣ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೧೧೩. ಸ್ಥಾವರಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಶುದ್ಧಶೈವಪೂಜೆ. ವೀರಶೈವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಹಿಂಗದೆ ಧರಿಸಿಹುದು. ಇದೆಲ್ಲವು ಸರಿ. ವೀರ ಶೈವ ಪೂಜೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಜೀವನಂಗ ಉಭಯವು ಕೂಡಿ ಲೀಯವಾಗಿದ್ದುದು, ಶೈವ ಭೇದಂಗಳಿಗೆ ಹೊರಗು, ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೊಳಗು.

೧೧೪. ಬೀಜವಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆಯುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ನಾದವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದ ಉಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದ ಕಳೆಯುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಅಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವಸಂಗವನರಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಸರ್ವಭೋಗಂಗಳ ಕಾಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೃಷ್ಟ. ಭಂಗಾರದ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ನಿಂದು ಲೆಕ್ಕವಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾಹಂತೆ ಆತ್ಮನ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮವೆನಲೇಕೆ? ಘಟದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನುಡಿವುದೇ ಕ್ರಿ ಎಂದೆ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೧೫. ಪಂಚತತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು ಪರತತ್ವವನರಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ. ಪಶುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕರುವಿದ್ದಡೆ ಕರೆವುದಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಉಂಟೇ? ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವವಾಗಿ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಉಂಡಲ್ಲದೆ ಮೊಲೆ ತೊರೆಯವು. ಆ ತೆರನನರಿದಲ್ಲಿ ಅರಿವುದಕ್ಕೊಂದು ಕುರುಹು ಬೇಕು. ಬಲ್ಲಿದ ವೀರನೆಂದಡೆ ಅಲಗಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಗೆಲಬಹುದೇ? ಆ ಅರಿವ ಚಿತ್ತ ಕುರುಹಿನ ಘಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಅರಿವುತಿದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ ಇದನರಿತಾತ್ಮವಾದವೆನಲಿಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಳೆದುಳಿಯಬೇಕು.

(೧೪) ಜಂಗಮ.

ವಿವರಣೆ:— ಯಾವುದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯವ ಹರಿಸುತ್ತದೋ ಅದೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಕಾಯವನ್ನು ಭಕ್ತನೆಂದು ಕರೆದರೆ ಜಂಗಮವು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರುವದು. (೧೦೬) ಜಂಗಮವು ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜಂಗಮನು ಉಚ್ಚವರ್ತನೆಯು ಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವನು. ಜಂಗಮನ ವರ್ತನೆ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬದು ಮುಂದಿನ ವಚ ನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನಗಳು.

೧೦೬. ಅಪ್ಪು ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಪ್ಪುವ ಬೆರಸದಂತೆ, ವೃತ್ತಿಕೆ ತೇಜದಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೂಡದಂತೆ, ಹಾಗಿರಬೇಕು ಭಕ್ತ ವಿರ ಕ್ತನ ಭೇದ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣದಿರವು ಇದು ನಿಶ್ಚಯ. ಲಿಂಗಾಂಗಕಾಯ ಭಕ್ತಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮವಾದ ಸ್ವಾನುಭಾವಸಿದ್ಧಿ ಈ ತೆರ ತಾನೆ ಸದಾ ಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು.

೧೦೭. ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಗುರುಭಕ್ತಿ, ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ, ಅರಿದು ಮಾಡುವುದು ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ, ಅರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಂಬುದು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೦೮. ಉಪಾಧಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಗುರುವಲ್ಲ. ವೇಷವ ಹೊತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವನ್ನಕ್ಕ ಜಂಗಮವಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಸಹಿತ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಲಿಂಗ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅದೇಂತೆಂದೊಡೆ ಏತರಲ್ಲಿರ್ದಡೂ ಶರೀರ ಬಲಿದು ತದ್ರೂಪ ಹಾಕಿದಂತಿರಬೇಕು. ಇದು ಅರಿವಿನ ಮೊದಲು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದಿರವು.

೧೦೯. ಗುರು ಚರ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿವ ರವ ತಾವರಿಯಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನು, ಮಣ್ಣು ಹೊರಗೆಂದು ಕೆಲರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಗನ್ನದಿಂದ ಗಳಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅದು ತಾನೇ ಅನ್ಯಾಯ ವಲ್ಲವೇ? ಬಿರಿದ ಕಟ್ಟಿದ ಬಂಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿದಡೆ ರಾಜನ ಮುಖ ಕ್ಕರಿದಡೆ ಭಂಗ. ಇಂತಿದನರಿಯದೆ, ಮೂಗ ಕೊಯ್ದು ಮಾರಹಣ್ಣು

ಮೇಲುವ ಎಣ್ಣೆಗಳ್ಳಗೇಕೆ ಗುರು ಚರಸ್ಥಲ? ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರು ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು.

೧೧೦. ಗುರುವಾದಡೂ ಮಲತ್ರಯದಾಸೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಮಲ ದೇಹಿ. ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಶಕ್ತಿಸಂಪುಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕ ಭವಕ್ಕೊಳಗು. ಜಂಗಮ ವಾದಡೂ ತನ್ನಿರವ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಭಾವವಿಲ್ಲ. ಇಂತಿದ ನರಿದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತನ್ನಯ ಜನ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಇದೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಿರವು ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೧೧. ಗುರುವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಜಂಗಮ ವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ ಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ತಾ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ತನಗೆ ಹಾನಿಯಾದ ಕಾರಣ ಈ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ.

೧೧೨. ಗುರುವಿಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಅರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪದಫಲ ನಾಸ್ತಿಯಾದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಹ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಇಂತೀ ಅರಿವನರಿ ದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿದುದು.

೧೧೩. ಪಾಶವರತು ಗುರುವಾಗಬೇಕು. ವೇಷವರತು ಚರವಾ ಗಬೇಕು. ಭ್ರಾಮಕವರತು ಲಿಂಗವಾಗಬೇಕು. ಸಕಲಕೃತ ಭೇದವರತು ವಿರಕ್ತವಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಕಲ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನಿಂದುದೇ ಸದಾ ಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

೧೧೪. ಭಕ್ತಂಗೆ ಕ್ರಿಯೆ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿಃಕ್ರಿಯೆ, ಎನ್ನಬಾರದು ನೋಡಾ. ಜಂಗಮವಾದರೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿರ ಬೇಕು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಪುರುಷನ ಆಚಾರ ಸತಿಗೆ ಕಟ್ಟು. ಜಂಗಮದ ಆಚಾರವು ಭಕ್ತನ ಸಂಪದದ ಬೆಳೆ. ಅವತಾರಕ್ಕೆ ವೇಷ ಅರುಹಿಂಗೆ ಆಚಾರ. ಆ ಜಂಗಮ, ಆ ಭಕ್ತ ಈ ಉಭಯದ ಇರವು ಅಂಗಪ್ರಾಣ ದಂತೆ, ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ. ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಸಮಾಪ್ತ.

